

061.3:40
M 32

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

МАТЕРІАЛИ

**НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ВИКЛАДАЧІВ, АСПРАНТІВ,
СПІВРОБІТНИКІВ ТА СТУДЕНТІВ**

ГУМАНІТАРНОГО ФАКУЛЬТЕТУ
Частина третя

23-27 квітня 2007 року

448216-1111111111

Україна
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БІБЛІОТЕКА
Читальний зал № 4

СУМИ – 2007

Сумський державний
університет
БІБЛІОТЕКА

КАФЕДРА ПОЛІТОЛОГІЇ, СОЦІОЛОГІЇ ТА ПСИХОЛОГІЇ

ЦІЛЕПОКЛАДАННЯ У ВИХОВНІЙ СИСТЕМІ

А. С. МАКАРЕНКА

Доп. – доц. Кудояр Л.М.

Педагогічна діяльність, діяльність навчання та виховання молоді, на думку А.С.Макаренка, є легкою і щасливою. Разом з цим ця діяльність і складна. "Виховний процес - процес дуже довготривалий і складний..." [4,158]. Складність його полягає перш за все у визначенні мети цієї діяльності. Цьому питанню видатний педагог приділяв увагу практично протягом всього свого життя, а ми знаходимо його роздуми майже в усіх його творах. Правильно визначена мета діяльності забезпечить і правильний вибір засобів впливу на особистість, що сприятиме перетворенню мети як ідеального образу майбутнього результату у реальний чуттєвий продукт діяльності - результат. Мета, доведена до свідомості вихованця, пережита ним, сприйнята ним як необхідна умова його життя, може стати спонукальною силою його діяльності - мотивом самовиховання та свідомої участі в усіх заходах та організаційних моментах організаторів виховання.

Педагогічна діяльність, на думку А.С.Макаренка, "...має бути до решти доцільною" [1,167]. Ця доцільність полягає перш за все в установленні мети виховання, хто та як має формувати цілі виховання. "Цілі виховної роботи можуть бути виведені тільки із суспільних вимог, із його нужди" [1,167]. Спираючись на суспільні вимоги педагоги мають розробити для себе програму людської особистості і керуватись у своїй діяльності цією програмою та прагнути до результативності у педагогічній діяльності з формування особистості вихованця. Педагоги мають виховувати таких людей, які потрібні нашій країні, нашому суспільству. Програма особистості людини як мета виховання визначається багатогранністю та складністю самої особистості і може розумітися як програма характеру

"...причому у поняття характеру я вкладаю весь зміст особистості, тобто і характер зовнішніх впливів, і внутрішньої переконаності, і політичне виховання, і знання, рішуче всю картину людської особистості..." [5,225-226]. Загальний характер такої програми співзвучний з такими ідеальними цілями, котрі висували "педагогічні письменники і промовники" як "гармонійна особистість". Цей абстрактний ідеал виховання особистості людини не може дати відповідь на сутність конкретних проявів особистості людини і не є підґрунтям організації практичної виховної роботи.

Практична робота на ниві виховання особистості людини вимагає конкретизації виховної мети, бо на запитання про мету виховання не можна відповісти двома словами, а мати "...більш розгорнуту програму людської особистості" [5,226], бо абстрактно поставлена мета формування ідеалу не витримала практичної перевірки. "...поступово, у міру того, як ми самі розвивались у роботі і перевіряли її результати, ми почали сумніватись у цінності запропонованих ідеалів... Це саме ідеали, а нам потрібні практичні цілі, зрозумілі для нас, котрі можна виконати, грамотні, як добрі креслення будинку у житловому будівництві..." [1,168]. Зазначена практичність цілей "...має бути висловлена у реальних якостях людей, які вийдуть з наших педагогічних рук. Кожна вихована нами людина - це продукт нашого педагогічного виробництва" [1,169].

Коли поставлена загальна мета виховання доброго громадянина, то ще "Необхідно розчленувати ці поняття і уявити собі цілком конкретно, з яких елементів, деталей складається цей ідеал людини, котру ми хотіли б виховати у наших дітях..."

Має бути не тільки мета виховання, а й програма, а якщо є така програма, деталізована і продумана, то знайдеться уміння провести її у життя і виховати те, що потрібно" [51,285].

Наявність програми формування особистості людини наштовхує на думку про те, що така шаблонна, єдина, стандартизована програма буде передумовою формування всіх людей стандартними та шаблонними. "Що ж я маю заганяти

кожну індивідуальність у єдину програму, у стандарт і цього стандарту добиватися? Тоді я маю пожертвувати індивідуальною чарівністю, своєрідністю, особливою красою особистості..!" [5,226].

Мета виховання, програма виховної роботи мають бути такими, що забезпечують формування такої особистості, котра відповідала б вимогам суспільства, була корисною для нього, володіла б тими загальнолюдськими якостями, котрі забезпечили б їх успішне та щасливе життя. Так, це стандарт. Але разом з тим, програма та мета виховання мають враховувати різноманітність індивідуальних проявів: багатогранність інтересів, прагнень, домагань та обдарувань людей. Не можна виключати наявності у руках вихователя і таланту , і майбутнього генію. "...так, має бути і загальна програма, "стандартна" і індивідуальний коректив до неї. Для мене не виникало запитання: має мій вихованець вийти сміливою людиною, чи я маю виховати боягуза. Тут я допускав стандарт, що кожен має бути сміливим, мужнім, чесним, працелюбним патріотом. Але, як вчинити, коли підходиш до такого ніжного відділу особистості, як талант?... по відношенню до таланту... доводиться переживати надзвичайні сумніви" [5,226]. Як раз у цих переживаннях сумніву педагог і має знаходити корективи до загальної програми, своєрідні, властиві лише для даного таланту впливи, створення своєрідних умов для розвитку таланту.

Література

1. Макаренко А.С. Педагогические сочинения : В 8 т. Т.1./Сост: Л.Ю.Гордин, А.А. Фролов. - М. Педагогика, 1983.-368 с.
2. Макаренко А.С. Педагогические сочинения : В 8 т. Т.4./Сост. М.Д.Виноградова, А.А. Фролов. - М.: Педагогика, 1984. – 400 с.
3. Макаренко А.С. Педагогические сочинения : В 8 т. Т.5./Сост. Л.Ю.Гордин, А.А. Фролов. – М.: Педагогика, 1985 – 336 с.

4. Макаренко А.С. Педагогические сочинения : В 8 т. Т.7./Сост. Л.Ю.Гордин, А.А. Фролов. – М.: Педагогика, 1986. – 320 с.
5. Макаренко А.С. О воспитании молодежи. Сб. избр. произвед. /Под ред. Г.С. Макаренко – М.: Трудрезервиздат, 1951. – 396 с.

ИССЛЕДОВАНИЕ ОТНОШЕНИЯ СТУДЕНТОВ К ВОПРОСАМ ЛЮБВИ И СЕКСУАЛЬНОСТИ

Докл. - Стрелец А.В.,
СГПУ им.А.С.Макаренко
Науч. рук. – доц. Кудояр Л.М.

Сексуальность человека – явление многомерное, имеющее биологические, психосоциальные, поведенческие, медицинские, нравственные и культурные аспекты. Ни один из этих аспектов сексуальности нельзя считать абсолютно доминирующим.

Информированный в вопросах любви и секса человек может избежать многих проблем в собственной жизни и сексуальном воспитании своих детей. Если же проблемы возникли, полученные в этой области знания помогут успешно справиться с ними.

Любовь и сексуальное желание обусловлено не только физиологическими, но и чисто психологическими потребностями. По З. Фрейду они неотделимы друг от друга и относятся к высшему уровню наших потребностей, так как дают возможность достичь расцвета личности и самореализации.

Исследование связано с анкетированием студентов 3-5 курсов сумских вузов с целью изучения взглядов молодых людей на проблемы любви и сексуальности по следующим аспектам.

- 1 Взгляды молодежи на понятие «сексуальный опыт».
- 2 Мотивы и возраст вступления молодежи в первый сексуальный контакт.
- 3 Установки и поведение молодежи в интимной сфере.

4 Влияние сексуального опыта на уверенность в отношениях с противоположным полом.

5 Основные источники информации для студентов в сфере полового воспитания.

6 Различия во взглядах полов к вопросам секса и любви.

7 Отношение молодежи к проблеме брака в наши дни.

Полученные ответы были классифицированы по следующим признакам:

а) гендерной принадлежности;

б) возрасту вступления в сексуальный контакт;

в) сексуальному опыту.

Полученные результаты, оформленные в виде таблиц, диаграмм и графиков позволили сделать такие выводы.

1 Понятие «сексуальный опыт» студенты в основном отождествляют с количеством сексуальных контактов.

2 Практически все юноши и девушки 3-5 курсов имеют сексуальный опыт, а мотивацией вступления в первый сексуальный контакт девушки называют любовь, юноши - любопытство и физиологическую потребность.

3 Основным источником информации о сексе для студентов являются друзья, СМИ и Интернет, а не родители и школа.

4 Наличие сексуального опыта не влияет на уверенность в общении с противоположным полом.

Результаты анкетирования показали целесообразность развития знаний о любви и сексе в молодежной среде и необходимость дополнительного полового воспитания студентов.

СТАН ДОСЛІДЖЕННЯ МОЛОДІЖНИХ ПРОБЛЕМ ТА НЕОБХІДНІСТЬ РОЗВИТКУ СОЦІОЛОГІЇ МОЛОДІ

Доп. - Найденко М.С., М-61
Наук. кер. – доц. Кудояр Л.М.

В житті сучасного суспільства особливо гостро постали проблеми, пов'язані з молоддю, до яких можна віднести наркоманію, куріння, вживання алкоголю, проблеми

професійного самовизначення, працевлаштування, проблеми відпочинку, проблеми самотності та інші. Вивчення цих проблем набуває особливого значення в наш час, коли відбуваються структурні зміни в українському суспільстві, котрі вимагають формування якісно нових рис у молодого покоління. Молодь є досить значною соціальною групою, кількість якої становить майже 10 млн. чоловік. Вона посідає важливе місце в суспільному виробництві - це єдине джерело поновлення трудових ресурсів. Молодь є основним носієм інтелектуального, творчого потенціалу суспільства, вона здатна швидко та ґрунтовно опанувати нові знання, професії, спеціальності.

Наркоманія, куріння та вживання алкоголю негативно впливають не тільки на життя суспільства в цілому, а також на життя та діяльність особи окремо. На даний час ця проблема стала дійсно-таки глобальною. По статистичним даним, розповсюдження таких негативних звичок, як наркоманія, куріння та вживання алкоголю, в великих масштабах, в окремих країнах, пов'язано з нестабільністю політичної та економічної ситуації, з наявністю великої кількості криз та недосконалістю економічного та політичного механізмів. Відносно нашої країни ця проблема є особливо актуальною і розповсюдження її пов'язано з низькою культурою суспільства. А особливе розповсюдження ці проблеми отримала серед молоді. Тому з ними повинно боротися не тільки суспільство, але й кожна людина повинна усвідомлювати для себе велику шкоду від них і намагатися боротися з цими негативними звичками.

Яка вона сучасна молодь? Про що вона мріє, чим живе, що цінує, на кого рівняється, які проблеми її хвилюють? З метою знайти відповіді на ці питання я провела соціологічне дослідження. Своє дослідження я проводила за допомогою соціологічного опитування, метою якого було зібрати якомога більше інформації про молодіжні проблеми і з'ясувати причини цих проблем.

На основі проведеного мною дослідження я зробила деякі висновки.

Виявилося, що 92% опитаних учнів вважають, що вживання наркотичних речовин серед школярів є актуальною проблемою нашого суспільства. Найпоширенішою шкідливою звичкою серед школярів є паління. 90% підлітків дали ствердну відповідь на питання про те, чи багато серед їх однолітків тих, хто палить, а 75% опитаних учнів зізнались в тому, що палять самі. 80% опитаних учнів вживають спиртні напої, найпоширенішими серед них є пиво та слабоалкогольні коктейлі, горілку вживають 13% опитаних. При цьому всім опитаним відомо, яку шкоду завдають їх організму наркотичні речовини. 60% з тих учнів, що палять і вживають спиртне хотіли б позбутися даних звичок. Отже, це явище дійсно є проблемою, проблемою всього суспільства взагалі і сучасної молоді зокрема. Хто повинен допомогти молодим людям не потрапити в залежність? Батьки? Вчителі? Представники органів влади? Друзі? Кожна молода людина повинна боротися самостійно? Лише загальні зусилля можуть дати позитивний результат.

Ще однією проблемою сучасних молодих людей є професійне самовизначення. Перед випускником школи стоїть багато питань. Яку професію обрати? В який навчальний заклад піти навчатися? Чи вистачить у батьків коштів заплатити за навчання? Як показують опитування, більшість випускників, закінчуючи школу, остаточно не відповіли для себе на всі ці питання. Дуже часто рішення приймається вже в останню хвилину, а роздуми про правильність вибору ще певний час продовжують турбувати молоду людину і її батьків.

Але, головна проблема ще попереду - це працевлаштування. Чи знайде молодий спеціаліст роботу по спеціальності по закінченню навчального закладу? Відповідь на це питання не завжди є ствердною. Особливо це стосується невеликих містечок. Саме тому близько 70% випускників планують по закінченню професійного навчання шукати роботу у великих містах. А яка доля чекатиме решту 30%, що хоче працювати і жити в рідному місті? Відповідь на це питання може дати лише час. І не завжди мрії молоді про достойну

роботу в рідному місті збуваються. Це може викликати розчарування, зневіру у власних можливостях, і як результат – ті ж самі шкідливі звички.

Якщо така тенденція буде продовжуватися далі, то що чекає наше місто в майбутньому? Як боротися з даною проблемою? Як допомогти молодій людині знайти гідне місце в самостійному житті? І ця проблема є загальною.

Звичайно, це далеко не всі проблеми сучасної молоді, які вимагають громадської уваги і вирішення. Ще є проблема відпочинку і проведення вільного часу та багато інших.

Узагальнюючи, можна сказати, що основними проблемами молоді є:

1. вживання наркотичних речовин (тютюн та алкоголь);
2. поширення куріння;
3. професійне самовизначення;
4. працевлаштування;
5. проблема відпочинку та проведення вільного часу;
6. проблема взаєморозуміння зі старшими, зокрема з батьками;
7. особливості адаптації молоді в різних сферах життєдіяльності.

ДО ПРОБЛЕМИ ДЕМОГРАФІЧНОЇ СИТУАЦІЇ В УКРАЇНІ

Доп. - Божко О., М-61

Наук. кер. – доц. Кудояр Л. М.

Світ, в якому ми живемо, являє собою єдине ціле. Цілісність ця складалася на основі взаємодії природи і суспільства в межах всієї планети. Сукупність людей, які проживають на певній території становить її населення.

Демографія досліджує закономірності відтворення населення та окремих його груп шляхом аналізу природного руху та змін статеві-вікової, шлюбної та сімейної структур. До 18-го століття зростання кількості населення світу залежало здебільшого від біологічних процесів. Пізніше на перший план вийшли соціально-економічні чинники, і з того часу населення

Землі почало зростати швидкими темпами. Швидкі темпи зростання приросту дістали назву *демографічного вибуху* й перетворилися в одну з глобальних проблем людства.

Ця проблема на сьогодні є *актуальною*, як ніколи, бо вона може стати причиною вимирання людства. **Об'єктом дослідження** є демографічні процеси у суспільстві. **Предмет дослідження** – суспільство. Для дослідження скористаємося історичними даними, підтвердженими документально та статистичними даними, отриманими внаслідок соціологічних опитувань провідних соціологічних агентств світу та ЮНЕСКО.

Метою проведення дослідження є:

1. дослідження поняття «демографічний вибух»;
2. визначення небезпечних наслідків демографічного вибуху;
3. способи вирішення цих проблем;
4. дослідження демографічної ситуації в Україні.

До числа найбільш актуальних проблем сучасного людства відноситься проблема народонаселення, пов'язана насамперед із прискореними темпами зростання населення. Так, на Землі у середині 17 ст. нараховувалося - 500 млн., у 1850 - 1,3 млрд., у 1900 - 1,6 млрд., у 1950 - 2,5 млрд., у 1970 - 3,6 млрд. за даними на 1999 рік, чисельність населення світу становила 6 млрд.

Зараз чисельність населення Землі складає 6,2 млрд. осіб. Протягом ХХ ст. кількість людей зросла у чотири рази. У містах мешкає 47% населення, у селах-53%. За оцінками ООН, чисельність населення збільшується на 1,2%, тобто 77 млн.

З метою дослідження демографічної ситуації в Україні я провів соціологічне опитування (за допомогою анкетування).

За даними проведеного опитування я отримав такі результати:

1.Ваша стать?

Із 100 опитаних – 50% чоловіки і 50% жінки.

2.Скільки Вам років?

80% опитаних- віком до 20 років, 20% - від 20 до 25 років;

3. Визначте свій життєвий рівень.

84% оцінюють свій життєвий рівень як середній, 9%-низький, 7%- високий;

4. Чи бажаєте Ви мати дітей?

81% опитаних бажають мати дітей, 17%-не бажають мати, 2%-не знають.

5. Яку кількість дітей Ви плануєте мати ?

28% опитаних бажають мати одну дитину, 39%-двох дітей, 12%-трьох дітей, 2%-більше 3.

6. Дітей якої статі Ви хотіли б мати ?

40% опитаних хотіли б мати дітей і чоловічої, і жіночої статі; 22% хотіли б мати дітей чоловічої статі, 19% хотіли б мати дітей жіночої статі.

7. Чи бажали б Ви мати більше дітей, якщо не враховувати економічні фактори?

56% опитаних відповіли «так», 20%-«ні», 5%-«не враховував взагалі».

8. Як Ви оцінюєте результативність демографічної політики, яку проводить державна влада?

50% опитаних відповіли «позитивно», 30%-«негативно», 20%-«жодних результатів».

9. Чи вважаєте Ви державну допомогу новонародженим у розмірі 8 500 гривень достатньою?

63% опитаних відповіли «так», 20%-«ні», 17%-«не знаю».

10. Чи вважаєте Ви достатньою кількість соціальної реклами в ЗМІ?

30% опитаних відповіли «так», 47%-«ні», 23%-«не знаю».

Провівши опитування я виявив деяку закономірність: двоє та більше дітей хочуть мати опитані з середнім та високим рівнем життя, отже в нашій країні економічний фактор має важливе значення для подальшої народжуваності.

Ще однією негативною тенденцією є те, що стаючи доросліше, майбутні молоді батьки передумують мати велику кількість дітей або мати їх взагалі. Вони розуміють, що життя складне і вони будуть мати більше труднощів, маючи дітей.

Можна зробити висновок, що залогом успіху народжуваності в Україні є соціальна та фінансова допомога держави.

47% опитуваних вважають кількість соцреклами замалою, тому треба її збільшувати щорічно.

81% опитаних бажають мати дітей, це вже дає нам зрозуміти, що демографічна проблема на даний момент не є психологічною. 28% опитаних бажають мати одну дитину, 39% - двох дітей, 12% - трьох дітей, 2% - більше 3, але це не забезпечить Україну бути навіть на рівні відновлювання населення.

Взагалі демографічну політику результативною вважають тільки 50% опитуваних, тому демографічна проблема в Україні потребує пильної уваги влади.

Проаналізувавши низку досліджень, проведених **ООН**, **ЮНЕСКО** та великою кількістю іноземних дослідників, переглянувши статистику по зміні кількості населення у країнах з різним рівнем розвитку та уважніше роздивившись інтенсивність збільшення населення у країнах Індія та Китай, я дійшов таких висновків:

- демографічна проблема — сукупність соціально-демографічних проблем сучасності, що зачіпають інтереси всього людства. Найважливіші проблеми народонаселення, які загрожують вкрай негативними наслідками: стрімке зростання населення, або демографічний вибух у країнах, що розвиваються, і загроза депопуляції, або демографічна криза, в економічно розвинених країнах

- стрімке зростання населення в країнах Азії, Африки та Латинської Америки, що розвиваються, призводить до подвоєння його чисельності кожні 20—30 років і ускладнює вирішення соціально-економічних проблем.

ОСОБЛИВОСТІ ПОЛІТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ (НА ПРИКЛАДІ СТУДЕНТІВ СУМСЬКИХ ВНЗ)

Доп. - Омельяненко В., М-61
Наук. кер. – доц. Світайло Н.Д.

Особливе значення в процесі становлення громадянського суспільства в Україні має формування громадянської політичної культури, як культури активної політичної участі, оскільки вона визначає політичну поведінку індивідів та соціальних груп, надаючи їй певного змісту і спрямування. Дедалі більшої гостроти набуває і проблема формування та розвитку політичної культури студентської молоді. Якщо ж ми проаналізуємо ситуацію у політичній культурі студентства зараз, то можемо зафіксувати певний спад політичної активності і інтересу до політичних проблем. З цією метою у листопаді – грудні 2006 року при підтримці Проблемної лабораторії СумДУ автором було проведено соціологічне опитування серед сумських студентів.

В якості основного завдання дослідження ставилось вивчення динаміки політичної культури студентів на сучасному етапі (на прикладі студентів м. Суми). Така постановка завдань зумовлена перш за все тими змінами, які відбуваються останнім часом у політичній культурі студентів. Відомо, що у 2004-2005 роках сумські студенти демонстрували надзвичайно високу політичну активність, були в авангарді українського студентства в його боротьбі за демократизацію суспільства, за чесні вибори. Сьогодні ж ми можемо спостерігати значний спад політичної активності і наростання апатії у студентському середовищі.

При дослідженні динаміки політичної культури студентської молоді необхідно зважати на загальні суспільні тенденції у цьому відношенні з урахуванням соціально-психологічних особливостей студентів. До таких особливостей можна віднести те, що студенти - це найбільш активна група молоді, яка має змогу оцінювати з наукової точки зору політичні процеси в країні. І те, що студентство найбільш гостро відчуває

новітні тенденції розвитку суспільства і є найбільш чутливою до болючих проблем сьогодення групою.

В той же час, маємо унікальну можливість порівняння. Специфічна ситуація, яка склалась навесні 2004 року на Сумщині, коли було прийняте рішення щодо об'єднання трьох Сумських університетів (в тому числі й СумДУ) в один на базі СНАУ, продемонструвала значне підвищення активності студентства і його інтересу до політики. Можна стверджувати, що літо 2004 року було своєрідною точкою відліку у становленні політичної культури студентства, оскільки дало не тільки значний сплеск активності, але й відродило ряд порівняно забутих форм політичної участі – наметові містечка, мітинги, піші походи, акції непокори, Студентські віча, створення нових молодіжних громадських організацій на зразок профспілки “Воля”, “Студентського братства Сумщини” тощо. Тенденція росту інтересу до політики серед сумських студентів залишалась позитивною протягом всього 2004 року, навіть тоді, коли вони вже добились відміни президентського указу. Студенти активно включились у передвиборчу компанію, вони були активістами громадських об'єднань на підтримку прозорих і чесних виборів, серед тих, хто був спостерігачами під час президентських виборів. На період другого туру виборів рівень інтересу студентів до політичного життя сягав 80%, а тих, хто активно цікавився діяльністю політичних партій – 73%. Особливою популярністю у студентів м. Суми в цей період користувались такі політичні сили як БЮТ, “Наша Україна”, Соціалістична партія . При цьому, якщо в цілому по Україні в 2005 році 63,81% молодих респондентів мали позитивні почуття до демократії, то серед сумських студентів цей показник сягав 88% (хоча ми розуміємо, що порівняння може бути не досить коректним, оскільки опитування проводилось за іншою методикою і не одночасно з загальноукраїнським).

Якщо ж ми проаналізуємо ситуацію у політичній культурі студентства зараз, то можемо зафіксувати певний спад політичної активності і інтересу до політичних проблем. Так, на питання «Чи цікавитися ви політикою?» відповіді були такими:

лише 38% відповіли, що так; 48% - не цікавляться; 17% - цікавляться лише тими подіями, які торкаються їх. Отже, можна зробити висновок, що рівень інтересу студентів до політики у порівнянні з 2004 роком впав майже наполовину. Це можна пояснити і змінами в політичному житті країни, певним розчаруванням у суспільстві. У той же час варто зазначити, що особливий інтерес до політичного життя виникає під час виборів, політичної конфронтації чи реформ, коли треба підтримувати певну сторону, і при виникненні такої ситуації інтерес до політики ростиме.

Отримані результати дають можливість зробити висновок і про високий рівень недовіри до політичних партій. Найбільшою довірою користуються громадські молодіжні організації, але рівень довіри до них теж не можна назвати високим. Значно знизився і рівень готовності захищати свої права з допомогою політичних партій. Так, на запитання «Чи готові для захисту своїх прав і свобод до участі у діяльності політичних партій?» лише 23% опитаних студентів відповіли, що так, 45% - ні, 32% - не визначились.

Одним з найважливіших факторів, що дозволяють оцінити рівень політичної культури студентів, фахівці вважають і оцінку самими студентами як суб'єктами своїх можливостей впливати на політичний процес та рішення влади. В той же час на запитання «Чи готові ви до захисту своїх прав і свобод та до участі у масових акціях?» відповіді сумських студентів розділились таким чином: лише 31% відповіли, що так, 29% - не визначились, 40% відповіли, що скоріше не готові.

Отже, проведене опитування показує, що рівень політичної культури, політичної активності студентів та рівень їх готовності до активних дій на захист своїх політичних прав сьогодні знижується. І це відповідає загальним тенденціям, які простежують фахівці в українському суспільстві в цілому. І хоча проведений нами аналіз не може бути підставою для висновків щодо ситуації у студентському середовищі взагалі, проте може бути основою для того, щоб звернути увагу на такі тенденції.

КОРУПЦІЯ У ПОЛІТИЧНІЙ СИСТЕМІ ЗАХОДУ ТА СХОДУ

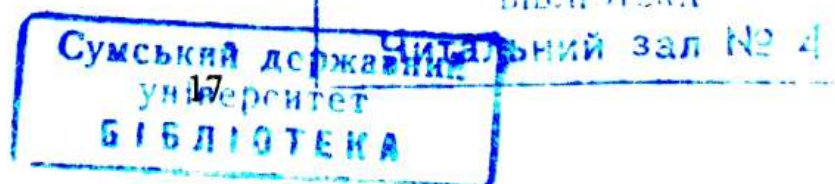
Доп. - Павленко Г., ІН-51

Наук. кер. – ст. викл. Павленко В.П.

Сьогодні у всьому світі надзвичайно гостро постає проблема корупції. З цим явищем стикається майже кожна людина, проте висновки відносно корупції і того, потрібно з нею боротися чи ні, кожен робить для себе сам. Відрізняється відношення до цієї проблеми, як і до будь-якого іншого суспільного чи політичного явища, і в залежності від країни чи нації. Звісно ж, це питання вже досить давно вивчається вченими, проте занадто узагальнено, не беручи до уваги цієї різниці.

У сфері політики корупція - це злочинна діяльність, що полягає у використанні посадовими особами довірених їм прав і владних можливостей з метою особистого збагачення. Корупція набуває широкого поширення в умовах розростання бюрократії і перетворює останню в особливий соціальний прошарок, що володіє владними привілеями. Слід відрізнити від корупції хабарництво, підкуп чи протекціонізм, хоча перелічені явища є лише складовими корупції. Підкупом чи хабаром можна домогтися прискорення діючого закону, який власне і сповільнювався лише для створення умов хабара. Тоді як корупція просто не звертає уваги на закони, точніше – вводить свої – нелегальні, які згодом стануть ще більш реальними, ніж ті, що приймаються парламентом. Корупція створює свою систему цінностей і власну ієрархію. Тож, поширюючись в системі державної влади, вона ігнорує закон і переводить відносини з формальних – на неформальні.

Наукою визнано, що існує дві цивілізації, дві суспільні системи: Східна і Західна. Проте, у цій роботі ми хочемо розглянути різницю між ними саме в політичному сенсі і порівняти ставлення до корупції, її причин і проявів у політичних системах Сходу та Заходу.

До основних системних якостей західних країн можна віднести індивідуалізм, право і конкуренцію. Серед особливостей системи відносин на Сході варто зазначити надмірну інтегрованість індивіда в колективі та корпоративність. Структура східного суспільства базувалася на мікроструктурі – корпораціях. Люди, що в них об'єднувалися, за допомогою існуючого загального права і усталених традицій мали хоча б якийсь захист від свавілля влади. А з цих якостей східної цивілізації випливає зовсім інша, порівняно з європейською, соціальна структура суспільства, інші політичні інститути.

Структура політичної системи може бути як централізованою, так і децентралізованою. Перша характерна для політичної системи східного типу, у якій переважає закрита політика (політика, при якій уряд забороняє обнародувати найменші недоліки і прорахунки і, узагалі, відкрито за неї боротись), а друга – для політичної системи західного типу, переважно з відкритою політикою (більш регламентована, базується на «писаних правилах-законах», реалізується прилюдно, із широким оповіщенням про її хід).

У західному і східному суспільствах підхід до корупції абсолютно різний, а сформувався він у наслідок індивідуальних особливостей кожної з суспільних і політичних систем.

Корупція в східних країнах, до яких ми можемо віднести й Україну, народжується не з пороків окремих осіб, а є породженням надмірно централізованої економічної та політичної системи. Другою причиною тотальної корупції можна вважати зосередження безконтрольної влади в руках чиновників не тільки в економіці, але й у соціальному, громадському житті.

У західних країнах корупція найчастіше носить залишковий характер, тому що будь-який працюючий громадянин має можливість задовольнити практично усі свої потреби легальним шляхом. І в нього немає необхідності давати хабара за це. Для корупції залишаються в основному тіньові сторони життя. У нас же вона органічно входить в усі сфери

економічного і соціального життя, тому що практично є одним із шляхів задоволення елементарних життєвих потреб.

І хоча існує давно усталена думка про те, що корупція – це негативне явище, що заважає нормальному існуванню розвиненого громадянського суспільства і сильної держави в цілому, для східної системи це поняття визначається трохи по-іншому.

Корупція в східній політичній системі, на наш погляд, може вважатись закономірним явищем, а точніше – невід’ємним елементом системи, без якого вона не могла би ефективно функціонувати, оскільки більшість поточних завдань цієї системи вирішується на основі неформальних, особистих відносин. Нерозвиненість правової бази, особистої дисципліни керівників та підлеглих, а також несхильність людей даного суспільства до формалізації відносин, змушує вирішувати всі службові або особисті проблеми через неформальні домовленості, які, в свою чергу, відкривають простір як для зловживання керівниками своїм службовим становищем, так і для намагання підлеглих “обійти” будь-які приписи і вимоги. І це не тільки не руйнує дану систему, але і робить її достатньо гнучкою, легко адаптованою до будь-яких змін в режимі управління, а отже і цілком ефективною.

МЕТОДЫ ОБЩЕНИЯ С ЛЮДЬМИ И СПОСОБЫ ОКАЗАНИЯ ВЛИЯНИЯ НА НИХ

Докл. - Деркач Ж., ЕФ-61

Науч. рук. – ст. преп. Сахно П.И.

На свете есть только один способ побудить кого-либо что-то сделать. Задумывались ли вы когда-нибудь над этим?

Да, только один способ. И он заключается в том, чтобы заставить другого человека захотеть это сделать.

Конечно, вы можете под дулом револьвера заставить человека отдать вам свои часы. Вы можете заставить служащего работать, угрожая ему увольнением в случае его отказа. Вы можете заставить ребенка делать то, что хотите, с помощью

кнута или угрозы. Однако эти грубые методы чреватые весьма нежелательными последствиями.

Единственный способ, каким можно побудить кого-либо что-либо сделать, — это дать ему то, что он хочет.

Известный венский ученый доктор Зигмунд Фрейд, являющийся одним из наиболее видных психологов XX века, говорит, что в основе всех наших поступков лежат два мотива — сексуальное влечение и желание стать великим.

Самый проницательный американский философ, профессор Джон Дьюи, выражает это несколько иными словами. Он утверждает, что глубочайшим стремлением, присущим человеческой природе, является «желание быть значительным».

Почти каждый нормальный взрослый человек хочет:

- 1) здоровья и сохранения жизни;
- 2) пищи;
- 3) сна;
- 4) денег и вещей, которые можно приобрести за деньги;
- 5) жизни в загробном мире;
- 6) сексуального удовлетворения;
- 7) благополучия своих детей;
- 8) сознания собственной значительности.

Почти все эти желания удовлетворяются — все, кроме одного. Одно желание, почти столь же сильное и властное, как желание пищи и сна, редко осуществляется. Это то, что Фрейд называет «желанием быть великим», а Дьюи — «желанием стать значительным».

Это и есть неутолимая жажда, постоянно терзающая человека. Тот редкий человек, который удовлетворяет эту жажду, будет властвовать над сердцами, и «даже гробовщик огорчится, когда он умрет».

Стремление к собственной значительности является одной из главных черт, отличающих человека от животного. Если бы наши предки не имели этого пламенного стремления к собственной значительности, то не было бы цивилизации. Без него мы недалеко ушли бы от животных.

Это стремление заставляет нас носить одежды самых последних фасонов, управлять новейшей моделью автомобиля и говорить о своих выдающихся детях. Именно это стремление побуждает многих подростков становиться гангстерами и убийцами.

То каким образом вы добиваетесь сознания собственной значительности определяет ваш характер.

Иногда люди заболевают, рассчитывая тем самым добиться сочувствия и внимания и ощутить себя значительными. Некоторые авторитетные специалисты утверждают, что люди могут действительно сойти с ума в надежде обрести в мире безумных грез сознание значительности, которого они были лишены в этом суровом мире реальностей.

Если некоторые люди так жаждут подобного сознания, что действительно сходят с ума, чтобы обрести его, то, представьте себе, каких удивительных вещей мы с вами можем достичь, давая людям подлинное понимание этой стороны безумия.

Одним из самых ценных качеств в современном обществе является умение вызывать у людей энтузиазм и развивать то, что есть лучшего в человеке, с помощью признания его достоинств и поощрения.

Конечно, лестью редко можно воздействовать на проницательных людей. Она пуста, эгоистична и фальшива. Она не должна пользоваться успехом и обычно не пользуется им. Правда, некоторые люди так желают, так жаждут признания, что проглотят все, что угодно.

В чем разница между признанием достоинств и лестью? На этот вопрос легко ответить. Признание искренне, а лесть лицемерна. Первое исходит от сердца, вторая — только из уст. Первое бескорыстно, вторая же эгоистична. Первым все восхищаются, вторую все осуждают.

Если бы мы только тем и занимались, что льстили друг другу, то все бы это поняли, и мы не стали бы специалистами в вопросах взаимоотношений между людьми.

Когда мы не погружены в обдумывание какой-либо определенной проблемы, то обычно девяносто пять процентов времени уделяем размышлениям о самих себе. Если же мы на некоторое время забудем о себе и станем думать о хороших чертах нашего собеседника, то нам не придется прибегать к такой дешевой и фальшивой лести, которую можно распознать чуть ли не до того, как она слетит с наших губ.

Давайте перестанем думать о собственных достижениях, о своих желаниях. Попытаемся оценить положительные стороны других людей. Затем забудем о лести. Честно и искренне высказывайте свое одобрение. Если мы будем чистосердечны в своей оценке и щедры на похвалу, то люди будут хранить в памяти наши слова, дорожить ими и повторять их в течение всей жизни — повторять через много лет после того, как мы их уже забудем.

«Если здесь и есть какой-либо секрет успеха, — сказал Генри Форд, — то он заключается в умении понять точку зрения другого человека и смотреть на вещи и с его, и со своей точек зрения».

Зачем говорить о том, чего мы хотим? Это ребячество. Абсурд. Конечно, для нас важно получить то, чего вы хотите. Мы постоянно заинтересованы в этом. Но никого другого это не интересует. Все мы таковы: все мы заинтересованы в том, чтобы добиться того, чего нам хочется.

Профессор Гарри А. Оверстрит в своей поучительной книге «Воздействие на поведение человека» говорит: «В основе нашего поведения лежат наши сокровенные желания... и наилучший совет, который можно дать тем, кто поставит себе задачей уговорить кого-либо совершить тот или иной поступок — будь то в деловом мире, в семье, в школе или политике, — сводится к следующему: сначала заставьте вашего собеседника страстно чего-то пожелать. Тот, кто сможет это сделать, завоеует весь мир, а кто не сможет — останется в одиночестве!»

Поэтому единственный способ на земле повлиять на другого человека — это говорить о том, чего он хочет, и научить его, как ему получить желаемое.

ПРОФОРИЕНТАЦИОННАЯ РАБОТА – ШАГ К ПРОФЕССИОНАЛЬНОМУ СТАНОВЛЕНИЮ

Докл. – ст. преп. Сахно П И

Профессиональное самоопределение – многомерный и многоступенчатый процесс, который можно рассматривать под разными углами зрения. Во-первых, как серию задач, которое общество ставит перед формирующейся личностью и которые эта личность должна последовательно разрешить в течение определенного периода времени. Во-вторых, как процесс поэтапного принятия решений, посредством которых индивид формирует баланс между своими предпочтениями и склонностями с одной стороны, и потребностями существующей системы общественного разделения труда с другой. В-третьих, как процесс формирования индивидуального стиля жизни, частью которого является профессиональная деятельность.

Эти три подхода подчеркивают разные стороны дела: первый исходит из запросов общества, третий из свойств личности, а второй предлагает способы согласования того и другого.

Как показывает опыт профконсультационной работы, старшеклассники, не выбравшие профессию, часто обращаются к психологу с просьбой определить, к какому виду деятельности они наиболее способны, ожидая получить однозначные рекомендации по поводу их профессиональной предназначенности. За этим стоит не только распространенное заблуждение относительно предрасположенности каждого человека к определенному виду деятельности, но и, возможно, неосознанное стремление переложить решение важнейшей жизненной проблемы на другого человека, пусть даже психолога. Профориентационная работа должна проводиться в системе мероприятий по самостановлению личности. В настоящее время вопросам оказания действенной помощи старшеклассникам в выборе профессии стало уделяться много внимания. Созданы кабинеты профориентационной работы в

курсах учебных программ «Выбор профессии» предусмотрено ознакомление с некоторыми психологическими понятиями касающимися выбора жизненного пути, проводятся соответствующие консультации.

Не вызывает сомнения, что главным условием успешного профессионального самоопределения является полноценное психическое и личностное развитие ребенка, сформированность его мотивационно-потребностной сферы, наличие развитых интересов, склонностей и способностей, достаточный уровень самосознания.

Формирование профессиональных намерений старшеклассников проходят в несколько этапов. Для проведения практической профконсультационной работы важно выделение таких этапов:

- первичный выбор, для которого характерны малодифференцированные представления о мире профессий, известных учащимся по названиям и некоторым внешним признакам;
- неадекватное, часто неопределенное, ситуативное представление о собственных ресурсах и возможностях их развития; неумение сопоставить их с условиями и требованиями профессиональной деятельности.

Школьник, находящийся на этапе первичного выбора, обычно неустойчив по своим профессиональным намерениям, что вполне естественно. Первичный выбор характерен для периода, когда еще не возникает вопросов о содержании профессии, условиях работы, престиже, вознаграждении и т.д. Иногда на этой стадии задерживаются многие подростки. Хотя изменившаяся ситуация социального развития требует от старшеклассника конкретного решения о выборе своего жизненного пути.

Как отмечают И.В.Дубровина, Н.С.Лейтес, особенно неожиданные перемены в интересах могут быть вызваны существенным подъемом познавательной активности. В этом направлении необходимо усилить работу по ознакомлению с

миром профессий и предоставить больше возможностей попробовать свои силы в разных видах деятельности (факультативные занятия, кружки...) именно тогда могут возникнуть интересы, которые будут иметь выход на профессиональную деятельность.

Когда наступает время взросления, то этап первичного выбора сменяется этапом профессионального самоопределения. На этом этапе старшеклассник должен уже вполне реально сформулировать для себя задачу выбора будущей сферы деятельности с учетом имеющихся психологических и психофизиологических ресурсов. Именно в этот период ученик должен задуматься над тем, на сколько он готов к намеченной для себя профессии, оценить с этих позиций учебные дисциплины, стремясь отдавать больше времени и сил тем, которые соотносимы с будущей профессией. У многих школьников процесс перехода от этапа первичного выбора к этапу профессионального определения происходит неравномерно, и это приводит к проблеме выбора профессии. Для начала выхода из данной ситуации следует предложить учащемуся определиться в предпочитаемых направлениях деятельности: «человек-человек», «человек-природа», «человек-техника», «человек – знаковая система», «человек-

Следующим этапом работы по профориентации должно быть психодиагностическое обследование, которое должно помочь учащемуся лучше узнать свои возможности, способности, интересы, активизировать его стремление к работе над собой, самовоспитанию и самосовершенствованию.

При выборе будущей профессии должны учитываться интересы и склонности. Обычно учащиеся с выраженными интересами и склонностями практически не испытывают затруднения в выборе профессии. Главным показателем выраженности склонности является стремление человека к длительному и систематическому занятию определенным видом деятельности, что может найти выражение в предпочтительном отношении к определенным учебным предметам, стремлении

заниматься в кружках, посвящать свободное время любимому делу.

Постепенно с возрастом профессиональные интересы человека с аморфных, неопределенных, малоустойчивых становятся более стабильными, концентрируются в определенных областях деятельности. Но, к сожалению, это происходит не всегда. Иногда интересы и склонности настолько многообразны, что трудно отделить главные от побочных. Но часто интересы и склонности выражены слабо.

Следует помочь старшеклассникам наглядно представить себе структуру своих способностей, увидеть те пробелы в своем развитии, которые необходимо преодолеть, для того, чтобы подготовить себя к будущей профессии.

Для помощи старшеклассникам в выборе профессии можно предложить составить профессиограмму:

1. Общие сведения о профессии

- возникновение;
- смежные профессии;
- перспективы роста квалификации;
- спрос на профессию.

2. Характеристика процесса труда

- важнейшие технологические операции;
- рабочее место;
- продукция;
- виды брака;
- характер работы.

3. Санитарно-гигиенические условия труда

- режим труда и ритм работы;
- микроклиматические условия;
- физические показатели организма;
- медицинские противопоказания;
- возможные травмы и профзаболевания.

4. Психологические требования профессии к человеку

- возможные трудности и конфликтные ситуации;
- качества, которыми должен обладать человек.

5. Сведения о профессиональной подготовке

- пути получения профессии;
- характеристика учебных заведений;
- условия поступления;
- продолжительность обучения;
- основные учебные дисциплины;
- квалификация выпускника;
- перспектива профессионального роста;
- зарплата, отпуск.

6. Литература, дающая информацию о данной профессии.

Интерес к профессии чаще всего большей частью порождается знакомыми и товарищами.

Степень решимости заняться выбранной профессией старшеклассники оценивают по разному: может быть оценка «только этой профессией буду заниматься», а может быть и «не знаю, как получится».

Как правило, предпочитают профессии, в которых предоставляется возможность контактировать с людьми, принимать самостоятельные решения, получать полезный продукт деятельности, возможность получать новые впечатления.

Следует отметить, что многие старшеклассники не видят разницы между такими понятиями как профессия, специальность, квалификация, должность.

О необходимости совершенствовать работу по профориентации говорит еще тот факт, что среди перечисленных школьниками профессий отсутствуют необходимые, нужные профессии, а не только престижные, а также не упоминаются новые перспективные.

СОЦІОЛОГІЯ СІМ'Ї ЯК АКТУАЛЬНА ПРОБЛЕМА СУЧАСНОСТІ

Доп. - Марочко С.С., ЕФ-61
Наук. кер. – ст. викл. Сахно П.І.

На сьогоднішній день загальноприйнятим в соціологічній науці є поділ громадського суспільства на чотири основні сфери

життя: економічну, соціальну, політичну і духовну. Констатуючи той факт, що соціологія все ширше і глибше проникає в усі галузі діяльності людини – економічну, культурну та ін., досліджуючи взаємопов'язані процеси і явища, велика значущість має надаватися вивченню всіх окремих ланок суспільних форм та діяльності (взаємодії), що має також враховувати і комплексний підхід як до цілісної, єдиної системи.

Сім'я як основний сегмент, «клітина» суспільства, є важливим чинником та передумовою ефективного функціонування суспільства, виступаючи водночас і певним індикатором добробуту в країні, регіоні тощо.

В проблемі вивчення соціології сім'ї простежується позитивна закономірність, а саме успішний та стрімкий розвиток на протязі останніх десяти років, що свідчить про значущість даної галузі знань. Соціологія шлюбу та сім'ї вивчає досить широке та різноманітне коло питань, які мають безпосередню цінність у практичному застосуванні, приносячи позитивні та корисні зміни в суспільному середовищі.

Як спеціальна соціологічна теорія, соціологія сім'ї вивчає формування, функціонування та розвиток шлюбно-сімейних відносин у конкретних соціально-економічних умовах. Це вимагає ґрунтовного дослідження сім'ї в контексті з якісним станом всіх інших сфер життя, які безпосередньо віддзеркалюються на побудові взаємних відносин між молодими жінкою та чоловіком.

Ретельний аналіз сім'ї дозволить запобігати таким негативним явищам, що значно розповсюдилися сьогодні, як фіктивний шлюб та фіктивне розлучення, конкубінат тощо. Такі феномени є наслідком загального зростання соціальної напруги, що не може залишатися без уваги.

Сім'я є більш складною системою відносин, ніж шлюб, оскільки вона, як правило, об'єднує не тільки подружжя, але й їх дітей. Таким чином, добробут сімей є однією з визначальних основ майбутнього країни, що має на меті побудову, зокрема

демократичного, міцного та стійкого до зовнішній умов суспільства.

Більше того, аналіз сім'ї як соціального інституту дозволяє з'ясувати, наскільки спосіб життя молодого подружжя, його функціонування в певних умовах відповідають або не відповідають сучасним потребам суспільства, що є, безпосередньо, істотним важелем та основною базою, підґрунтям для прогнозування майбутніх змін сім'ї з усіма можливими при цьому наслідками.

Перебуваючи у тісному взаємозв'язку із соціальним організмом, сім'я неминуче реагує на будь-які позитивні чи негативні зміни у всіх соціальних системах. Водночас вона сама має значний вплив на її функціонування і розвиток. Спад виробництва, інфляція, невпевненість у завтрашньому дні стали особливо актуальними сьогодні, спричиняючи виникнення деяких негативних моментів у розвитку сім'ї, послабленню її стабільності. Все це торкається безпосередньо кожної молодої пари та суспільства в цілому.

Через те, соціологія, яка покликана розробляти спеціальні методи аналізу та оцінки інформації про суспільство в усіх її проявах, має ґрунтуватися на підтримці з боку держави, а саме через створення та запровадження спеціальної політики щодо підтримки молодих сімей, зростання рівня соціальної захищеності, створенні стабільних, міцних економічних та соціальних умов, підвищення довіри громадськості до уряду і т.д., що досить швидко принесе позитивні результати та багаті плоди.

ЛИЧНОСТЬ КАК ПРОДУКТ ОБЩЕСТВЕННО-ИСТОРИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ

Докл. - Вакал Ю., ЕФ-63
Науч. рук.. – ст. преп. Сахно П.И.

Из всех проблем, с которыми сталкивались люди в ходе истории человечества, вероятно, наиболее запутанной является загадка самой человеческой природы. В каких только

направлениях не велись поиски, какое множество различных концепций было выдвинуто, но ясный и точный ответ до сих пор ускользает от нас. Существенная трудность состоит в том, что между нами очень много различий. Люди разнятся не только своим внешним видом. Но и поступками, зачастую чрезвычайно сложными и непредсказуемыми. Среди более чем пяти миллиардов людей на нашей планете не встретишь двух в точности похожих друг на друга. Эти громадные различия усложняют, если не делают вообще невозможным, решение задачи по установлению того общего, что объединяет представителей человеческой расы.

Астрология, теология, философия, литература и социальные науки - вот лишь некоторые из течений, в русле которых предпринимаются попытки понять всю сложность человеческого поведения и саму сущность человека. Какие-то из этих путей оказались тупиковыми, в то же время другие направления находятся на пороге своего расцвета. Сегодня проблема стоит остро. Как никогда поскольку большинство серьезных недугов человечества - стремительный рост численности населения, глобальное потепление, загрязнение окружающей среды, ядерные отходы, терроризм. Наркомания, расовые предрассудки, нищета - является следствием поведения людей. Вполне вероятно, что качество жизни в будущем, как, возможно, и само существование цивилизации, будут зависеть от того, насколько мы продвинемся в понимании себя и других.

Как в восточном, так и в западном мышлении сохранение своего «лица», т.е. личности - это категорический императив человеческого достоинства, без чего наша цивилизация потеряла бы право называться человеческой. В конце XX века это стало подлинной проблемой для сотен миллионов людей, ввиду тяжести социальных конфликтов и глобальных проблем человечества, которые могут стереть человека с лица земли.

Очевидно, что к новорожденному ребенку термин «личность» не приложим, хотя все люди появляются на свет как индивиды и как индивидуальности. Под последним понимается то, что в каждом новорожденном ребенке уникально

неповторимым образом запечатлена как в генотипе, так и в фенотипе вся его предыстория.

Многие предпосылки личностного развития закладываются еще во внутриутробном периоде, что требует соответствующее осмысление в рамках определенного мировоззрения.

Дальнейшее развитие личности связано с «происхождением» других возрастных периодов и с, другой стороны, - с особенностями развития девочек и мальчиков, девушек и юношей. Возраст, как, профессия, круг общения, эпоха – все это формирует личность.

Становление личности происходит в процессе усвоения людьми опыта и ценностных ориентаций данного общества, что называют социализацией.

В течении жизни человек может в той или иной степени утратить личностные черты вследствие развития хронического алкоголизма, наркомании, тяжелых заболеваний ЦНС и т.п. в принципе личность может «умереть» в еще живом человеке, что говорит о сложной внутренней структуре этого феномена.

Выделяют несколько крупных социальных типов личности, которые прослеживаются на всем историческом пути развития человечества:

«деятели» - для таких главное - активное действие, изменение мира и других людей, включая и самого себя,

«мыслители»- это люди, которые по словам Пифагора, приходят в мир не для того, чтобы соревноваться и требовать, а смотреть и размышлять, люди чувств и эмоций - которые остро чувствуют, как «трещина мира» (Р. Гейне) проходит через их сердца,

«гуманисты и подвижники» - отличаются обостренным чувством ощущения душевного состояния другого человека, как бы «вчувствуются» в него, облегчая душевное и телесное страдания.

В основных культурах и цивилизациях Земли сложились определенные типы личностей, отражающие особенности Востока и Запада. Так, если сравнить европейский канон

личности, отражающий идеал цивилизации Запада с японским, как моделью культур Востока, то очевидны существенные различия. В европейской модели личность понимается как определенная целостность, а для японцев более характерно восприятие личности и ее поступков как совокупности нескольких «кругов обязанностей» - по отношению к императору, родителям, друзьям, самому себе и т.д.

Разумеется, этим не исчерпывается диапазон данного понятия и, очевидно, что большинство людей сочетают в себе признаки разных типов личностей, а иногда происходит и смена ведущих установок. Здесь важно понять одно – выбор личностного пути и поле его деятельности – результат свободного волеизъявления человека. Поэтому личность немыслима вне феномена свободы, а по слова Гегеля, истинная природа человека «есть свобода, свободная духовность».

Проблема личности- проблема необъятная, значимая и сложная, охватывающая огромное поле исследований. Понятие личности относится к числу сложнейших в человекознании. До сих пор ещё не сложилось достаточно обоснованного и общепринятого определения многозначность содержания этого понятия обусловлена многоаспективностью проявлений личности, многообразием её становления и развития.

Взгляд на личностное в человеке как проявление его субъективности не является прерогативой философской мысли. Такое представление о личности в психологии, социологии, педагогике; литература. Искусство, политика, да и сам язык обыденной жизни наделяют личность силой активности. Кто не активен, тот обезличен. В этом сходятся научные и интуитивные концепции личности в сознании людей. «То чего не достаёт рабу, - писал Гегель- это признания его личности; принцип же личности есть всеобщность. Господин рассматривает раба не как личность, а как не обладающую самостоятельностью вещь, сам раб не числится «Я», его « Я» есть господин.»

Личность есть господин самого себя, - такова максима ценностного осмысления феномена личности в культуре.

РОЛЬ БРАКА В ФОРМИРОВАНИИ ОБЩЕСТВЕННОЙ СИСТЕМЫ

Докл. – Сметюхова И., Ф-63

Науч. рук.. – ст.преп. Сахно П.И.

«Семья, по Моргану, - активное начало; она никогда не остается неизменной, а переходит от низшей формы к высшей, по мере того, как общество развивается от низшей ступени к высшей.»

Мы имеем три главные формы брака, в общем и в целом соответствующие трем главным стадиям развития человечества.

Дикости соответствует групповой брак (при котором мужчины одного рода или определенной внутренней группы могли иметь брачные связи со всеми женщинами такой же группы).

Варварству - парный брак (мужчина имел главную жену среди многих жен, и он был для нее главным среди других мужей).

Цивилизации - моногамия (единобрачие). Моногамия возникает из парной семьи. Она основана на господстве мужа с определенно выраженной целью рождения детей, происхождение которых от определенного отца не подлежит сомнению. Дети со временем в качестве прямых наследников должны вступить во владение отцовским имуществом.

Своеобразие прогресса, который проявляется в этой последовательной смене форм, заключается в том, что половой свободы, присущей групповому браку, все более и более лишаются женщины, но не мужчины. И, действительно, групповой брак фактически существует для мужчин и в реальное время.

До средних веков не могло быть и речи об индивидуальной половой любви. На протяжении всей древности браки заключались родителями вступающих в брак сторон, которые спокойно мирились с этим. До самого конца средних веков в бесчисленном множестве случаев заключение брака оставалось

делом, которое решалось не самими вступающими в брак. При парном браке, как правило, матери договариваются о браке своих детей; и здесь также решающую роль играют соображения о новых родственных связях, которые должны обеспечить молодой паре более прочное положение в роде. В практике господствующих классов с самого начала было неслыханным делом, чтобы взаимная склонность сторон преобладала над всеми другими соображениями. Согласно буржуазному пониманию, брак был договором, юридической сделкой, и притом самой важной из всех, так как она на всю жизнь определяла судьбу тела и души двух человек. Таково было положение к моменту, когда капиталистическое производство, благодаря развитию мировой торговли и мануфактуры, вступило в стадию подготовки к мировому господству.

Далее происходит то, что поднимающаяся буржуазия, в особенности в протестанских странах, где больше всего был поколеблен существующий порядок, провозгласила брак по любви правом человека. Брак оставался классовым браком, но в пределах класса сторонам была предоставлена свобода выбора.

Современная половая любовь существенно отличается от простого полового влечения. Она предполагает взаимную любовь; в этом отношении женщина находится в равном положении с мужчиной, тогда как для античного эроса совсем не требовалось ее согласия. Заключение брака в современной буржуазной среде происходит двойным образом. В католических странах родители по-прежнему подыскивают сыну подходящую жену, и, разумеется, результатом этого является наиболее полное развитие присущего моногамии противоречия: неверность супругов. В протестанских странах наоборот предоставляется возможность выбирать себе жену из своего класса; поэтому основой для заключения брака может служить любовь.

«Семья должна развиваться по мере развития общества и изменяться по мере изменения общества, точно так же как это

было в прошлом. Являясь продуктом определенной общественной системы, она будет отражать состояние ее развития.»

Морган.

УКРАЇНСЬКА СІМ'Я У СУЧАСНОМУ СОЦІУМІ – РАЄЛІ І ТЕНДЕНЦІЇ

Доп. - Хребтова Інна, ЕФ-63

Наук. кер. – ст. викл. Сахно П. І.

Протягом останнього десятиліття знижується рівень народжуваності, а отже зменшується кількість населення, змінюються морально-психологічні установки молоді стосовно шлюбу, сім'ї і репродуктивних орієнтацій, погіршується стан здоров'я дітей і дорослих. Надзвичайно високою є дитяча смертність, зростають показники захворюваності дітей, інвалідність, злочинність серед неповнолітніх. Соціально-економічна криза 1990-х років спричинила суттєве зниження життєвого рівня переважної більшості населення України, зростання безробіття і неповної зайнятості, розшарування суспільства на багатих і бідних. У суспільстві спостерігається поширення проявів жорстокості і насильства, що негативно позначається на процесі виховання підростаючого покоління. Перетворення, що відбуваються, потребують постійного врахування змін умов життєдіяльності сімей і своєчасного формування державної сімейної політики, у тому числі адекватної програми стосовно соціально незахищених родин.

Складною залишається демографічна ситуація в Україні. Основною тенденцією демографічних змін в Україні є стале зменшення чисельності населення і його природного приросту, а також старіння населення. Високий рівень постаріння населення і, відповідно, низька частка молоді викликані збереженням досить низького рівня народжуваності протягом майже чотирьох десятиріч. Першопричиною зниження народжуваності у глобальному масштабі називають трансформацію інституту

сім'ї (або інституціональну кризу сім'ї), перехід від традиційної патріархальної сільської сім'ї – осередку, де здійснювалась спільна праця, взаємодопомога між членами родини до сім'ї міського типу, з рисами індивідуалізму, участю у суспільному виробництві, користуванням державною системою соціального захисту.

Інша причина – зміна ролі жінки у суспільстві, тобто залучення жінки до суспільної праці і менша концентрація на сімейних обов'язках.

Власно кажучи, меншу кількість дітей у сучасній сім'ї можна розглядати як стратегічний вибір сучасної сім'ї, яка прагне зберегти певний рівень матеріального достатку і забезпечити дітям кращу якість догляду, виховання, освіти. Менший розмір сім'ї створює більші можливості для жінок брати участь у трудовому і суспільному житті, задовольняти свої власні кар'єрні прагнення.

Сьогодні Україна посідає одне з останніх місць в Європі за показниками народжуваності. Характерною ознакою демографічної ситуації в Україні є також те, що криза народжуваності у нас поєднується з різким погіршенням здоров'я населення, в тому числі репродуктивного, підвищенням смертності і скороченням тривалості життя, що у розвинутих країнах не спостерігається.

Аналіз динаміки повікової народжуваності в Україні дозволяє стверджувати, що вона відзначалась найбільшим спадом інтенсивності дітонароджень у тих вікових групах жінок, яким належить основний внесок до сумарної народжуваності, тобто серед жінок найактивнішого дітородного віку. При цьому впадає у вічі, що чим молодшими були жінки, тим сильнішим виявилось зменшення відповідних показників. Особливо відчутно знизився рівень народжуваності у наймолодших матерів: якщо у 25-29-літніх жінок інтенсивність дітонароджень протягом 1991-2004 рр. зменшилась в 1,2 раза, у 20-24-літніх – в 1,7 раза, то серед жінок віком до 20 років зниження досягло 2-х разів.

У сільській місцевості спостерігається більш ранній вік народження дітей усіх черговостей, тобто сільські жительки починають свою дітородну діяльність дещо раніше, ніж городянки. Так, першу дитину народжують у сільській місцевості в середньому на 1,7 року раніше, ніж у містах; другу – на 2,4 року.

Характерною рисою динаміки народжуваності є посилення питомої ваги позашлюбних народжень на тлі зниження загального рівня народжуваності. Так, протягом 1991-2005 рр. частка дітей, народжених у батьків, які не перебували у зареєстрованому шлюбі, підвищилась від 11,9 до 20.4%.

Сучасні зміни у шлюбній структурі призводять до скорочення відтворення населення. У 2006 році в нашій країні на 354 тис. 859 шлюбів зафіксовано 179 тис.123 розлучення. Тобто, кожна друга українська сім'я розпадається. Також в Україні збільшується кількість дітей, які виховуються в неповних сім'ях. Майже кожна третя сім'я в Україні є неповною. Загальна характеристика рівня життя неповних сімей свідчить про те, що саме ця група населення є найбільш уразливою. Про це свідчать і різні індикатори доходів, витрат, рівня бідності, забезпеченості житлом та допоміжними засобами існування (передусім земельними ділянками), раціону харчування тощо. Результати опитування, що проводилося Українським інститутом соціальних досліджень серед членів сімей, в яких дітей виховує один із батьків, дозволили визначити основні проблеми неповних сімей в сучасних умовах. Серед них: складне матеріальне становище, постійна нестача грошей; труднощі у влаштуванні на роботу матері з малою дитиною; мізерна державна допомога матерям, які самі виховують дітей; соціальна незахищеність одинокої матері – постійне приниження через необхідність оформлення соціальних виплат, збір великої кількості документів; проблеми з підготовкою дитини до школи, труднощі у разі продовження навчання дитини у вищих навчальних закладах, а також з отриманням безкоштовної освіти.

Викликає тривогу матеріальне становище і соціально-психологічне самопочуття багатодітних родин. Опитування багатодітних родин, свідчить, що окрім матеріальних проблем багатодітні сім'ї стикаються і з такими, як недоброзичливість, негативне ставлення з боку оточуючих, працівників державних установ, а також відсутність моральної підтримки; відчуття відмежованості від соціуму; низький матеріальний достаток – не вистачає грошей на найнеобхідніше: продукти харчування, одяг, медикаменти; відсутність соціального захисту дітей, а саме – пільг на лікування, оздоровлення, отримання освіти, придбання медикаментів; складнощі з отриманням освіти і підготовкою дітей до школи – придбання підручників, необхідного приладдя, одягу; є проблеми з безкоштовним влаштуванням дітей у позашкільні заклади – гуртки та секції. Хоча в Україні сьогодні багатодітних сімей всього 3,5 %.

Отже, шляхи розв'язання актуальних проблем сучасної української родини мають спрямовуватися на забезпечення державною політикою оптимальних соціально-економічних умов становлення, розвитку та повноцінного і самодостатнього функціонування сім'ї, народжування та виховання в ній дітей. Пріоритетними мають стати заходи щодо зміцнення іміджу, стану і статусу сім'ї, створення сприятливих умов для її морально-психологічного, соціального і культурного розвитку, недопущення бродяжництва, безпритульності дітей і насильства в сім'ї, формування у свідомості людей розуміння важливості ролі сім'ї у забезпеченні суспільної стабільності та прогресу.

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ СПОРТУ В УКРАЇНІ

Доп. - Шевченко Г.Ю.
Наук. кер – ст. викл.Сахно П.І.

Загальна характеристика проблеми. Після того як Україна стала незалежною, становище в українському спорті значно погіршилося, адже за часів Радянського Союзу велася значна фінансова підтримка з Москви і нам тільки варто пригадати ті славетні часи, коли наша збірна Радянського Союзу виграла

кубок УЕФА в Мюнхенській Баварії чи виступ Радянської збірної по баскетболу на олімпіаді та ін. Адже до складу збірних чимало входило спортсменів з інших республік СРСР в тому числі й з України. Але після розпаду все припинилося, держава звичайно виділяє кошти на спорт, але вони дуже мізерні і розприділяються в основному по обласних центрах, а в райони ці кошти навіть не доходять. Тому зараз вітчизняному спорту як ніколи необхідна допомога. Адже у нас не скільки не гірші спортсмени, ніж в інших країнах просто іноді підводить технічна сторона підготовки (недостатня кількість спортивного обладнання, погані умови, зимою проведення тренувань в неотеплених спортзалах, використання застарілого спортивного інвентарю, нестача коштів на проведення, навіть на поїздки на товаристські змагання і т. ін.). А якщо розглянути дитячий спорт, то фінансування ДЮСШ зовсім нікудишне. Але ж справжніх спортсменів, які, можливо, в майбутньому будуть представляти нашу країну на змаганнях світового рівня потрібно готувати змалечку. Зараз почали відкривати багато різних спортивних гуртків, але вони майже всі платні і не кожен може дозволити собі, щоб його дитина там займалася, якщо вона і обдарована. Отже, основною метою організаторів є, перш за все, пошук спонсорів та меценатів, які б надали допомогу для проведення спортивних заходів.

Отже, метою даного соціологічного дослідження є, визначити як ставляться громадяни України до проблем розвитку спорту. Доцільно було б використати результати дослідження для проведення необхідних заходів з боку уряду, адже це повинно допомогти проблемі фінансування спорту. Предметом дослідження є: знайти можливі шляхи для вирішення проблеми розвитку вітчизняного спорту. Адже наша країна ще дуже молода і мало хто її знає у світі. Завдяки "Динамо" та братам Кличко (і не тільки) нас вже знала вся футбольна Європа та Німеччина. Коли ми запитуємо у іноземця, що він знає про Україну, то він скаже Динамо і Чорнобиль. Але, звичайно, буде краще, якщо Україну будуть знати не через такі катастрофи, що сталася в 1986 р., а через її спортсменів та їх

досягнення. Це сприяло б і доброму іміджу нашої країни, а ще й запрошенню наших спортсменів на чемпіонати Європи та Світу, що б приносило додаткові кошти в вітчизняний спорт.

Дане дослідження повинно виконати ряд певних завдань.
Визначимо їх перелік:

1. Відношення громадян до проблеми розвитку спорту в нашій країні.
2. Шляхи та можливі строки подолання виходу з кризового становища в спорті.
3. Кого найбільше цікавлять проблеми розвитку спорту.
4. Визначити, як відносяться громадяни до виступів наших спортсменів на змаганнях високого рівня.
5. Дослідити, як можна привернути більше уваги населення до виступів наших спортсменів та до змагань, що проводяться на території України і не тільки.

Серед методів дослідження доцільно обрати

- 1) анкетне опитування населення (переважно молоді);
- 2) аналіз статистичних даних.

Потрібно скласти анкети відкритого типу, щоб зумовити викладання громадянами своїх міркувань та побажань. Такий підхід дозволить поглиблено проаналізувати проблему, імітуючи підхід з точки зору споживача. При аналізі розширених відповідей можуть виплести нові підходи до проблеми та шляхи її вирішення.

Основні гіпотези дослідження:

1. У наші дні, коли країні не вдається знайти вихід з кризового становища, коли економічні негаразди породжують занепад в культурній, освітній та інших сферах життя, коли значна частина населення перебуває в дуже складному становищі, багато хто вже давно перестав цікавитися спортом, просто не вистачає коштів, щоб ходити на футбольні матчі чи відвідувати інші змагання, та і просто не вистачає часу через всі сьогоденні негаразди. Залишається дивитися тільки по телевізору, якщо є трансляція, а це буває дуже рідко, щоб всі приходили дивитись, як кажуть, "вживу". Тому більшість

нашого населення, що цікавиться спортом це молодь. Вони не такі затурбовані повсякденними проблемами, тому переважно молодь відвідує футбольні, баскетбольні, гандбольні, хокейні та ін. матчі.

2. Стан спорту в Україні на сьогодні, як я вже казала, в дуже скрутному становищі. Проведення різних спортивних заходів стає можливим тільки за допомогою спонсорів, дуже важкі умови для тренувань у спортсменів, морально застаріле спортобладнання і т. ін. Зараз, як ніколи, необхідно вливати значні кошти в спорт, так як Україна перебуває на стадії формування свого іміджу на світовій арені. Адже це є дуже важливим фактором, щоб світова громадськість рахувала Україну, як спортивну державу.
3. Також необхідно, щоб наші меценати часто підтримували вітчизняний спорт не тільки в плані допомоги проведення різних спортивних заходів, а ще й додаткових премій та нагород спортсменів для кращої їх мотивації. Адже кожен хоче стати видатним гімнастом, боксером чи фігуристом, досягти найвищих результатів в тому виді спорту, який він обрав, але в Україні цього дуже важко досягти. Тому, виступаючи на змаганнях світового рівня, наші спортсмени намагаються показати себе з найкращої сторони, досягти хороших результатів, щоб їх помітили селекціонери з інших країн і запропонували вигідні контракти.
4. Але як будь-яка інша країна так і ми повинні знати своїх героїв. Тому питання висвітлення спортивних подій являється одним з головних. Повинні проводитися об'ємні рекламні кампанії по проведенню тих чи інших спортивних заходів, встановлювати великі екрани, не тільки в центрі міста, але й в інших районах, ціни на квитки щоб були невисокими, проведення прямих теле-, радіо трансляцій та трансляцій по мережі Інтернет, на це знову ж потрібні великі кошти. Але ж, звичайно, щоб зріс інтерес до вітчизняного спорту слід проводити не лише такі заходи. Потрібно успішно виступати нашим спортсменам на міжнародних та

місцевих змаганнях. Лише тоді з'явиться справжній інтерес до вітчизняного спорту.

Очікуванні результати дослідження.

Після проведення дослідження і вирішення його завдань буде отримано інформацію, яка дає можливість отримати дані про відношення громадян до проблеми розвитку спорту в нашій країні. Як висновки повинні сформуватися ряд пропозицій практичного значення, які могли б допомогти уникнути проблем розвитку спорту в нашій країні. Дані рекомендації потрібно представити органам влади, які через регулювання законодавчого характеру зможуть стабілізувати становище, відреагувати відповідно на проблему і враховувати наслідки, до яких вона може призвести.

БІДНІСТЬ – ЯК ГЛОБАЛЬНА ПРОБЛЕМА ЛЮДСТВА

Доп. - Шевцов С. В.

Наук. кер. – ст. викл. Сахно П.І.

Не дивлячись, що надворі ХХІ століття, проблема бідності залишається сьогодні досить актуальною в світі.

Щодня населення Землі збільшується на чверть мільйона чоловік. З 50-х до початку 90-х років ХХ ст. кількість населення світу подвоїлася, а його частка, яка проживає у найбідніших регіонах світу - країнах, що розвиваються, та аграрних постсоціалістичних країнах - вже досягла 3/4 світового показника. І хоча помітна тенденція до зниження темпів природного приросту населення на Землі, кількість його у країнах, що розвиваються, продовжує зростати вищими темпами, ніж в економічно розвинутих країнах. Добробут людства і безпека світу в цілому залежать від успіхів економічного поступу всіх держав світу, в тому числі країн, що розвиваються.

Для країн, що розвиваються, попри всі відмінності між ними, спільними є необхідність зменшення приросту населення, поліпшення здоров'я та харчування людей, ліквідація бідності та технологічної відсталості.

Важливими умовами подолання бідності є можливості збільшення виробництва сільськогосподарської продукції. Шляхи до цього відомі і цілком досяжні. Це:

підвищення родючості ґрунтів, що пов'язано з успіхами агро меліорації та агрохімії;

підвищення біологічної продуктивності сільськогосподарських культур шляхом упровадження досягнень сільськогосподарської генетики і селекції;

виведення продуктивніших порід свійської худоби;

ефективніше використання сонячної енергії для фотосинтезу органічної маси па впровадження генної інженерії;

підвищення біологічної продуктивності Світового океану та широке впровадження аквакультури.

Добробут і розвиток суспільства взаємопов'язані. Вже давно помічено, що здоров'я, фізична та розумова сила народу є запорукою його економічного багатства. Водночас, коли людина розпоряджатиметься матеріальним багатством розумно, то це сприятиме поліпшенню здоров'я, фізичної, розумової та моральної сили людської спільноти. Ця взаємопов'язаність визначається взаємодією багатьох компонентів: багатствами природи і багатствами, створеними людськими руками, станом здоров'я населення, рівнем його освіти та культури, який у країнах з різним рівнем розвитку економіки неоднаковий.

Під час розрахунків показників якості життя країн і територій беруть до уваги такі показники: розміри ВВП на душу населення, середньостатистичну тривалість життя населення та рівень освіти населення .

Забезпечення поступального і пропорційного розвитку господарства світу - одна з важливих проблем, що стоїть перед людством. До середини 90-х років розрив у рівнях прибутків на душу населення між економічно розвинутими країнами та країнами, що розвиваються, був чималим, незважаючи на те, що за останні півстоліття багато країн, що розвиваються, досягли значного прогресу: зросли їх прибутки, розпочалася індустріалізація, досягнуто успіхів у галузях охорони здоров'я та освіти. В багатьох країнах Азії та Африки економічний стан

такий, яким він був у країнах Західної Європи на початку століття або перед Другою світовою війною. Проте пересічні економічні показники - на крайніх полюсах багатства (розвинуті країни - ВВП на душу населення становить понад 20 тис. доларів на рік) і бідності (країни, що розвивається, відповідно - менш як 200 доларів на рік). Світовий прогрес все ще оминає четверту частину людства. Понад 9/10 приросту робочої сили припадатиме на країни, що розвиваються. Економічний розвиток країн світу впродовж останніх двох століть доводить, що ефективна перебудова господарства окремої країни, швидкий його розвиток є можливими.

Передумови, що визначають успіх руху від відсталості до прогресу: вибір шляху соціально-економічних перетворень, реалізація досягнень науково-технічного прогресу, інтеграція в світове господарство.

Отже, проблема забезпечення поступального і пропорційного розвитку господарства світу, окремих його країн має глобальний характер, оскільки її неможливо розв'язати без взаємодії всіх учасників світової спільноти і використання механізмів міжнародного поділу праці.

ТОРГІВЛЯ ЛЮДЬМИ ЯК ПРОБЛЕМА СУЧАСНОСТІ

Доп. - Чабада В., ЕФ -63

Наук. кер. - ст. викл. Сахно П.І.

На початку 90-х рр. минулого сторіччя країни колишнього Радянського Союзу зіштовхнулася з проблемою торгівлі людьми. Використовуючи складну економічну ситуацію, високий рівень безробіття і правову недосконалість захисту громадян молоді держави- запрошення громадян пострадянських країн працювати за кордоном, де вони піддаються експлуатації, заробляючи мізерні гроші собі і тисячі для організаторів цього бізнесу. Експорт "живого товару" здійснюється в Росію, Туреччину, Італію, Іспанію, Німеччину, Сербію, та інші країни. Чоловіків експлуатують як будівельників, шахтарів; жінок - як домогосподарок, швачок, мийниць посуду. Для торгівлі людьми не існує державних

кордонів. Вона легко адаптується як до бідності, так і до розкоші, є актуальною майже для всіх народів.

Дедалі негативніше фахівці оцінюють намагання ототожнити торгівлю людьми з нелегальною міграцією, хоча саме в рамках цього підходу формуються найбільш "прості" засоби протидії - строгі візові режими на кордонах, криміналізація нелегальної міграції. Україна на собі відчуває негативні наслідки застосування такого підходу з боку країн Європейського Співтовариства, які створюють нову "залізну завісу", відокремлюючись від так званих "третьох" держав.

Серед причин поширення торгівлі людьми в пострадянських країнах (внутрішніх та зовнішніх), також спостерігається певна динаміка. Так, традиційно виділяються безробіття, відсутність реальної інформації про проблему, поява можливості для українських громадян виїзду за кордон тощо. На першому місці серед внутрішніх факторів залишається скрутне економічне становище. Дослідники з різних країн помітили, що в цій ситуації жінки швидше погоджуються на роботу, що не відповідає їх рівню освіти і кваліфікації. Неефективність політичних та економічних перетворень в державі, корумпованість чиновників, нездійсненність романтичних мрій перших років незалежності призвели до появи ще одного фактору - невіри в позитивні зміни в країні. Складність ситуації полягає в тому, що молоді люди не бачать перспектив для життя та реалізації в українському суспільстві. Батьки не бачать перспектив для своїх дітей. Вища освіта не стає запорукою нормального забезпеченого життя. Виїзд за кордон розглядається як умова не тільки вирішення тимчасових фінансових проблем родини, але і як стратегія життєвого шляху для молодого покоління.

Причини торгівлі людьми потрібно шукати і в існуванні зовнішніх чинників, серед яких слід відзначити відкриття кордонів, що спрощує можливості для туризму і пошуку роботи; інтернаціоналізацію формування міжнародних кримінальних об'єднань; зростання різниці між багатими і бідними країнами. І тут абсолютно зрозуміло, що ліквідувати ці

глобальні чинники складно, практично неможливо. Але потрібно їх вивчати, розуміти, щоб враховувати у діяльності з протидії торгівлі людьми.

Важливим чинником, який сформувався та виявився вже на початку нового століття, є наявність так званої соціальної мережі за кордоном. За даними дослідження Міжнародної організації праці, у більшості мігрантів як благополучних, так і жертв торгівлі людьми, за кордоном працює хтось із родичів чи близьких друзів, що сприяє поінформованості про можливість працевлаштування за кордоном, значно полегшує процес виїзду. Найбільше ризикують стати потерпілими від торгівлі людьми ті, хто виїжджає в далеке зарубіжжя з метою нелегального працевлаштування через посередника, який бере на себе фінансування поїздки - оформлення візи і закордонного паспорта, покупку квитків. Ці грошові витрати є додатковим мотивуючим фактором, що не дозволяє людям відмовитися від поїздки у випадку виникнення сумнівів у її безпеці, вони ж стають і причиною того, що мігранти не можуть добровільно залишити роботу, тому що повинні повернути борги.

Досвід роботи правоохоронних органів та неурядових організацій по допомозі потерпілим від торгівлі людьми дає можливість зробити таке узагальнення щодо громадян, які попадають до рук торговців людьми, та розподілити їх на наступні категорії: 1) жінки, які виїхали за кордон за власним бажанням, з метою працевлаштування і здогадувалися, що будуть займатися проституцією, але надалі стали жертвами торговців людьми; 2) переважно жінки, але й чоловіки, котрі виїхали за кордон за власним бажанням, з надією працевлаштуватися у сфері послуг або розвагі т. ін., але надалі стали жертвами торговців людьми; та ін. Торгівля живим товаром як асоціальне, кримінальне явище має особливість пристосовуватися до нових умов життя, міняти свої форми і методи залежно від економічної і соціальної ситуації у кожній конкретній країні і у світі взагалі. Під час опитування, яке проводилося в 2003 р. Державним інститутом проблем сім'ї

та молоді, усі опитані експерти одностайно відмічали наявність еволюції в ситуації з торгівлею людьми в Україні, зокрема змінюються методи та підходи злочинних угруповань, методи вербування, групи ризику. Зміни мають наступні прояви:

1. Потерпілими від торгівлі людьми стають і чоловіки.
2. Торговці висувають більше вимог до "якості товару".
3. Нові місця пошуку товару. Торговці переходять до вербування усільську місцевість.
4. Поширюється внутрішня торгівля з метою втягнення до порнобізнесу та проституції дітей, в тому числі на замовлення іноземців.

5. Змінюються форми торгівлі людьми, шляхи вивезення, зростають масштаби проблеми.

Це є свідченням недостатньої ефективності правової та організаційної протидії торгівлі людьми в Україні. Хоча українське законодавство передбачає досить суворе покарання за торгівлю людьми, однак, зважаючи на те, що залишається мотивація у людей для виїзду за кордон і високі прибутки у тих, хто вивозить, найближчим часом, поки не запрацюють міжнародні механізми, передбачені Конвенцією ООН, змін не відбудеться. Саме тому мають бути сформовані національні стратегії протидії, що базуються на глибокому розумінні проблеми торгівлі людьми та її динаміки у суспільстві.

МОВА ВЗАЄМОВІДНОСИН ЧОЛОВІКА ТА ЖІНКИ

Доп. - Бедріна Е., Гібнер Л. К., ЕФ-63

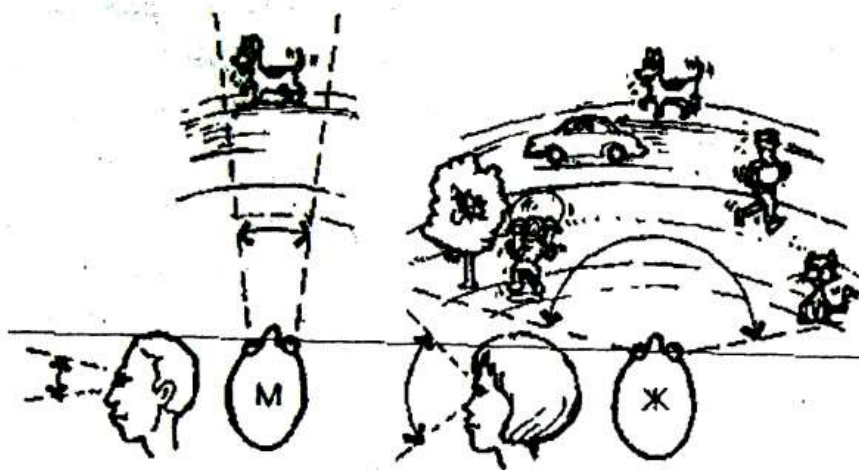
Наук. кер. – ст. викл. Сахно П. І.

Чоловіки та жінки відрізняються від один одного. Вони не гірші, не кращі один від одного – вони різні. Практично єдине, що у них є спільного – вони особи одного виду. Вони живуть в різних світах, діють вони, слідуя різним життєвим правилам. Це відомо кожному, але дуже не багато людей, особливо чоловіки, усвідомлюють це. Але істина саме така. Чоловіки та жінки будь-якої раси, виховані в будь-якій культурі та середовищі, постійно

заперечуюють думку, поведінку, відношення, та переконання своїх партнерів.

Все це тому, що еволюція чоловіків та жінок протікала по різному, різними були обставини. Чоловік полював, жінка збирала. Чоловік захищав. Жінка нянчила. В результаті еволюція як тіла так і мислення йшла різними шляхами. Тобто тіло і структура мозку розвивалися в відповідності до виконуваних функцій. Тому чоловіки та жінки обробляють отриману інформацію, думають, вірять та поводяться по-різному. Якщо ви проігноруйте цю обставину, ви отримаєте головний біль, зустрінетесь з нерозумінням, і життя ваше принесе вам тільки розчарування.

Ми – різні, і це пов'язано з тим, що ми в процесі еволюції повинні були виконувати різні функції. Наприклад, жінка, хранителька гнізда, повинна помічати найменші зміни в поведінці своїх дітей, які можуть сигналізувати про біль, голод, поранення, агресію чи депресію. Жінки не ходили полювати, тому вони проводили більшу частину часу в суспільному середовищі, і саме тому вони краще спілкуються і розуміють один одного. Чоловік, він добувач, постійно полював, тому все їх тіло та розум пристосовані саме для цього. Наприклад, зір у чоловіків пристосований бачити дуже далеко(щоб слідкувати за жертвою на великих відстанях), бачить чоловік тільки вузький коридор(знову ж таки, щоб ніщо не заважало йому при переслідуванні), дуже добре у нього розвинута просторова орієнтація. Жінка навпаки не зможе зорієнтуватися в незнайомій місцині, якщо не спитає дороги, але завжди знайде яку-небудь річ в своїй ому домі(це зв'язано насамперед з тим, що жінка має набагато більший кут зору, ніж чоловіки, як це показано на малюнку).

Якщо ми зрозуміємо природу цих відмінностей, нам стане набагато легше жити, розуміючи один одного використовуючи наші здібності належним чином. Але в сьогоdnішньому «політично-витриманому світ» признано, що чоловіки та жінки є рівними за всіма здібностями, і це тоді, коли наука (яка іронія) має достатньо фактів, щоб довести протилежне.

НАСИЛЬСТВО В СІМ'Ї

Доп. - Сапун Д.
Наук. кер. – доц. Іванова Т.В.

Тема попередження сімейного насильства вже багато років знаходиться у центрі міжнародного обговорення. У країнах Західної Європи і Північної Америки ця проблема більше двох десятиріч міститься в полі зору громадськості й тому досліджена набагато краще, ніж в Україні. До останнього часу в нашій державі було накладено своєрідне табу на обговорення як проблем насильства над дітьми та жінками, так і проблем насильства проти особистості в цілому. Окремі випадки, що ставали надбанням громадськості, трактувалися як дії маніяків або карних злочинців. Лише останніми роками суспільство починає усвідомлювати катастрофічні масштаби проблеми.

Впродовж останніх десятиріч рівень психічного неблагополуччя в країні різко зріс. У доповіді ЮНІСЕФ "Жінки в перехідний період" (1999г.) зазначається, що в умовах

соціально-економічних змін з'являється багато факторів (різке падіння рівня життя, зубожіння, безробіття, злидні, погіршення здоров'я, руйнація системи соціальної підтримки, зловживання алкоголем і т.д.), які суттєво сприяють росту рівня насильства в суспільстві, в тому числі й насильства над жінками, природа якого значно ширше, ніж прояви грубощів, агресивності та фізичного впливу на жінку, і має соціально-політичні передумови.

На жаль, офіційної статистики про стан справ із проблемою насильства щодо жінок в Україні дуже й дуже мало. Але й те, що є - вражає. За словами представників організації "Вінрок Інтернешнл", офіційна статистика МВС України свідчить, що насильство в сім'ї терплять 68% жінок. 85% потерпілих від насильства - жінки. 41% кривдників у сім'ї - чоловіки, 15% - колишні чоловіки, 10% - сини, 8% - зяті. В кожному третьому випадку насильство щодо жінки чиниться на очах у дітей.

Представлені результати одержані в ході дослідження відношення до насильства жителів Сумської області.

Вивчення проблеми насильства показало, що це дуже актуальна проблема. Перш за все, проблема насильства пов'язана з існуванням у суспільстві патріархатних поглядів у їх найгіршій формі. Жінка в даному випадкові розглядається як об'єкт, яким може повністю маніпулювати чоловік. Ситуація загострюється тим, що об'єктами себе відчують жінки і сприймають ситуацію, в якій вони живуть як нормальну. Більш розвиненими патріархатні погляди у респондентів старшого віку, як чоловіків, так і жінок. Респонденти молодшого віку вже більш орієнтовані на партнерські відносини між статями та егалітарність в сімейних стосунках. Втім, зміна гендерних орієнтацій у респондентів-чоловіків відбувається значно повільніше, ніж у жінок.

Незважаючи на декларовану потребу у свободі та рівності між статями, респонденти-жінки схильні підтримувати традиційні статеві відносини. Зокрема, вони орієнтуються на рівність, аде рівність в подружніх стосунках. Кинути виклик

чоловікам в традиційно чоловічій царині статусно-рольових відносин в соціумі та кар'єрного росту зголошується дуже невелика частина жінок.

Досить велика кількість респондентів виховувалась в ситуації фізичного насильства. Кількість респондентів, які стверджували, що їх били в дитинстві вражає – більше половини. Так само більшість опитаних сказали про те, що вони знають сім'ї, в яких чоловік б'є жінку. І знову ж – 10-15% жінок змирились з позицією жертви і згодні з тим, що побиття жінки чоловіком має певні позитивні риси.

Таким чином, проблема насильства існує і після її вивчення необхідно ставити наступну задачу – виховання та перевиховання нашого народу, формування цивілізованості, доброзичливості та терпіння до інших поглядів.

ВИВЧЕННЯ ГЕНДЕРНИХ МЕНТАЛЬНИХ РЕПРЕЗЕНТАЦІЙ

Доп. - Волков О.М.

Наук. кер. – доц. Іванова Т.В.

Виходячи з того, що дійсно існує значний фактор впливу на формування гендерної свідомості, наступним кроком нашого дослідження було вивчення картини світу, що реперезентована в свідомості жінок та чоловіків. Зрозуміло, що зазначена мета є дуже широкою, тому ми дещо звузили нашу задачу. За основу методу вивчення було взяте поняття про асоціативний експеримент, засновниками якого можна вважати Юнга та Фрейда. Ми дещо змінили умови експерименту. Як правило, в асоціативному експерименті дослідники використовують самостійно підібрані стимульні слова, то ми вирішили використати в якості стимульних слів власні імена іспитованих. Перед досліджуваними була поставлена задача – підібрати будь-які слова, що починаються на кожну букву імені (наприклад, Олег – Орбіта, Лисиця, Екватор, Гордість). Всього в експерименті взяло участь 35 дівчат та 35 хлопців. Всі – студенти 1 курсу юридичного факультету. Ми спеціально

підібрали однорідну аудиторію, щоб зменшити вплив різноманітних соціальних факторів.

Цікаво, що результати дослідження дійсно виявили певні гендерні відмінності. Перш за все, наведемо загальні цифри. Загальна кількість якостей, що була описана дівчатами, складала 187, у хлопців їх було 200. Після одержання різноманітних якостей ми зробили спробу їх згрупувати.

Спочатку зазначимо якості, за якими не було принципових відмінностей між статями. Приблизно однаково в якості означень писались імена (7% серед дівчат та 6,5 серед хлопців), назви частин тіла (2% та 3%), одяг (1% та 1%), хатні предмети (2% та 45). Сексуальне життя згадували по 1% опитаних. Тільки хлопці писали слово «секс», а дівчата – «інтим». З іншого боку, хлопці значно частіше згадували географічні назви (10%), дівчата – не одну, різноманітні об'єкти природного середовища (11% хлопці та 6% дівчата), крім того, дещо частіше хлопці згадували різноманітні форми роботи, пов'язані з навчанням (5%), у дівчат – 2%. Значним переважанням в жіночій аудиторії були згадування їжі (18%), у хлопців – 9%, дуже часто дівчата описували різноманітні емоції (14%), у хлопців – 3%. Крім того, частіше дівчата згадували різноманітні рослини (10%), у хлопців – 6%. Слід зауважити, що дуже часто дівчата згадували різноманітні назви квітів, в той час як хлопці частіше пригадували назви дерев. Так само, частіше дівчата писали назви тварин – 7%, хлопці – 3%. Певні відмінності у назвах були і в даному випадкові. Зокрема, дівчата частіше згадували невеликих домашніх тварин, а хлопці – великих та диких. Хлопці частіше писали слова, пов'язані з асоціальною поведінкою – «горілка», «самогон», «маріхуана». У дівчат подібних згадувань не було взагалі.

Серед цікавих відмінностей було змістовне наповнення різноманітних норм діяльності. Слова, що відображали певні види діяльності у дівчат, як правило, відносились до розваг (танок, опера), хобі (аплікація), повсякденного життя (тролейбус). При цьому, таких слова використовувались

дівчатами не дуже часто – 7%. Означення форм діяльності у хлопців є значно ширшим та соціально орієнтованим (автомобіль, юнга, телефон) та зустрічається частіше – 15%.

Таким чином, існують певні відмінності у сприйнятті світу чоловіками та жінками. Умовою його формування, на наш погляд, не є біологічні відмінності між статями. Як вже було показано, існує простір значень у мові, який формує різний образ чоловіка та жінки. Цей семантичний простір засвоюється з раннього дитинства, а потім починає репрезентуватись у вигляді певної картини світу, у формі різноманітних поведінкових проявів, тощо.

Слід зазначити, що в нашому дослідженні ми не одержали результатів, які б описували традиційну картину світу – жінка орієнтована на хатні справи. А чоловік – на роботу. Слід звернути увагу, що чоловіки частіше описували умови певного існування. Наприклад, вони частіше вказували на географічні назви – світ, в якому ми живемо. Описуючи природу, чоловіки частіше теж вказували на умови існування природних явищ – погодні умови, гори, річки. Жінки були орієнтовані на наповнення цього світу. Зокрема, жінки частіше згадували рослини та тваринний світ, що перебуває в даному середовищі. З цих же позицій можна пояснити різницю у емоційному сприйнятті світу. Емоційна сфера жінок ширша, тобто більш означена.

Таким чином, можна говорити про існування різних когнітивних стилів у сприйнятті світу. Якщо чоловік більше орієнтований на означення явища, то жінка – на наповнення змістом даного явища.

ПРОБЛЕМА АЛЕКСИТИМІЇ В ЖИТТІ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

Доп. - Колісник Л.О., СДПУ ім. А.С.Макаренка
Наук. кер. - Матрук Т.О.

Емоційне життя сучасної людини визначають дві різнонаправлені тенденції. По-перше, це зростання частоти й

інтенсивності емоційних навантажень, зумовлених сучасним життям. По-друге, спостерігається тенденція негативного ставлення людини до своїх емоцій, яким приписується деструктивна, дезорганізуюча роль.

Описані явища дослідники [1] пояснюють існуванням в сучасній культурі особливих цінностей та установок. Особливо серед них виділяються наступні: культ раціонального підходу до життя; цінність зовнішнього благополуччя і успіху; культ «сили й мужності».

За рахунок панування таких цінностей важливість і дієвість емоційної сторони життя недооцінюється, що призводить до зростання числа розладів афективного спектру (депресивних, тривожних, соматоформних, психосоматичних), числа тяжких душевних станів, емоційних вибухів та конфліктів, стану незадоволеності собою і своїм життям, труднощів встановлення теплих довірливих контактів і отримання соціальної підтримки.

На наш погляд ідея небезпечності відсутності прийняття своїх емоційних станів для здоров'я особистості в цілому найбільш чітко та повно відобразилась в сучасних концепціях алекситимії [2].

Алекситимія (гр. а - заперечення, lexis - слово, thyme - почуття) характеризується ускладненням або нездатністю людини точно описати власні емоційні переживання й зрозуміти почуття іншої людини, труднощі визначення різниці між почуттями та тілесними відчуттями, фіксацією на зовнішніх проявах.

Останнім часом алекситимію розглядають як фактор ризику багатьох захворювань, перш за все психосоматичних.

Тому, беручи до уваги актуальність даної проблеми та серйозність її наслідків, нас зацікавило питання про стан емоційного самопочуття студентів 1-5 курсів СДПУ ім. А.С. Макаренка.

Для дослідження ступеню прояву алекситимії нами була використана 26-пунктова Торонтська алекситимічна шкала. Отримані результати говорять про те, що порушення в емоційній сфері в тій чи іншій мірі досить поширені серед

студентів. Самий високий рівень було виявлено серед студентів першого курсу: 26,67% опитаних були віднесені до групи виражених «алекситиміків», 46,67% склали групу ризику, високу здатність описання своїх емоційних переживань та розуміння почуттів інших показало 26,67%. Для порівняння, показники алекситимії по 4-5 курсах: 12,5%; 32,5%; 55% відповідно. З нашої точки зору, більш високий рівень прояву алекситимії у першокурсників можна пояснити їх недостатньою психоемоційною зрілістю, а також труднощами адаптації до навчання у ВНЗ.

Таким чином наші дослідження показали, що проблема стану емоційного благополуччя існує в нашому суспільстві й безумовно потребує підвищеної уваги.

Подальшу розробку зазначеної проблеми ми вбачаємо у проведенні більш масштабної діагностики; у вивченні впливу алекситимії на індивідуально-психологічні характеристики особистості; у розробці та впровадженні профілактичних та корекційних програм, спрямованих на уникнення появи чи подолання проблем, пов'язаних з емоційним здоров'ям людини.

Література.

1. Холмогорова А.Б, Гаранян Н.Г. Принципи й навички психогієни емоційного життя // Психологія мотивації й емоцій / Під ред. Ю.Б. Гіппенрейтер і М.В. Фалікман - М.: Черо, 2002. - 752 с.
2. Ніколаєва В.В. Про психологічну природу алекситимії. // Тілесність людини: міждисциплінарні дослідження. Збірник статей - М.: 1991. - с. 80-89.

ПСИХОЕМОЦІЙНЕ БЛАГОПОЛУЧЧЯ СТУДЕНТІВ-ПЕРШОКУРСНИКІВ ЯК ПОКАЗНИК ЇХ АДАПТАЦІЇ У ВНЗ

Доп. - Вйровець Л.В., СумДПУ ім. А.С.Макаренка
Наук. кер. - канд.психол.наук, доц. Кузікова С.Б.

Проблема психологічного здоров'я завжди привертала і привертає увагу багатьох дослідників. Існує багато підходів до

розуміння і розв'язання даної проблеми. Аналіз першоджерел дозволив нам виявити показники психічного здоров'я, якими є: стійкий настрій людини, відносно стійка адекватна поведінка, урівноваженість, відсутність внутрішнього конфлікту, позитивна Я концепція та соціальне здоров'я особистості.

Дуже важливо звернути увагу на стан психічного здоров'я та психоемоційного благополуччя юнацтва на етапі вступу до ВНЗ (О. Андрус, А. Леонтьєв, С. Русанов, В. Лісовський, М. Рогова, Е. Рибалко).

Метою нашого дослідження було вивчення особливостей психоемоційного стану студентів-першокурсників-психологів факультету педагогіки та практичної психології СДПУ ім. А.С.Макаренка, міру їх адаптованості та причини психологічного неблагополуччя.

Для цього ми використали такі методики як: опитувальник САН з метою визначення оцінки самопочуття, настрою та активності досліджуваних; методика Спілбергера з метою виявлення показників рівня тривожності; методика К.Роджерса та Р.Даймонда (СПА) з метою вивчення рівня адаптованості; опитувальник «Що для вас є найскладнішим в студентському житті?» (авторська розробка) з метою виявлення труднощів, з якими зіткнулися студенти-першокурсники з початком навчання у ВНЗ.

Отримані результати засвідчили, що більшість студентів мають гарний настрій, гарне самопочуття, але кожна п'ята особа показала низький рівень активності, тобто в'ялість, пасивність, змореність, інертність. На нашу думку це пов'язане з наявністю труднощів адаптації студентів-першокурсників до навчання у ВНЗ. Нашу точку зору підтвердили дані методики СПА, які показали, що 12% студентів мають високий рівень дезадаптації, та аналіз суджень студентів про їх життєві утруднення. Проблеми навчання посіли перше місце серед названих труднощів. Друге місце займають проблеми міжособистісного характеру, третє – внутрішньо особистісні проблеми.

Зазначимо, що велика кількість першокурсників (43%) мають високий рівень тривожності. А значить їм характерна

невпевненість у собі, у своїх силах, незацікавленість. Це також може впливати і на настрій студентів, і на їх самопочуття; може заважати їм реалізувати свої творчі здібності, оволодівати професійними навичками (тим більше, що це стосується майбутніх практичних психологів).

Ми бачимо, що студентам-першокурсникам необхідна допомога в адаптивний період. Для цього психологу ВНЗ бажано закріпити позитивну Я-концепцію студента; поглибити усвідомлення себе, своїх бажань, своїх намірів; навчити методам адекватної поведінки у різних життєвих ситуаціях; навчити комунікативним навичкам. Крім того, необхідно спрямувати і організувати навчальну діяльність першокурсників, навчити їх успішно засвоювати інформацію, набувати уміння і навички майбутньої професійної діяльності.

Література

1. Психологічне забезпечення психічного і фізичного здоров'я / Навчальний посібник: М.С. Корольчук, В.М. Крайнюк, А.Ф. Косенко, Т.Г. Кочергіна. Загальна редакція М.С. Кольчука. – Київ, 2000.
2. Руководство практического психолога: психологическое здоровье детей и подростков в контексте психологических служб/ под. ред.И.В. Дубровиной – Москва, 1995.

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЮНАКІВ СХИЛЬНИХ ДО СУЇЦИДУ

Доп. - Масалітова А.О., СумДПУ ім. А.С.Макаренка
Наук. кер. – викл. Ричкіна Л.В.

Однією з найважливіших проблем сучасності є проблема самогубства, яка представляє найбільш яскравий та відкритий прояв саморуйнівної поведінки людини. Сьогодні Україна увійшла до групи країн з високим рівнем суїцидальної активності, тому всій громадськості зрозуміло, що потрібні практичні психологи, психологічні служби компетентні у

даному питанні, які глибоко розуміють зміст проблеми суїциду, причини виникнення та шляхи корекції, і, що особливо важливо, вміють проводити діагностування, щоб попередити трагедію.

Суїцид - навмисне самоушкодження під дією гострих психотравмуючих ситуацій, коли власне життя втрачає для людини сенс [2]. Причини суїцидальної поведінки можна шукати в біологічних, генетичних, психологічних і соціальних сферах життя людини. Наявність психотравмуючої ситуації - недостатня умова для прояву суїцидальної поведінки, другою складовою є особистісні особливості людини.

Проблема суїциду привертала увагу багатьох психологів, таких як З.Фрейд, Дюркгейм, В. Б. Миневич, В.О.Тихоненка, Моховіков А.Н. та ін.

Метою нашого дослідження є теоретичний та соціально-психологічний аналіз проблеми суїциду, практичне вивчення психологічних особливостей юнаків схильних до суїциду. З цією метою були використані такі методики: „Опитувальник суїцидальної поведінки” (Т.В. Вашека) [1]; Методика діагностики рівня суб'єктивного відчуття самотності Д.Рассела та М.Фергюсона; Багатофакторний особистостний опитувальник FPI; методика багатофакторного дослідження особистості Р.Кетелла.

У дослідженні брали участь студенти I курсу природничого факультету Сум.ДПУ ім. А.С.Макаренка у кількості 28 чоловік, з яких 20 дівчаток і 3 хлопчики.

Аналізуючи отримані результати можна зробити висновки, що схильні до суїциду юнаки характеризуються некомуникативністю, замкненістю і в той же час вони більш відкриті. Вони не спілкуються, але бажають спілкуватися. Почуття самотності відчувається у 52,5 % опитуваних схильних до суїциду, а це вдвічі більше, ніж у не схильних до суїциду юнаків (25%). Їх підвищена відкритість, конформізм та дипломатичність при правильному ставленню оточуючих може допомогти уникнути трагедії, при негативному ставленні - може ще більше погіршити ситуацію. Також є декілька

психологічних особливостей, які можуть сигналізувати про наявність суїцидальних тенденцій. Такі як: часта зміна інтересів, схильність до лабільності настрою, розратованість, швидка втомлюваність, іпохондрія. Вони більш підозрілі і вважають, що обговорення їх проблем немає сенсу, так як, на їх думку, ніхто їх не розуміє і не зможе допомогти. Крім того вони більш домінантні ніж інші, експресивні, менш врівноважені, дратівливі, їх агресивність, як спонтанна так і реактивна виражена більш, ніж у юнаків не схильних до суїциду.

У своїй роботі ми проаналізували особистісні фактори юнаків схильних до суїциду. Завданням психолога є діагностика та профілактика суїцидальності. За допомогою методик, які ми використали, можливо виділити групу ризику та розпочати корекцію виявлених відхилень.

Література:

1. Вашека Т.В. Профілактика самогубства серед підлітків: методика для вимірювання суїцидальної поведінки. // Практична психологія та соціальна робота; - 2005. - №4. – с. 53-57.
2. Моховиков А.Н. Телефонное консультирование. - М.: Смысл, 2001. - 494с.

ІНДИВІДУАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПОВЕДІНКИ ЛЮДИНИ В НАТОВПІ

Доп. - Філоненко С., СумДУ
Наук. кер - канд.психол.наук, доц. Кузікова С.Б

Дотепер залишається важливим та цікавим питання про зміну поведінки людини в натовпі і про особливості поведінки натовпу.

Проаналізуємо індивідуально-психологічні особливості людини в натовпі:

- Дякуючи чисельності, усвідомленість нездоланної сили дозволяє індивіду піддатися таким інстинктам, котрим він

ніколи не дасть волю, коли буває один. Відчуття відповідальності, яке завжди стримує окремих індивідів, зникає в натовпі. Натовп анонімний. Тут особистість розчиняється. Тут немає імен та соціальних статусів. Тут є тільки «громадянин в капелюсі», «жінка з торбинкою» і т.д. Мені здається, це виникає через те, що серед великої кількості людей, особа не боїться, що її впізнають. В такому скупченні навряд чи хто помітить, що зробить окрема людина, ніколи не зможе притягнути до відповідальності. «Натовп, - як писав Лебон, - стає анонімним і в силу цього безвідповідальним».

- В натовпі різко підсилюється дія механізму соціально-психологічного зараження. Діючи під впливом соціально-психологічного зараження, індивід легко приносить в жертву свої особисті та колективні інтереси. Схожа поведінка, однак, суперечить людській природі, і тому людина здатна на неї лише тоді, коли вона є частинкою натовпу. В натовпі у людини чисто фізично не вистачає часу зупинитися і хоча б трошки поміркувати про те, що вона все-таки робить. Тому людина дивиться тільки на подібних собі і не знаходить нічого розумнішого ніж повторювати за ними.

- В натовпі підсилюється дія механізму переконання лідерами та взаємного переконання людей. Лише деякі мають достатньо сильну психіку, щоб протистояти цьому впливу. Але маси здатні під впливом переконання на вчинки вищого порядку: зречення, безкорисність, відданість ідеалу. Зазвичай у індивіда власна користь є дуже сильною, майже єдиною пружиною що спонукає до дії, а у мас вона дуже рідко виступає на передній план. Тут можна сказати про облагороджуючу дію маси на індивіда.

З вищесказаного випливають механізми керування натовпом:

- керувати має харизматична особистість з власною ідеєю.
- натовп повинен бути спрямований на дії.

Для того, щоб захиститися від зовнішнього впливу,

людина повинна усвідомлювати свої почуття та свої дії, відповідати за них. Тільки тоді вона залишиться сама собою.

МОЖЛИВОСТІ ЗАХИСТУ ВІД МАНІПУЛЮВАННЯ У СПІЛКУВАННІ

Доп. - Соловйова О., СумДУ

Наук. кер. - канд.психол.наук, доц. Кузікова С.Б.

Кожен знає про те, що в світі існує маніпуляція . Зустрічається вона набагато частіше, ніж людина може припустити. Всі відомі форми масової культури - складають незвичайно різноманітний апарат обробки свідомості.

Під маніпуляцією розуміють приховану від адресата спонуку до зміни його ставлення до чого-небудь, ухвалення рішень і виконання дій, необхідних для досягнення маніпулятором власних цілей. Обов'язковою умовою маніпуляції є збереження адресатом ілюзії самостійності ухвалення рішень, а не «наведення» їх ззовні. При цьому адресат визнає себе відповідальним за свої вчинки.

Оскільки маніпуляція найчастіше буває прихована, наявність загрози адресатом сприймається в основному неусвідомлено, так само і захисні дії не сприймаються свідомістю, а у випадках, коли вони помічаються, їм знаходяться цілком природні пояснення.

Захист від маніпуляції – це, в першу чергу, захист цілісності особистості, знищення структур, які працюють на користь маніпулятора. Існує велика кількість способів уберегтися від маніпуляцій, але всі вони складаються з переплетення шести, так званих, базових захисних настанов. А саме: відхід, вигнання, блокування, управління, завмирання і ігнорування.

В основному боротьба між маніпулятором і адресатом відбувається за контроль над автоматизмами (психологічні процеси, що становлять механізми маніпулятивного впливу). Найважливіше завдання для адресата на цьому рівні - не

дозволити маніпулятору запуснути механізм роботи автоматизмів, не дати йому оволодіти ними. Для цього можна скористатися такими методами, як: непередбачуваність реакцій або їх затримка; у відповідь на бажання маніпулятора приховати факт дії – розкрити його наміри (наприклад, проговорити вголос наміри маніпулятора або поставити пряме запитання: «Що ви хочете?»).

Дуже корисно бути уважними при спілкуванні, а також накопичувати досвід взаємодії з різними людьми. Тим самим ми можемо передбачати їх реакції, вгадувати наміри інших. В цьому допоможе обізнаність у значенні невербальних проявів поведінки. Вона допоможе помітити неспівпадання вербальної і невербальної інформації або якусь «каверзу». Потрібно бути уважним також до, так званих, «негативних команд». Дуже корисно прислухатись до свого внутрішнього голосу, звертати увагу на свої передчуття, несвідомі захисти.

Таким чином, щоб захистити себе від дії хоча б сильних і грубих маніпуляцій слід стежити за збереженням цілісності свого Я, прислухатися до свого внутрішнього голосу і зіставляти його сигнали із зовнішньою поведінкою опонента.

СУПЕРЕЧНОСТІ ВСТУПУ УКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Доп. - Соколенко Д.С., Ю-65
Наук. кер. – асист. Костенко А.М.

Друга половина ХХ ст. характеризується поглибленням світових інтеграційних процесів. Вже на початку ХХІ ст. інтеграція представляє собою один з домінуючих факторів сучасних міжнародних відносин. Міжнародні інтеграційні процеси впливають на формування не лише регіональних міжнародних систем і становлення нового міжнародного порядку, а й окремих суспільств та держав, їх внутрішньої політики, на життя окремої людини.

Актуальність теми полягає у тому, що сьогодні перед Україною виникла гостра проблема, яка обговорюється на

різних рівнях – історична належність України до євроінтеграційного дискурсу, що стала головною зовнішньоекономічною стратегією відразу після здобуття незалежності. Одночасно існує тісний економічний і культурний зв'язок між Україною і пострадянськими державами. Таким чином, для України аббревіатура ЄС стала символом дилем та суперечностей інтеграційних процесів, розв'язання яких дасть можливість сформулювати власну модель інтеграції до світової спільноти. Очевидним є те, що світ динамічно змінюється, і будь-яка країна може активно впливати на бажану конфігурацію інтеграції, або бути пасивним елементом запропонованими іншими моделями розвитку, або ж ризикує опинитись в ізоляції. На нашу думку, вкрай важливим є ґрунтовне визначення проблем інтеграційного курсу України до Європейського Союзу. Це буде першим кроком до усвідомлення того, від чого варто і потрібно відмовитись, а що потрібно захищати як власний національний інтерес. Це унеможливить краще розуміння як місця України у європейській спільноті, так і низки системних структурних змін всередині українського суспільства.

Україна постає перед необхідністю вироблення оптимальної моделі участі в інтеграційному економічному процесі. До найбільш авторитетних економічних об'єднань, яке є важливими для подальшої інтеграції України, належить Європейський Союз (ЄС).

Суперечність процесу долучення України до ЄС характеризується, з одного боку, частими заявами українського керівництва про пріоритетність Європейської інтеграції, а з іншого – відставанням в адаптації законодавства до норм ЄС та СОТ, проблемами набуття статусу країни з ринковою економікою, непослідовністю у здійсненні внутрішніх реформ, неготовністю ЄС до приєднання нових членів. Тобто виділяють фактори, що залежать власне від України, її внутрішньої і зовнішньої політики, а також фактори, що не залежать від України і не мають до неї жодного відношення, тобто такі, що виникають у процесі розвитку ЄС і тією чи іншою мірою

впливають на можливість реалізації євроінтеграційних прагнень України.

Позитивні зрушення у процесі інтеграції України до економічних союзів можливі лише при умові вдалого розв'язання суперечностей. З приходом в Україні нового керівництва відбувся перехід обговорення проблематики відносин з ЄС із теоретичної в практичну площину, заявляючи про завершення переговорів про асоціацію з ЄС до 2007 року. Проте існують інші можливі шляхи інтеграції України до ЄС без підписання договору про асоціацію, через лобювання набуття членства в ЄС відразу після проведення внутрішніх реформ в країні.

ФЕМИНИЗМ

Докл. - Лыскова Л.А., Хакимова Е.Р., ЕФ-63
Науч. рук. – ст. преп. Сахно П.И.

Казалось бы, почему современным россиянкам не брать пример со своих матерей, покорявших космос, поднимавших целину, и не приступить к освоению целины отечественного бизнеса?

Для успешной карьеры в государственном учреждении или частной фирме женщине необходимо быть более высококвалифицированным специалистом, чем коллеги-мужчины. По статистике работающие женщины более образованны, чем мужчины, но заработная плата у них почти на треть ниже.

Так что сегодня представительницы слабого пола чаще всего либо безработные, либо работают на самых малооплачиваемых должностях. Общественное мнение 90-х годов предлагает женщине единственную альтернативу стать женой преуспевающего бизнесмена. Верхом женской самостоятельности можно считать карьеру в модельном бизнесе, но опять же только до счастливого замужества.

После тяжелого и смутного начала 90-х годов горбачевский идеал оформился: богатый муж - вот панацея от

всех невзгод! Образ мужа - "источника всех благ", не допускал женщин к перераспределению финансов, власти и собственности! Операция по отлучению слабого пола от наиболее доходных сфер экономики была проведена быстро и безболезненно. Так как отрицательным являлся образ деловой женщины.

Сегодня женщины часто сталкиваются с тем, что их деловые успехи рассматриваются мужчинами как личное оскорбление, а женщины считаются ущербными.

В 1995 году был даже издан специальный президентский указ о назначении женщин на государственные посты. Однако фактически он не был выполнен. Женщин в правительстве, ни в президентской администрации не прибавилось.

То же самое в крупном и среднем бизнесе. Мужчины, захватив "командные высоты", если и берут женщин в дело, то даже не на вторые и третьи, а лишь на технические, подсобные роли. Так, по мнению мужчин-бизнесменов, женщины - плохие стратеги и привыкли доверять чувствам, а не трезвому разуму. А поскольку многие бизнесмены любят обсуждать дела и заключать сделки в "доверительной обстановке" - в бане или за выпивкой, женщины для него - не слишком желательные партнеры. Лишь немногие мои собеседники соглашались признать, что главным препятствием, преграждающим женщинам дорогу в бизнес, является его сильная криминализация, а не особенности женской психологии.

Так как мужчины искренне уверены, что путь в бизнес для женщин открывается только через "постель". Успешных женщин обвиняют во всех смертных грехах. Им так же отказывают в праве на женственность, считая их существами "среднего пола".

Возможно, в бизнесе у женщин действительно портится характер: они становятся жестче, прагматичнее. Однако и мужчины меняются не в лучшую сторону. Многие превращаются в беспринципных циников и чаще, чем женщины, не сдерживают себя в эмоциях. Но это никого не

возмуцает - скорее, вызывает сочувствие. Таким образом, на женщину оказывается двойное давление. Если она расслабляется и дает волю чувствам, ее обвиняют в непрофессиональном, слишком "женском" стиле работы. Вынужденная жесткость также становится предметом нареканий.

С одной стороны, женщинам все же удается проникать в деловые сферы, а с другой, - возник целый слой женщин, которые не только живут на иждивении своих мужей, но даже и не пытаются вникнуть в то, чем занимаются их мужчины.

Настоящая женская элита появится лишь тогда, когда сами мужчины поймут, что приход женщин в политику и бизнес - неперемное условие того, чтобы эти сферы общественной деятельности приобрели, наконец более цивилизованный характер.

ВПЛИВ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ НА РОЗВИТОК ЕМОЦІЙНО-ВОЛЬОВОЇ СФЕРИ ОСОБИСТОСТІ

Доп. - Кулик О.В., СумДПУ ім. А. С. Макаренка
Наук. кер. - викл. Вертепова І.Ю.

Проблема розвитку емоційно-вольової сфери особистості розглядається рядом науковців, зокрема Ананьєвим Б.Г., Берном Е., Бехом І.Д., Ільїним Є.П., Роджерсом К., Рубінштейном С.Л., Узнадзе Д.Н., Чебикіним А.Я., Еріксоном Е., Якобсоном П.М. та ін.

Аналіз робіт вищезазначених науковців дозволяє нам зробити висновок, що емоційно-вольова регуляція діяльності представляє собою широке коло процесів узгодження цієї діяльності з умовами її здійснення та внутрішнім станом людини, її потребами, мотивами. Ефективність емоційно-вольової регуляції діяльності забезпечується високим рівнем розвитку вольових якостей людини, вмінням керувати поведінкою, стримувати почуття, контролювати настрій, здібністю приймати оперативні рішення, а також загальною тренуваністю в довільній саморегуляції різних процесів.

Продовжуючи досліджувати емоційно-вольову сферу особистості, ми виявили, що тривалі систематичні заняття спортивною діяльністю за програмою фізичного виховання по-різному відображаються на динаміці емоційно-вольової сфери студентів.

Встановлено, що взаємодія рухової та емоційно-вольової активності є невід'ємним компонентом розвитку сучасного студента. Відзначається, що при тривалому відвідуванні студентами занять з фізичної культури формуються емоційно-вольові якості, які необхідні у майбутній діяльності: наполегливість, рішучість, сміливість, витриманість, самоконтроль, емоційна стійкість.

На основі даних тверджень було проведено дослідження на базі Сумського державного педагогічного університету ім. А.С.Макаренка.

Групу досліджуваних склали студенти факультету фізичної культури, що навчаються за програмою підготовки спеціалістів з фізичного виховання, та студенти факультету педагогіки та практичної психології, що навчаються за загальною програмою занять з фізичної культури для ВНЗ. Загальна кількість досліджуваної групи становила 60 осіб.

Дослідження проводилося в два етапи:

1-й етап – проведення тестових методик до заняття фізичною культурою;

2-й етап – проведення тестових методик безпосередньо після заняття фізичною культурою.

Для дослідження впливу фізичної культури на емоційно-вольову сферу студентів були використані: методика дослідження емоційно-вольового образу „Я” студентів і особливостей їх особистості, методика діагностики емоційно-вольового стану особистості „САН”, методика „Діагностика мотивації особистості до успіху» Т. Елерса, „Оцінка емоційної зрілості особистості” А. Я. Чебикіна.

Нами було виявлено, що заняття фізичною культурою впливають на розвиток емоційно-вольової сфери студентів незалежно від виду діяльності та професійного вибору.

Насамперед спостерігається підвищення прагнення до покращення здоров'я на 21% у досліджуваній групі 1 (студенти факультету фізичного виховання) та на 18 % у групі 2 (студенти факультету педагогіки та практичної психології). Збільшується почуття радості на 17% , активності на 6% в обох групах. Покращується настрій на 27% в групі 1 та на 21,5 % у групі 2.

Заняття фізичною культурою також сприяють розвитку вольової сфери студентів. Про це свідчить зростання таких провів, як рішучість (на 15% в групі 1 та на 13% в групі 2), сміливість (на 13% та на 11% відповідно). Підвищується рівень самоконтролю на 8% і знижується рівень тривожності та прояви гніву на 18 % в обох групах.

Отже, досліджуючи вплив фізичного виховання на розвиток емоційно-вольової сфери студентів, ми прийшли до висновку, що активні заняття фізичною культурою позитивно впливають на розвиток як емоційної сфери, так і вольових якостей особистості.

ВПЛИВ ТЕЛЕБАЧЕННЯ НА ПОВЕДІНКУ ПІДЛІТКІВ

Доп. - Щербак Ю.В., СумДПУ ім. А.С.Макаренка

Наук. кер. – викл. Єрмакова Н.О.

Підлітковий вік, як період підготовки до самостійного життя, формування життєвих цінностей та світогляду, утвердження особистісної значущості дуже сприятливий для будь – яких впливів. Особливо важливим є вплив телебачення як потужного носія інформації. Саме тому, що молоді люди світоглядно мобільні, вплив телебачення справляє найбільший ефект саме на молодь.

Доля суто розважального споживання телеінформації значна і супроводжується, як правило, неадекватним оцінюванням екранних творів, які задовольняють потребу школярів у психоемоційній розрядці. Високий ступінь ідентифікації глядачів із героями телеекрану часто виступає регулятором поведінки школярів, спостерігається некритичне ставлення до того, що відбувається у програмах, фільмах.[3]

На думку сучасного дослідника О.Бондарчука, фальсифікований образ світу, створений телебаченням, сприймається молодими людьми як істинний – це не що інше як психологічна і духовна маніпуляція дитиною, регуляція її поведінкою.[1, с. 3] Ще одним доказом є формування стереотипів у сучасному телебаченні. Їх роль полягає в тому, що вони допомагають орієнтуватися в обставинах, що не потребують аналітичного мислення. Більшість дослідників (А.Гриценко, Р.Охрімчук) указують, що стереотипи формують у дітей та молоді ставлення до світу, поведінку, вчинки скопійовані у “героїв” телебачення. [2], [5].

Інформація, яку надає телебачення, знаходить творчий вихід у грі, фантазіях, малюнках. Завдяки “цілісності” (образ, голос, колір) телеінформації дитині не потрібні розумові навантаження. Як правило “телевізійні діти” не вміють гратися, спілкуватися, займатися спільною діяльністю, бо перегляд телебачення мінімізує потребу спілкування з ровесниками.

Безкінечні бойовики з ріками крові породжують по – перше агресивність, часто нічим не мотивовану, а по – друге – несприйняття чужих страждань та болю. Перегляд дітьми та підлітками сцен насильства є одним із суттєвих факторів, що впливають на виникнення та перебіг агресивної поведінки. Але слід враховувати і той факт, що на деструктивну поведінку підростаючого покоління впливає не лише перегляд сцен насилля, але і інформація мас-медіа в цілому. Телебачення вчить підлітків та юнаків агресивним реакціям ще й тому, що діти схильні вважати насилля реальним та соціально прийнятним засобом вирішення проблем. Крім того, агресивні герої часто настільки привабливі, що глядачі починають ідентифікувати себе з ними. В ході експериментів А.Бандури було встановлено, що моделі поведінки, коли демонструються у відеозаписі, впливають на зміну поведінки. Такий вплив на зміну поведінки чітко простежується у підлітків. [4], [6].

Було проведено дослідження на виявлення впливу телебачення на поведінку підлітків. Опитано 67 учнів 9 – 10 класі загальноосвітньої школи міста Суми. За результатами

дослідження було виявлено, що кожен третій учень вважає насилля на телеекрані нормою; 60% учнів знаходять відповіді на хвилюючі їх питання при перегляді телебачення; 50% учнів хочуть бути схожими на героя телесеріалу, 30% - на героя бойовика, 10% - трилеру, 10% – фільму жаху; кожен третій учень користується в своєму житті “телевізійними” нормами поведінки. Результати дослідження не є остаточними і потребують подальшої розробки даної проблеми.

Переважно телебачення пропагує агресивну, неконтрольовану поведінку та всюдозволеність і підлітки сприймають такі норми як соціально прийнятні, використовуючи їх в своєму житті. Отже проблема впливу телебачення на формування поведінки підлітків потребує подальшої розробки та визначення шляхів її вирішення.

Використана література:

1. О.Бондарчук. Дитина та ЗМІ: ефекти і впливи.//Шкільний світ. - 2003 р. - №1 с. 3
2. А. Гриценко. “Страшне кіно” або телебачення та його вплив на психіку дитини.// Директор школи. - 2003 р. - № 10 с. 13 - 14
3. Л.Масол, Н. Миропольська, О. Оніщенко, Ю. Юцевич. Формування естетичного смаку засобами телебачення і радіо.//Шкільний світ. - 2003 р. - №38 – 39 с. 34 – 41
4. Маерс Д. Социальная психология. СПб: ПитерКом 1998. – 688 с.
5. Р.Охрімчук. Бути суб’єктом вибору, а не об’єктом маніпуляції. Як захистити дитину від реклами.// Шкільний світ. - 2003 р. - № 12 с.6 - 7
6. Реан А.А. Коломинский Я.Л. Социальная педагогическая психология. СПб: Питер 1999. – 416 с.

ВПЛИВ ТЕЛЕБАЧЕННЯ НА ФОРМУВАННЯ ЕСТЕТИЧНИХ СМАКІВ У ПІДЛІТКІВ

Доп. - Щербак Ю.В., СумДПУ ім. А.С.Макаренка
Наук. кер. – викл. Єрмакова Н.О.

Сучасна естетична наука розглядає смак як форму естетичної свідомості, зв'язок людини із природою, мистецтвом та соціумом. З одного боку, смак виявляється у здатності висловлювати судження про естетику мистецтва, явищ природи та суспільства, з іншого – у переживанні, завдяки якому реалізується суб'єктивне начало особистості, її індивідуальна неповторність.

Ситуація, яка сьогодні склалася на українському телеекрані і насамперед у галузі розважальних програм, скоріше спрямована на розвиток антиестетичного смаку у школярів. Більшість улюблених підлітками розважальних програм не відповідають критеріям естетичності. Особливо небезпечні наслідки пропаганди телебаченням “артизованої” передачі насильства, жорстокості, конформізму, споживацьких поглядів тощо, які юні глядачі з ще несформованою свідомістю і відсутністю імунітету до несмаку сприймають як справжнє мистецтво. Сучасні науковці вважають, що для молоді потрібно вводити певні обмеження, так як психіка у неї нестійка і не завжди проводить межу між уявою та реальністю [1; 2; 5]

Проблему впливу телебачення на дітей і підлітків вирішували на державному рівні. Про це свідчить Закон України “Про телебачення і радіомовлення” від 13 вересня 2001р. [4]. У червні 2003 р. було вирішено запровадити маркування фільмів та програм спеціальними позначками. Але цей варіант не обмежує допуску на екран шкідливої інформації, а слугує вказівкою для дитини на “заборонену” інформацію. О.Невмережицька бачить рішення проблеми у створенні громадської ради з контролю за моральністю на телебаченні, члени якої обізнані з впливом телебачення на психіку підростаючого покоління [3].

Нами було проведено дослідження на виявлення впливу телебачення на формування естетичних смаків у підлітків. Опитані 67 учнів 9 – 10 класів однієї з загальноосвітніх шкіл міста Суми. За результатами дослідження було виявлено, що 71% учнів вважають відпочинком перегляд телебачення; 35% учнів постійно дивляться серіали (молодіжні та детективні); 65% постійно дивляться телевізійні шоу, що пропагують аморальні відносини між людьми та жорстокість; серед фільмів в яких підлітки хотіли б приймати участь на першому місці – комедія (40%), на другому – серіал (40%), останнє місце – фільм жахів – 20%. Результати даного дослідження є пілотажними і потребують подальшої розробки проблеми.

Отже телебачення суттєво впливає на засвоєння людьми різного віку соціальних норм та на формування у них ціннісних орієнтацій. Проте бездуховність, яка охоплює все людство, а у молоді виявляється в її емоційній глухоті до справжньої культури, нерозвиненості естетичних смаків, відсутності почуття милосердя, співчуття, в утилітарному ставленні до життя, свідчить про переважаючі негативні тенденції впливу телебачення на формування естетичних цінностей підлітків і вимагає більш серйозного ставлення фахівців різних галузей до цієї проблеми.

Література:

1. Л.Масол, Н Миропольська, О.Оніщенко, Ю.Юцевич. Формування естетичного смаку засобами телебачення і радіо.//Шкільний світ. – 2003 р. - №38 – 39 с.34 – 41.
2. Мудрик А.В. Соціальна педагогіка. М.: изд. Центр “Академія”. 2000 г. – 200 с.
3. О.Невмережицька. Українське телебачення і необхідність моральної цензури.// Рідна школа. - 2004 р. - № 4 (897). - с. 16 - 18
4. Українське законодавство. Засоби масової інформації.// Інформаційний прес – центр IREX ПроМедіа. Київ, 2002 р. – 312 с.

5. Л.Чупрій. Моральні цінності як основа відродження української нації.// Рідна школа. - 2003 р. - № 10 (885). - с.23 - 25

ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ

Доп. - Корякін О.О., СумДПУ ім. А.С.Макаренка
Наук. кер – викл.Вертепова І.Ю.

В сучасних умовах реформування освітньої галузі слід враховувати особливості соціалізації школярів при переході до 5-го класу [1; 4]. Фактори, які впливають на соціалізацію, а відповідно опосередковано через неї на шкільну навчальну мотивацію і якість навчання і виховання взагалі мають першочергове значення [3]. Саме тому дослідження у цій галузі є актуальними і важливими, враховуючи якісний аналіз отриманої інформації [1]. При переході школярів до 5 класу кардинально змінюється оточуюче їх середовище, саме тому в цей період відбувається криза соціалізації, що опосередковано впливає на шкільну мотивацію і взагалі на якість навчання і виховання учня [1; 2].

З метою підтвердження даної гіпотези відбулося соціально-психологічне дослідження за методикою А. В. Фурман. Бланк відповідей за даною методикою має наступний вигляд: верхня частина – коротка інструкція, нижня – це таблиця, що складається з одного запитання, п'ятнадцяти складових зовнішнього і внутрішнього світу школяра та п'яти можливих варіантів відповідей у кожному випадку, а середина – дані про опитуваного учня. При цьому все поле життєдіяльності школяра розподілено на чотири сфери: "школа", "сім'я", "вулиця", "власне Я", і в кожній із цих сфер зафіксовано найголовніші компоненти, з якими він постійно вступає у взаємодію (товариші по класу, вчителі тощо). Отож, шляхом самооцінки опитуваний визначає своє ставлення до навколишнього світу, оточуючих його людей і самого себе.

Місце практичного дослідження – Сумська спеціалізована школа № 9 I – III ступенів. Кількість опитаних – 31 учень. З них:

адаптованих – 16 (52%), неадаптованих – 14 (45 %), дезадаптованих – 1 (3 %).

При якісному аналізі спостерігається значний вплив факторів групи „школа” на соціалізацію школярів, а основними факторами її формування є співвідношення чотирьох основних сфер життєдіяльності: 1) „школа”, 2) „сім'я”, 3) „вулиця”, 4) „власне Я”. Саме питання групи „школа” мають крайні значення: або „вкрай позитивне” (що свідчить про успіхи в соціалізації), або „вкрай негативне” (що свідчить про зворотнє). На другому місці – питання сфери „сім'я”, у інших сферах переважають відповіді „позитивне” і „нейтральне”, що свідчить про невеликий вплив їх на соціалізацію. Відповідно, саме співвідношення цих сфер може сприяти соціалізації, а опосередковано – шкільній мотивації та якості навчання і виховання [2; 4].

Якщо школа залишатиметься інертною щодо проблем соціалізації, то зростатиме значення сім'ї, на що також слід звернути увагу класним керівникам, психологам в закладах освіти, вчителям-предметникам при комплексній роботі з учнями, які мають деякі складності соціалізації при переході до середньої ланки шкільного навчання.

Література:

1. Корякін О. Особливості мотивації навчання / Сучасна молодь: Крок у майбутнє: Матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції для студентів та аспірантів. – Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2006.– С. 328 – 331.
2. Кузікова С.Б. Теорія і практика вікової психокорекції. Навчальний посібник. – Суми: Університетська книга, 2006. – 383с.
3. Циганенко Г. Безоціночне навчання як важлива умова розвитку мотивації досягнення успіхів // Початкова школа. – 2000.–№9. – 224с.
4. Якиманская И. С. Личностно-ориентированное обучение в современной школе.- М., 1996.

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПОЛІТИЧНИХ ПАРТІЙ В ДЕМОКРАТИЧНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Доп. – доц. Панченко А.І.

Головною формою організації політичної діяльності громадян в сучасному демократичному суспільстві є політичні партії, які виконують різноманітні функції, сприяючи стабільності в державі, легітимності політичної влади.

В умовах транзитної політичної системи в Україні, коли молода демократія тільки спинається на ноги, численні політичні партії не набули значної кількості людей в своїх організаціях, не мають бажаного для них ступеню впливу на владу, на суспільство, на громадян своєї країни. І все ж вимальовується певна здатність окремих політичних сил до організації змагальності в боротьбі за владу в процесі підготовки до виборів, і в реалізації їх результатів, в прагненні до пошуку компромісів та узгодження інтересів в розподілі влади.

Проходження до парламенту України у ході пропорційних виборів 26 березня 2006 р. обмеженої кількості політичних сил свідчить про виокремлення найбільш авторитетних політичних партій, яке стало можливим в зв'язку з їх внутрішнім організаційним зміцненням, а також з'явилося результатом створення відповідного правового поля не тільки їх функціонування, але й самого виборчого процесу.

Зростання ролі інституту політичних партій, його ефективності і впливу на суспільство, на нашу думку, є однією з основних умов консолідації і розвитку політичної системи в Україні на шляху трансформаційних процесів.

Тим не менш в останні роки українські політичні партії мають певні труднощі і проблеми в політичній і організаційній діяльності, які в значній мірі пов'язані не тільки з кризою в розвитку інституту політичних партій в країнах ліберальної демократії, але й в самій Україні. До симптомів кризи можна віднести, по-перше, зменшення членства в партіях, по-друге, відрив політичних партій від традиційної соціальної бази і

послаблення стабільності у партійній ідентифікації виборців, потребе, зниження довіри електорату до партій, їх політичних лідерів і еліт та інші.

Не сприяють зростанню авторитету політичних партій і процеси, що відбуваються в середині їх самих. Якщо в традиційних масових партіях була чітко окреслена соціальна база, ідеологічно орієнтація, то з часом, в кінці ХХ ст., політичні партії намагалися привернути до себе людей із різних соціальних, етнічних, релігійних та інших груп для того, щоб збільшити число виборців і впливати на вирішення ключових питань поточного моменту. Такі політичні партії стали називати універсальними партіями.

В українській палітрі політичних партій, в діяльності перш за все правого і центристського спрямування, відмінності в програмі, мало відчутні і ідентифікуються в основному, виборцями за особистістю лідерів.

В 1997 р. в умовах запровадження в українську політичну практику елементів партійно-пропорційної виборчої системи розпочався процес створення партійних блоків і об'єднань. Виборчий закон 2004р. посилив цю тенденцію, закріпивши тільки пропорційну виборчу систему, і встановив трьохвідсотковий бар'єр для проходження у владу.

Цей процес, з одного боку, дає можливість ввійти до владних структур, впливати на прийняття владних рішень, а з другого боку, нівелюються в очах виборців відмінності політичних партій за ідеологічними, програмними ознаками.

Не сприяє упізнаванню політичної партії в сучасній Україні урізноманітнення їх організаційних форм. Так партія "зелених" поєднує в собі особливості соціального руху і риси партійної організації, що означає відсутність жорсткого централізму і підпорядкованості низів верхівці.

В українському суспільстві в ставленні до політичних партій відчувається і певна криза представницької демократії, яка викликана якісним складом Верховної Ради незалежно від партій-переможців за майновими статками, інтелектуальними, культурними характеристиками, за працьовитістю, чесністю,

здатністю до компромісів, лояльністю, вмінню поважати закон, дотримувати слова і виконувати обіцяне.

Всі ці процеси слугують основою для окремих політологів сприймати політичні партії як декоративний елемент ліберальної демократії.

І все ж, стверджуючи, що природа і роль політичних партій зазнали в останній час суттєвих змін, треба зазначити, що сучасні партії не повинні і не можуть повторити всі стадії розвитку попередниць. Фактично, в сучасному суспільстві немає реальної альтернативи політичним партіям.

Не дивлячись на кризу представницької демократії, її механізми діють, тому будуть діяти і політичні партії. Буде змінюватися роль і функції партій, буде змінюватися їх форма в залежності від тенденцій та особливостей розвитку демократичних, політичних систем країни.

КАФЕДРА ІНОЗЕМНИХ МОВ

MANAGEMENT OF AN INSTITUTION OF HIGHER LEARNING POTENTIAL

Illiashenko Nataliya , post-grd. student

Higher education is characterized by high moral values, provides for the formation of capabilities and human goals, which determine the historical destiny of the nation.

Unfortunately, at present there are many problems in the market of higher education. The most important of them are decrease in the number of potential applicants and increase in the number of institutions of higher learning. That's why the institutions of higher learning severely compete.

Only powerful institutions, which have a certain strategy for the future and make good use of their potential, are able to win this competition.

An institution of higher learning potential means its ability of the rational utilization of the available material and non-material

resources to meet the needs of a person in education, of the institution in professional development and welfare of its staff, of enterprises in the increase of the professional community potential, of society in extended reproduction of its overall personal and intellectual potential.

The main components of this potential are as follows:

- an intellectual component;
- material support;
- standard documentation and rights;
- informational support of its activity;
- a scientific component;
- the organizational structure of the institution;
- a marketing component;
- a financial component.

All these components can be evaluated using certain methods. An integral indicator of an institution of higher learning potential is calculated just as the integral indicators of its components.

SYNERGETIC

A.V. Lyulyev, post-grd. Student

Discoveries in the field of natural sciences brought out at the border of the XIXth and XXth centuries have destroyed the myth of obligatory existence of total cause-effect relations. Since the mid-XXth century the natural-science and philosophical-humanitarian knowledge have separated: the representatives of the natural sciences have been achieving success in special issues without being disturbed by the world outlook aspects of the research; humanitarians have kept putting forward theories and elaborating formal and logic matters. The science and the humanities have isolated themselves from one another and deepened into special issues to such an extent that gave occasion to C.P. Snow to establish in 1971 the fact of appearance of "two cultures" - scientists and scholars. The demand of a new theory that could be capable of consolidating the branches of science and proposing a new evolution concept has arisen. Synergetic is a theory of this kind. Having appeared within the

systems theory, synergetic also deals with systems but not synchronically and statically (describing structures and functions of systems) but diachronically and dynamically (describing structures and functions of systems in the process of their historical existence). The reason for this is that the synergetic is not object- but metodically oriented. According to Yu.A.Danilov, it relies on the "resemblance of mathematical models ignoring the different nature of the described systems". Systems that synergetic deals with are complex, i.e. consisting of a very large number of components, open, transitional. The processes occurring in these systems are irreversible; the changes in the structure are spontaneous, but each change is one of potential, determined by the parameters regulating the system at the macrolevel. Culture, art, philosophy, religion, politics, economics are also supercomplex systems. Hence the methods of synergetic can be applied to them, since the synergetic approach implies the possibility of modelling both scientific and technical and socio-humanitarian systems on basis of mathematical calculations. So, the term "synergetic" itself testifies to the need of joint forming this theory by scientists.

ECO – TECHNOLOGICAL PROCEDURE OF THE WASTE WATER AND SLUDGE TREATMENT OF THE GALVANIC PROCESS

Melnik E.S., post-grd. Student

The subject of the paper is eco-technological procedure of the waste water treatment of galvanic process with the following processing of sludge generated during the conventional purification (CN- oxidation, Cr⁶⁺ reduction, chemical precipitation of the other metals) of the waste water. The galvanic industry includes degreasing, galvanizing, burnishing and pickling of materials. Depending on the kind and the size of the plant, not all steps are used in one company. The kind of waste water treatment depends on the specialization of the plant, the processes used and the amount of the processed water . Below, we introduce several waste water treatment methods in galvanic industries. Galvanic waste water

has to be treated in two ways: on one hand the used waters are reclaimed and recycled for reducing of water consumption, and on the other hand to get some useful substances contained in the waste water. There are many treatment methods, which function by various chemical and physical means or in their combinations. All methods are sensitive to heavy metals, oil and grease in varying degrees. The methods such as ultrafiltration can handle suspended solids better than other methods such as reverse osmosis. Physical processes of suspended solids treatment either by means of their settling out (sedimentation) or by their floating are rather simple. Also we can use stirring or agitating to cause particles to contact each other and stick together without or with chemical additives (flocculation). Particle floating can be caused by dissolved air under pressure or under vacuum conditions (dissolved air flotation). Chemical processes include precipitation, flocculation, neutralization and solidification. Membrane processes include reverse osmosis and ultrafiltration and other filtration systems. The second trend of the paper is the recovery of various useful metals and the sludge treatment as the dangerous waste to get useful product (glass-ceramics), with eliminating of the generation of the dangerous and harmful materials in the environment. The second trend is also connected with transform chemical active matters (Cu^{2+} , Cr^{3+} , Cd^{2+} , Ni^{2+} , Pb^{2+} , Zn^{2+}) using the phase and chemical transformation into very stable structure where the pollutants can not be activated even under critical conditions such as high temperature, influence of acids and alkalies, etc. Among basic treating possibilities of galvanic sludge are: stabilisation, pyrometallurgical, hydrometallurgical, biohydrometallurgical and combined technologies. Galvanic sludge is formed at electroplating plants as a result of precipitation of metals in waste water and from the electrolyte used. Galvanic sludge consists of metals used for surface treatment like Cu, Ni, Cr, Cd, Sn, Zn, Ag, Au, Pb and bearing metals like Al, Fe, Mn and substances used for precipitation process, as Ca and Na. The galvanic sludge besides heavy metals like copper, zinc and nickel in the form of hydroxides (oxihydroxides) contains also various impurities like CaSO_4 , SiO_2 , CaCO_3 , also cyanides,

sulphides, fluorides, tenzides and oils. This complex sludge is considered to be hazardous waste, but on the other hand it is a valuable source of various metals like copper, zinc, nickel, cadmium, gold, silver etc. The amount of metals present in the sludge depends on with galvanising technology applied and on the surface area of the sludge. Total volume of the sludge depends on the composition of the galvanising baths, on wastewater concentration and on type of reagents used. Stabilizing technologies provide an environmentally friendly solution, but without exploitation of the secondary raw materials potential. The purpose of the stabilisation process is the immobilisation of contaminants in the solid matrix of stabilised material. Hydrometallurgical method for treating galvanic sludge is based on leaching in acid or alkaline solutions followed by selective separation of metals from these solutions by means of solvent extraction methods, electrochemical methods as well as by appropriate precipitation processes. Biohydrometallurgical recovery of non-ferrous metals is based on utilisation of bacteria in bioleaching process.

The problem of galvanic sludge treatment is very actual and there is a tendency to find the most effective method for treating and utilising each valuable component from it.

PROBLEMS OF MARKET FOR INFORMATIONAL GOODS

Alexander Popov, post-grd. Student

Information goods.- anything, that can be digitized—a book, a movie, a record, a telephone conversation.

Information has three main properties that would seem to cause difficulties for market transactions:

- Experience good.
- Returns to scale.
- Public goods.

“Length”, “height”, “breadth” – are the main characteristics of intellectual property protection. Managing this three parameters government control the situation in the informational property protection.

Intellectual property law assigns default property rights to users, but licenses and other forms of contract can specify other terms and conditions. This contracting choice poses an interesting tradeoff: more liberal terms and conditions will generally increase the value a particular information good to its potential users, but it will also decrease the quantity sold.

Simply specifying terms and conditions or intellectual property laws does not ensure that they will be enforced. Illicit copying is a perennial problem.

The trend shows that the lower the per capita income, the higher the incidence of illegal copies. This should not be surprising. Lesser developed countries have little to lose if they pirate software and have neither the resources nor the inclination to invest in enforcement. As countries become richer, their desire for local content increases. But as they get more and more local content produced, the necessity of intellectual property protection becomes more and more apparent.

Wealth of information creates a poverty of attention. It's mean that today there is a problem: to choose necessary information in short period of time, working with several digital information's sources.

ENVIRONMENTAL-ECONOMY INTERACTION WITHIN THE ENVIRONMENTAL-ECONOMY SYSTEM

O.A. Seraya, post-grd. Student

Nowadays, the environmental problems are the most important problems in the world. Current forms of environmental arrangement and management do not provide connection between economy and environmental aims. Majority of the works devoted to environment aren't beyond ecological problems. We can solve them only by use complex analysis of all economical and environmental processes. It will give opportunity not to make programs for removing injury only, but also to manage the process of damaging. Using complex analysis principles to co-ordinate economy growth with environmental

requirements is necessary to gain economy development and environment conservation.

We should take into account environmental and economy interactions and investigate the environmental-economy system. This system consists of environment and economy subsystems and has some specific attributes. The environment system consists of sentient beings and habitats. The economy system is an organized totality of production forces which transforms material-energy flows of natural and production resources into flows of commodities and means. Thus, part of material elements of environment is used as resources for economy system. There is partial transformation of these resources into commodities, and besides, there is also an irreversible substitution of commodities. As a result, there is a permanent back material-energy flow from economy to environment system. Connection of material-energy flows of social-productive domain and environments puts forward definite requirements to speeds at which turn of matters and energy within two part of environmental-economy system take place.

The concept of environmental-economy balance suggests a basically new arrangement of environment management. The base of environment management should be efficient when relevant information about state and dynamics of all components of the environmental-economy system and about interactions between them is used.

BUSINESS FINANCING STRATEGIES OF RECYCLING COMPANIES

Anna Snopchenko, post-gr. Student

New and expanding recycling, reuse and composting companies need capital to grow. New facilities, equipment, product development and marketing campaigns all often demand more funds than are available internally to the business.

The most basic distinction between financing sources is between debt and equity. Debt financing is essentially borrowing money for a fee. Typically, regular payments are required and

interest rates are charged based on the perceived risk to the lender. Often the funds are used for fixed assets that have a collateral value that can allow the lender to recoup losses if the business fails. Sources of debt can include commercial banks, governmentally guaranteed loan providers, credit unions, suppliers, customers, factor companies, leasing companies, credit card companies and governmental loan funds.

Equity financing, on the other hand, involves selling partial ownership in the company for an investment of funds. Typically, company founders are the first equity investors through their own "sweat equity" and personal savings. Other equity sources can include friends and family, private individual investors, venture capital funds, corporate partners, employee stock ownership plans or investment partnerships. Equity sources of funds are used for purposes that lenders will typically not finance in young companies—including research and development, marketing, working capital and the equity share of fixed asset purchases.

Traditionally, banks have been viewed as the primary source of debt financing and owners or venture capitalists as the main sources of equity financing. However, entrepreneurial companies often tap into a much wider range of financing sources during their start-up and growth.

Debt financing is an important element to consider as part of an overall financing strategy.

Once companies have tapped internal sources for equity financing, they often cannot meet all of their remaining financing needs with debt. For example, even for profitable businesses, bank and SBA guaranteed loans often require at least at a 25% or greater equity share in financing packages. Additional equity investment can become critical to pulling the total financing deal together. New companies often do not qualify for traditional loans in any amount, forcing them to rely wholly on equity or nonconventional financing.

The entrepreneur's goal in securing financing should be to identify the appropriate mix of funds with the least cost to the business and the fewest restrictions on business operations. The founder(s) usually seeks to retain as large a share of ownership in the

firm as possible, so as to realize returns on the investment and innovation and to maintain business control. Sometimes, however, it is important to realize that equity investors can contribute much more to the business than money—including management expertise, contacts, marketing channels, and business partners.

Debt providers can also be valuable resources to a recycling company. For example, even before a young company is "bankable," it can be useful to recruit a commercial banker as a business advisor. The banker may be interested in helping the venture achieve a level of profitability that will allow for bank debt to be placed in the future.

Debt financing through banks, SBA lenders, leasing agents or other sources are relatively standardized transactions. However, equity financings (or equity/debt financing combinations) are often more customized to the priorities of the company and the investor. When financiers invest in a company, they are purchasing company securities, whether shares of common or preferred stock, warrants or notes. Such securities transactions are regulated by federal and state securities laws. All securities transactions are subject to anti-fraud provisions of federal law that hold issuers responsible for false or misleading statements.

A host of alternative financing sources and strategies are available to entrepreneurial companies. Recycling, reuse and composting companies must be innovative in selling their products or services. Similarly, they must be creative in marketing the company and its capital demands to equity and debt partners.

NECESSETY TO CONSIDER INTO ACCOUNT ENVIROMENTAL FACTOR

Storchaka N, post-gr. student

Due to Law of Ukraine «On the protection of natural environment» protection of natural environment, rational use of natural resources, providing of ecological safety of vital activity of man is the necessary condition of steady economic and social development in Ukraine. For this purpose Ukraine realize the

ecological policy on the territory, directed to the conservation of environment safe for existence of living and wild nature, and defence of life and health of population from the negative influencing, by pollution of environment, achievement of harmonious co-operation of society and nature, protection, rational use and recreation of natural resources.

Land is a dominant link and above all in the system of interconnected and intercaused natural components which make environment. As an independent object of environment it is a part of Earth surface, that carries out the role of means of production in the agriculture and forestry, and also it is the place of location of different objects of production, culture and welfare and others. Land is characterized by objective natural properties, and its potential possibilities make a basis for vital activity of man.

Land performs not only economic but also other no less important functions such as ecological, aesthetic, cultural and health-improvement and others. This natural resource is the object of the public land relations which need legal regulation. Such regulation is realized in the frame of the land law.

Legal regulation related to property and use of the land, its protection and protection of its natural properties, and also recreation of its self-potential is provided by the state.

The tasks of the landed law are: creation of necessary terms for the rational and effective use and protection of the land, equal in rights and sustainable development of all patterns of ownership of the land; protection and increase of soil fertility; improvement of environment, protection of rights and legal interests of physical and juridical person.

Lands are considered muddy, if the quantitative or high-quality changes are found out in their composition, which the result of economic activity and other anthropological loads.

Under the modern conditions of managing problem of anthropological pollution of environment, worsening of quality and exhaustion of natural resources has a global character. Economic activity of man is related to the discharges into the natural environment of different harmful admixtures, that can lead to the

irreversible changes in the ecosystem. Certainly new enterprises which were created lately use ecologically safe technologies. But what must be done with enterprises, which work on the equipment which dissatisfies ecological norms, and pollute natural environment accordingly. Especially urgent is a problem which occurs at enterprises which went bankrupt. Under conditions of critical financial state of enterprise not much attention is paid to renewal of polluted lands, surface-water and others. Only in Ukraine such enterprises number hundreds, but when the question about the consequences of their activity, more precisely in this case inactivity arises, a situation is not optimistic. In my opinion this question is very important, because if an enterprise is liquidated, it can be called to account for polluted lands. I consider it is necessary to introduce some obligatory payment which enterprise beginning from the first month of activity would contribute to a special fund. The size of payment can be differentiated depending on the type of activity of enterprise, that its environmental impact. And then in the case of crisis at an enterprise, it must use these facilities for renewal of the land.

There is a complicated legislation base in Ukraine, but it appeared to be ineffective in relation to creation of organizationally-economic mechanism of use, protection, concervation and recreation of natural resources. The modern level of payments for the use of natural resources does not provide the adequate compensation of the real losses of society and does not create a sufficient finance base for nature protection activity.

ENVIRONMENT AND GLOBALIZATION

E.Vishnitskaya, post-gr. student

The processes that we now think of as "globalization" were central to the environmental cause well before the term "globalization" came into its current usage. Global environmental concerns were born out of the recognition that ecological processes do not always respect national boundaries and that environmental problems often have impacts beyond borders; sometimes globally.

Connected to this was the notion that the ability of humans to act and think at a global scale also brings with it a new dimension of global responsibility—not only to planetary resources but also to planetary fair-ness. These links between environment and globalization need to be re-examined and recognized. To ignore these links is to misunderstand the full extent and nature of globalization and to miss out on critical opportunities to address some of the most pressing environmental challenges faced by humanity.

The relationship between the environment and globalization—although often overlooked—is critical to both domains. The environment itself is inherently global, with life-sustaining ecosystems and watersheds frequently crossing national boundaries; air pollution moving across entire continents and oceans; and a single shared atmosphere providing climate protection and shielding us from harsh UV rays. Monitoring and responding to environmental issues frequently provokes a need for coordinated global or regional governance. Moreover, the environment is intrinsically linked to economic development, providing natural resources that fuel growth and ecosystem services that underpin both life and livelihoods. Indeed, at least one author suggests that “the economy is a wholly-owned subsidiary of the ecology.” While the importance of the relationship between globalization and the environment is obvious, our understanding of how these twin dynamics interact remains weak. It is important to highlight that not only does globalization impact the environment, but the environment impacts the pace, direction and quality of globalization. At the very least, this happens because environmental resources provide the fuel for economic globalization, but also because our social and policy responses to global environmental challenges constrain and influence the context in which globalization happens. This happens, for example, through the governance structures we establish and through the constellation of stakeholders and stakeholder interests that construct key policy debates. It also happens through the transfer of social norms, aspirations and ideas that criss-cross the globe to formulate extant and emergent social movements, including global environmentalism.

In short, not only are the environment and globalization intrinsically linked, they are so deeply welded together that we simply cannot address the global environmental challenges facing us unless we are able to understand and harness the dynamics of globalization that influence them. By the same token, those who wish to capitalize on the potential of globalization will not be able to do so unless they are able to understand and address the great environmental challenges of our time, which are part of the context within which globalization takes place.

The dominant discourse on globalization has tended to highlight the promise of economic opportunity. On the other hand, there is a parallel global discourse on environmental responsibility. A more nuanced understanding needs to be developed—one that seeks to actualize the global opportunities offered by globalization while fulfilling global ecological responsibilities and advancing equity. Such an understanding would, in fact, make sustainable development a goal of globalization, rather than a victim.

Better global governance is the key to managing both globalization and the global environment. More importantly, it is also the key to managing the relationship between the two. The processes of environment and globalization are sweepingly broad, sometimes overwhelming, but they are not immune to policy influence. Indeed, the processes as we know them have been shaped by the policies that we have—or have not—put in place in the past. Equally, the direction that globalization, the global environment and the interaction of the two will take in the years to come will be shaped by the policy decisions of the future. Governance, therefore, is the key avenue for action by decision-makers today.

RESEARCH OF FALSE BOILING LAYER FUNCTIONING IN VORTICAL GRANULATOR

A.E.Artyukhov, post-grd. student

The question of granulation process intensification is actually taking into account the tendency of granulation technological charts modernization and creation of new lines with great specific power.

On the basis of its own fundamental research at the department "Processes and chemical equipment" of Sumy state university new various technologies and equipment are developed and applied in industry. For this purpose the department has all necessary material and technical basis.

The research laboratory of the department develops new granulation methods and devices for their realization, namely false boiling vortex layer granulators, solves the problems progressive granulation technologies creation with the purpose of high-quality products making. Setting up of new enterprises based on the manufacturing of granular products by means of false boiling vortex layer granulators is one of the ways to reduce expenses for producing granular porous products and to increase their quality. To achieve this goal we must introduce the newest developments of modern science and technology.

The physical features of involute axis gas stream determine conformities to the law of hydrodynamics. Research of conformities to the law of involute streams in axis channels, in particular solving of actual case of false boiling vortex layer granulators functioning, is an scientific and practical problem.

On the basis of the protected patents of Ukraine the experimental false boiling vortex layer granulator has been created. The research has been made concerning the influence of phase's movement in the working chamber of this device.

As a result of experimental research the graphic dependences of hydrodynamic parameters of stream after crossing of false boiling vortex layer granulator working chamber of with additional visualization as video data are obtained.

By means of experimenting, photographing and filming a physical model of diphase stream interaction within the limits of working cavity of the false boiling vortex layer granulator was worked out. The ways of subsequent improvement of gas-distributing units for providing constant vortical granules motion were defined.

The results of comparison of theoretical bases and research results of the experiments in combination with modern

possibilities of mathematical modeling are one of decision stages of the lay task is introduction of the vortex layer granulation technology with the use of small false boiling vortex layer granulators.

ETHIC APPROACHES IN ECONOMY

Iryna Burlakova , post-grd. student

Economy, policy and spirituality are the interactive categories, and this whole system's duration is defined by a list of ethic values, which are formed and changed during centuries. Thus, if you want to analyze a level of economic growth of a country, you have to consider historical aspects of its ethic principles' forming.

Classics of economy science (A. Smith, D. Ricardo) estimated all appearances of society life under the corner of economic rationality and material productivity. However the main economic goal can't be established without a person. Different to nature economy is a cultural historical phenomenon, which is directly related to the human existence.

From the first steps of economic science study everybody comes up with necessity of three independent questions: "What should one produce and in what quantity? How should production be organized? Whom should products be produced for?" On one hand these three questions are economic, but it is important to take its ethic component into account today.

One can come to conclusion, that taking ethic component into account is vitally necessary in the modern economy. Complex realization of promotion directions can give the following ethic-economic advantages for the humanity:

- usage of technologies, which provide the basic human needs all over the world;
- observation of obligations to the next generations in space and time;
- respect to all life's forms as a next stage of ethic evolution;
- implementation of advisable technologies, which takes social, ecological and national peculiarities into account;

- realization of human's rights in maintained work, which can provide good welfare and an opportunity of self-realization;
- participation of each worker in making technical decisions as a mechanism of democracy and discouragement of technocratic power.

MECHANISM OF WASTES MANAGEMENT

T. Goncharova, post-grd. Student

Ecological problems are generated in a number of circumstances. Among them formation and accumulation of enormous amount of industrial and domestic wastes is leading. Wastes possess ecologically destructive properties of all contamination types: mechanical, physical, chemical etc.

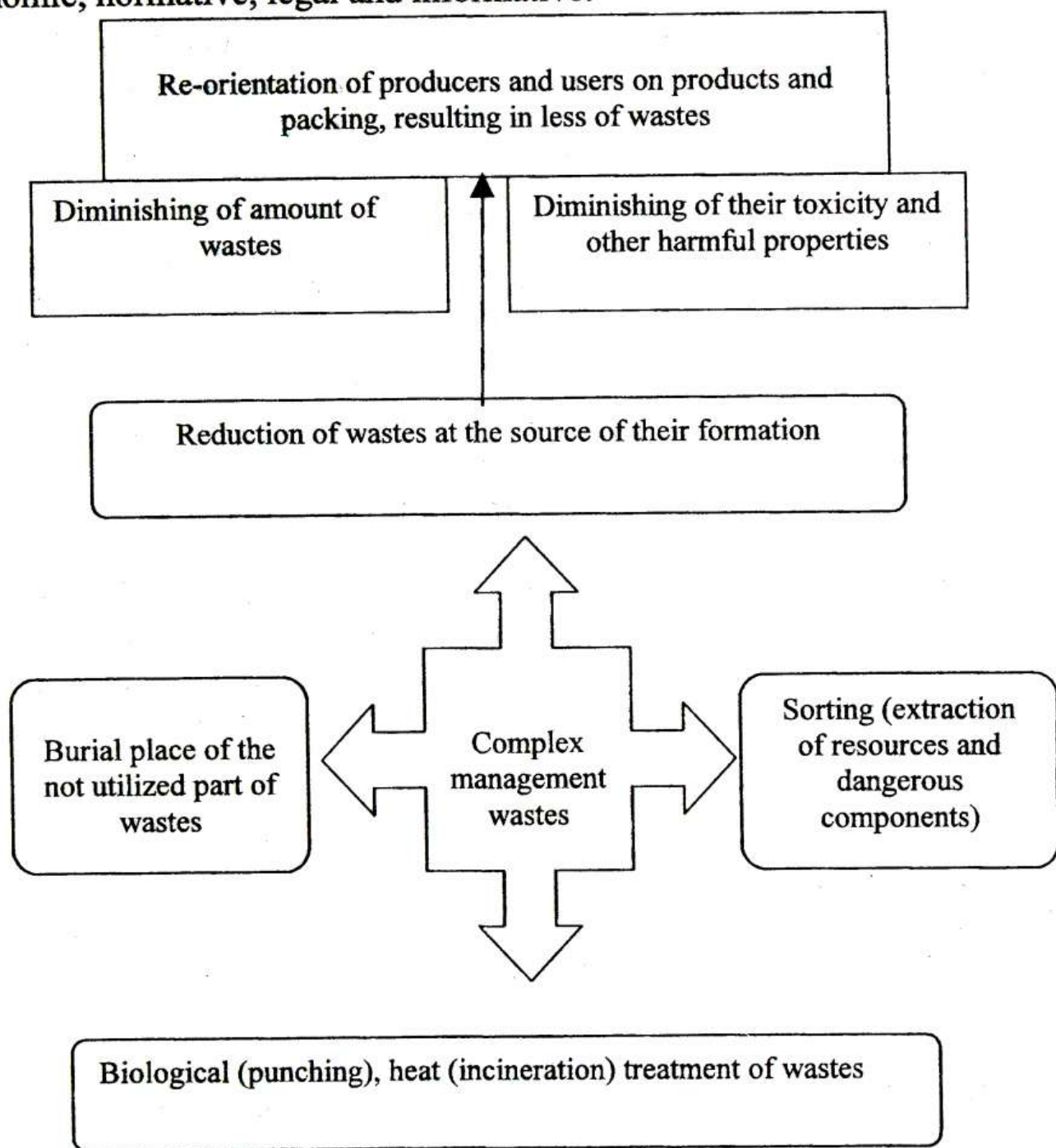
As specialists assert, 60% of all diseases in our country are caused exactly by unfavourable ecological condition of living. Wastes as an ecologically dangerous factor are one of the most meaningful reasons of contamination of environment, and that makes this topic actual.

By January, 1, 2005 general volumes of accumulation of wastes, by expert estimations, achieve 30 milliards of tons and occupy about 160 thousand hectares. The general volume of formation of wastes of all categories makes 690-700 millions of tons a year.

About 63% of out of than 2700 grounds of industrial wastes fall short of health requirements. Dumps of domestic wastes, perhaps, conform to these requirements ever less. Ecological situation on grounds and around is estimated as unsatisfactory.

Management of wastes must be complex, that supposes the reduction of wastes at the sources of their formation, after this the second processing and in the last turn measures on utilization or burial of those wastes, the origin of which couldn't be avoided and which can't be processed in utility waste. Only takes plan combination of a few associated programs and measures, instead of one technology, even most modern, can be conductive to the effective solution of wastes problem.

The main task of decision of wastes problem consists of the complex use of all levers of management: ecological, technical, economic, normative, legal and informative.

Mechanism of wastes management

THE PRINCIPLES OF SUSTAINABLE TOURISM

Доп. - Н.М. Гулевська, аспірант

The definition of sustainable tourism was given in 1988 by World Trade Organization (WTO). Sustainable tourism satisfies present needs of the tourists and destinations by protecting and increasing opportunities for the future. Management of all resources should be carried out in such way, that satisfaction of economic, social and aesthetic needs provide preservation of cultural values, essential ecological processes, biological variety and system of life-support. The output of sustainable tourism is the production, which exists in the consent with local environment, community and culture in such a manner that it is of benefit, instead of damage to tourism development.

It is necessary to avoid equating of sustainable tourism to ecotourism. Ecotourism became popular in the 1980s and it's a form of tourism that focused in general on wildlife, nature, or exotic cultures. But this kind of tourism not always friendly influences on environment. So sustainable tourism, therefore, is an attempt to improve the impacts of all types of tourism on nature, local people and tourists themselves.

There are some ideas and foundations that sustainable tourism can provide. The first one touches on the mutual understanding and respect between people and communities. Understanding and distribution of universal ethical values, respecting of religious, philosophical and moral beliefs are basis and consequence of responsible tourism. The tourism managers and tourists should take into consider traditions and customs of all people, including national minority and natives. The tourist activity is necessary for carrying out in harmony with specific features and traditions of destinations and countries, observing thus their laws, customs and traditions.

The second principle is that all participants of tourism process are obliged to protect natural environment and resources with guaranteeing healthy, forward and sustainable economic growth for the purpose of equal needs' satisfaction of contemporary and next generations. Regional and local authorities should pay attention and

financially stimulate all those forms of tourism development, that allow to save rare and valuable natural resources, especially, water and energy, and also to avoid waste accumulation. With the purpose of reduction pressure on environment it is necessary to promote more uniform distribution of tourists' flows in time and space, especially, connected with holidays and school vacation, and also to promote smoothing of seasonality.

Also tourism industry is connected with using of cultural heritage. Tourism resources make up general property of mankind, so we should save them and bring the contribution to there enrichment. Sustainable tourism activity is carried out on the basis of art, archaeological and cultural heritage respect with the purposes of their protection and preservation for the future generations; thus the special attention is given to protection and care of monuments, sanctuaries and museums. It is necessary to encourage access of society to cultural values and monuments that are privately owned, with respect of the rights of their owners. If it's a building of religious character we should prevent damage to religious needs.

Moreover the local people should be involved in tourism management and participate on an equal rights in receiving economic, social and cultural benefits, especially, in the form of workplaces created for this activity. The tourism management should be contributed to increasing of a vital level of the destination's population and meet their needs.

There are factors, which stimulate a tourism industry to act according to the concept of sustainable development. These factors are: growing of regulative pressure, growing awareness on reduction of the costs at expedient consumption of resources; tourism managers realize that the ecological quality is a necessary index of competitiveness; competence of government and organizations that tourism renders negative influence on an environment; growing awareness of a public on opportunities of influence on tourism policy.

SOLAR ENERGY IN A SUSTAINABLE FUTURE

Доп. - Іщенко Н.В.,
аспірант кафедри економіки

There are three key approaches to improving the sustainability of human energy use in the future. These are:

- (a) 'Cleaning-up' fossil and nuclear technologies
- (b) Switching to renewable energy sources
- (c) Using energy more efficiently

The use of renewable energy usually involves environmental impacts of some kind, but these are normally lower than those of fossil or nuclear sources.

I think, that the most important kind of renewable energy sources is solar energy.

Solar energy makes an enormous but largely unrecorded contribution to our energy needs. It is the sun's radiant energy, that maintains the Earth's surface at a temperature warm enough to support human life. But despite this enormous input of energy to our civilization, the sun is virtually ignored in national and international energy statistics, which are almost entirely concerned with consumption of commercial fuels.

The sun has a surface temperature of 6000 °C, maintained by continuous nuclear fusion reactions between hydrogen atoms within its interior. These nuclear reactions will gradually convert all of the hydrogen into heavier elements, but this is a relatively slow process and the sun should continue to supply power for another 5 billion years.

Solar energy, when it enters our buildings, warms and illuminates them to a significant extent. When buildings are specifically designed to take full advantage of the sun's radiation, their needs for additional heating and for artificial lighting can be further reduced.

Solar power can also be harnessed by using solar collectors to produce hot water for washing or space heating in buildings.

There are two common ways to convert solar energy into electricity: photovoltaic and solar-thermal technologies. Photovoltaic

systems consist of wafers made of silicon or other conductive materials. When sunlight hits the wafers, a chemical reaction occurs, resulting in the release of electricity. Solar-thermal technologies concentrate the sun's rays with mirrors or other reflective devices to heat a liquid to create steam, which is then used to turn a generator and create electricity.

The sun's energy can also be harnessed via other forms of energy that are indirect manifestations of its power. Principally, these are bioenergy and hydropower together with wind energy and wave power.

Environmental Impacts

Emissions associated with generating electricity from solar technologies are negligible because no fuels are combusted.

Photovoltaic systems do not require the use of any water to create electricity. Solar-thermal technologies may tap local water resources if the liquid that is being heated to create steam is water. In this case, the water can be re-used after it has been condensed from steam back into water.

Solar technologies do not discharge any water while creating electricity.

Solar-thermal technologies do not produce any substantial amount of solid waste while creating electricity. The production of photovoltaic wafers creates very small amounts of hazardous materials that must be handled properly to avert risk to the environment or to people.

Photovoltaic systems require a negligible amount of land area because they are typically placed on existing structures. In contrast, solar-thermal technologies may require a significant amount of land, depending upon the specific solar-thermal technology used. Solar energy installations do not usually damage the land they occupy, but they prevent it from being used for other purposes. In addition, photovoltaic systems can negatively affect wildlife habitat because of the amount of land area the technology requires.

ELECTRONIC BUSINESS

Marina Sartawi, post-grd. Student

The topic of my work is the analysis of electronic business (e-business). The purpose of my work is to study this new field of economic activity, where object of the study is economic relations, based on e-business forms.

I deal with the economic sense of e-business, my own definition, and classification of e-business by the fields of its use are proposed. Each type and subtype of such part of e-business as extranet is also considered in detail. Extranet is work system over global network. The possible ways of the financing of e-business were studied. There are bank systems; electronic money, postal money and so on. The broad list of the intranet systems was formed. The intranet systems are inside electronic system of company organization, and are based on a common local electronic system. There is such a definition of e-business:

E-business - is a technologically motivated approach to conducting business, which allows to accelerate the business-process with a parallel reduction of costs/ increasing the profit; considering all possible sides of enterprise activity from outside and inwardly.

My analysis is saturated with analysis of the forms of electronic commerce (e-commerce), my own definition is suggested here too, as well as a detailed study of the mechanisms of their types and subtypes action and interactions based on the forms of Internet presentation, statistical and analytical data.

E-commerce - is a system, consisting not only of operations of purchase and sale by electronic network. Its also includes the possibility of accompanying the processes of generating demand for products and services, automation of administrative duties, connected with sale and processing orders, as well as with improving exchange of information between partners and offering after-sale service and customer support. The section also contains functional description of the main intranet systems with built-in functional modules. Where for

each system and module there are determined mean statistical data of profit increase / costs decrease.

To solve the problem we suggest that the propose system be used at the enterprise. There are good prospects for further more stable development of the enterprise.

INNOVATION POLICY AND STRATEGY OF UKRAINIAN ENTERPRISES

A.G.Senko, post-grd. Student

An effective innovation policy is seen as a major prerequisite for developing a knowledge-based economy in any country. A characteristic feature of the current innovation policy in Ukraine is the well-stated intention to exploit scientific technological innovations for the purpose of economic growth. In reality, however, this policy has not been implemented. Many economists and politicians in Ukraine believe that an active innovate policy requires large resources, which could become available only when economic stability is achieved. As a result, the problems of innovative development remain off the current economic policy agenda of Ukraine. At the same time, there is a direct connection between the menace of further economic decline of Ukraine.

Innovation activity is now one of the most important ways for Ukraine to get out of the economic crisis. As statistics implies, introduction of innovations has a positive effect on economic indicators of production. So, in last few years 56% of Ukrainian enterprises have increased their production and competitiveness as a result of introduced innovations. 43% have widened their foreign markets, 30% have decreased materials and energy-consumption in their products and introduced ecologically clean production processes.

Not all Ukrainian enterprises which have changed the form of ownership feel that they are masters of the situation and in many aspects they live a life of today's needs. Most of them do not carry out an active work to introduce innovations. Only each fifth of them has been engaged in innovation activity. At this, the most have

chosen an easier way (production of consumer goods) and only each eighth enterprises has made efforts to organize the production of advanced machinery and equipment.

This brings up the need for governmental management over innovations despite the fact that market conditions call for decrease in the State regulation of innovations and for a limited role of the State in distributing resources and in selecting ways of development science and technology.

NANOTRIBOLOGY: MICROSCOPIC MECHANISMS OF FRICTION

By Sergey Opanasyuk, group FE-51

Friction is one of the oldest problems in physics with a huge practical significance. For example, Persson presented the following impressive estimation: in the USA friction takes away 6% of the gross national product, that is $> \$700$ billion per year. So, it is not surprising that the main friction laws, the famous Amontons' laws, belong to the oldest physical laws and are known already for more than three hundred years. However, a physical explanation of the empirical Amontons' laws was given by Bowder and Tabor as late as the middle of the 20th century. A new era in tribology began at the end of the 20th century, when this science approached a microscopic and even atomic level in the study of the contacts themselves. This approach rapidly expanded due to the development of new experimental techniques such as the atomic-force microscope (AFM), the friction-force microscope (FFM), the surface-force apparatus (SFA), and the quartz-crystal microbalance (QCM) able to perform experiments on well-characterized model systems at the nanoscale. At the same time, the evolution of powerful computers allowed detailed simulations of friction processes on the atomic scale.

Tribology is the science of surfaces in relative motion. It is of great theoretical interest and huge practical significance.

In the present review I describe the modern state of the problem from the point of view of surface science physicists. The main accent is devoted to recent MD results in their connection with experiments.

First of all, one has to distinguish two physically different frictional phenomena: the static friction and the kinetic friction. The static frictional force f_s is defined as a minimal force needed to initiate sliding. Its value is determined by the atomic structure of the sliding interface and the adhesion interactions. To initiate the sliding, one has either to break interatomic bonds or to initiate a plastic flow at an interface, and it is clear that this process will occur first at some "weak" places.

The kinetic frictional force f_k is the force needed to keep two substrates sliding. Actually, the kinetic friction has to be considered as a mechanism to convert the energy of translational motion into heat. Therefore, the value of f_k is determined by the rate of excitation of various degrees of freedom

Both static and kinetic frictions are highly important in applications, and in different situations either a high or low value of friction is desired. Without static friction we would not be able to walk and cars to move. A high static friction is necessary to keep stable mechanical constructions connected by bolts and nuts.

A low static friction is desired in moving parts of machines, e.g., car engines, and the zero value of f_s achievable with liquid lubricants would be the best solution.

However, in some cases we need a high kinetic friction, e.g., between the road and the tyres when braking the car, or when lighting a fire by rubbing wood on wood as ancient people did (the latter is in fact an example of a tribochemical reaction).

One should distinguish between two different regimes, the hydrodynamic (liquid) friction and the boundary lubrication. In the former case, the substrates are separated by a thick (e.g., ≈ 0.01 mm) liquid lubricant film. The physical problem in this case reduces to solution of the Navier–Stokes equation of hydrodynamics with appropriate boundary conditions and geometry of the contact, and the

kinetic friction is determined mainly by the viscosity of the liquid lubricant (Reynolds, 1886). In the present article we discuss only the case of boundary lubrication, when the substrates are separated by a thin (a few atomic diameters) lubricant film. The case of "dry friction" also belongs to this class. The boundary lubrication is obviously the most important in micromachines. However, even in the macromachines where the hydrodynamic friction operates typically, the boundary lubrication is also important at stop/start moments, when the lubricant is squeezed out from the contact area and the surfaces come into direct contact.

Because tribology is an extremely important branch of material science, at least several review papers are published every year. Some of the works are devoted mainly to tribological experiments, others are more concentrated on theoretical or simulation aspects of the problem. In any case I cannot claim to present a whole picture of the problem. My goal in this work is to give sight into the problem from physicists working in surface science and, moreover, mainly on theoretical approaches based on molecular dynamics (MD) simulations and using simple physical models.

THE USE OF NEWTON'S METHOD FOR LINEAR PROGRAMMING

Kozinets T.V. p.gr.student

Continuous and discrete versions of the barrier-Newton method for linear programming are considered. This primal-dual method is based on the use of Newton's method to find points in the direct and dual spaces which satisfy a consistent system of optimality conditions. The local and non-local properties of the method are investigated. In the discrete versions of the method, the steps used in the direct and dual spaces are different. When the steps are chosen by certain rules, the method converges at superlinear and quadratic rates. In one version of the method the steps are chosen from the condition of steepest descent, and a range of initial conditions for which not more than two iterations are required is identified.

Newton's method is one of the most efficient means of solving systems of non-linear equations and optimization problems. Numerous versions of the method intended for linear programming (LP) have appeared recently. Primal-dual algorithms for which Newton's method is used to solve a parametrized system of equations, the limiting form of which gives optimality conditions for the direct and dual problems, are of special interest. These methods have both quite a high local rate of convergence and polynomial algorithms. We described another primal-dual method, based on solving a system of equations which set the optimality conditions in an LP problem, namely complementary slackness and accessibility.

If a transformation of spaces is used to avoid having to stipulate that the variables are nonnegative and Newton's method is used to find points satisfying the Kuhn-Tucker conditions, a whole family of different methods is obtained. These have been examined for the general problem of nonlinear programming. The present paper investigates methods of a special class, corresponding to componentwise transformations of spaces which involve the right-hand sides of the systems of ordinary differential equations describing the method, being multiplied by diagonal matrices which act as barriers and do not permit the trajectories to intersect the boundaries of positive orthants either in the original space or in the space of dual complementary variables. Unlike, the main focus here is the choice of steps in the direct and dual spaces which, as in, might be different. Versions of the method with small steps and with steps close to one or chosen by solving auxiliary optimization problems are considered separately.

ENERGY RESOURCES

Доп. – Косяненко Н.Н., ЕМ-41

- Talking about the sources of energy we should know what we call energetic resources.
- The main place in the balance of supply, extraction and using belongs to coal, oil and natural gas.

- Such kinds of fuel as peat, firewood in modern energy balances compose small per cent.
- In some countries energetic in whole is based on hydro energy. In fact energetic resources of wind are used very seldom.
- As for the solar energy today it is not used in full. It happens because we don't have necessary technical solution of the problem of reforming of this kind of energy to electricity.
- Nowadays the nuclear energy plays a huge role in energetic.
- The facts about energetic resources of the world change all the time.
- Energetic resources are natural sources of energy which are reformed further to such forms of energy what can be used in industrial processes, in transport and in everyday conditions.
- The passing century was the century of oil and natural gas. Production and consumption of these resources that replaced wood and coal in the beginning of the century, increases every year.
- Russia owns approximately 1/7 of the explored world oil stocks (about 27.5 billion ton) and about 1/3 of the world natural gas stocks (about 48 trillion m³ as of 1996).
- Oil and natural gas are not only effective energy sources, but also valuable primary chemical products.
- Traditionally, the problems of oil and natural gas export in the USSR and in Russia were more political than economic.
- The possible increase of prices for natural gas, exported from Uzbekistan, was discussed on the governmental conference.

ENERGY SAVING AND ALTERNATIVE SOURCES OF ENERGY

Доп. – Лепетюха Л.В., ЕМ-41

- Energy as money: "...it can be lack of them, it can be enough, but it can't be much of them..."

- The electric power industry in 20 century developed rather quickly: the thermal power stations, the hydroelectric power stations, the atomic power stations grew "as mushrooms after rain".
- In the modern world it is difficult to imagine our life without an electricity.
- All enterprises, hospitals, houses and other establishments need an electricity.
- Growth of quantity of household appliances causes the increasing of using of an electricity.
- Influence of power on an environment and its inhabitants depends on a kind of used energy fuel.
- An increasing level of environmental pollution, damage of thermal balance of an atmosphere gradually lead to global changes of a climate.
- Deficiency of energy and limitation of fuel resources show the necessity of transition to non-traditional, alternative energy sources.
- Alternative energy sources - are harmless, renewed, because their basis is energy of the Sun and the Earth.
- The principal reasons specifying importance of the rapid transition to alternative energy sources are: globally-ecological, political, economic, social and historical.
- Nowadays coal becomes less popular.
- Known reserves of fuel resources will be exhausted by 2100.

BE AWARE OF TOURISM

Доп. – Mapexa I.C., E-42

Tourism has its own history. It started with Romans' holiday villas in the Bay of Naples. In the 19th century, the education of the rich and privileged few was not complete without a Grand Tour of Europe's cultural sites. Things started to change for ordinary people in 1845 when Thomas Cook, of Leicester, England, organized the first package tour. By 1939, an estimated one million people were traveling abroad for holidays each year.

It is in the last three decades of the 20th century that tourism has really taken off. Tourism has been industrialized: landscapes, cultures, cuisines, and religions are consumer goods displayed in travel brochures.

More than 600 million tourists a year now travel the globe. The tourist industry will soon be the largest industry in the world. The effects of tourism since the 1960s have been incredible. To take just a few examples.

The Mediterranean shores have a resident population of 130 million, but this swells to 230 million each summer because of the tourists. The United Nations projects that visitors to the region could number 760 million by the year 2025. In Spain, Italy, and most of Greece, there is no undeveloped coastline left, and the Mediterranean is the dirtiest sea in the whole world.

In the Alps, the cable cars have climbed ever higher. More and more peaks have been conquered. It is now an old Swiss joke that the government will have to build new mountains because they have wired up all the old ones. There are 15,000 cable car systems and 40,000 kilometers of ski-runs.

American National parks have been operating permit systems for years. But even this is not enough for the most popular sites. By 1981, there was an eight-year waiting list to go rafting down the Grand Canyon's Colorado River, so there was a lottery once a year to select the lucky travelers.

In Notre Dame in Paris, 108 visitors enter each minute during opening hours. Thirty-five buses, having put down their passengers,

wait outside, their fumes eating away at the stonework at the cathedral.

Poor Venice with its unique, exquisite beauty. On one historic day in 1987, the crowds were so great that the city had to be closed to all visitors.

In Barbados and Hawaii, each tourist uses ten times as much water and electricity as a local inhabitant. Whilst feeling that this is unfair, the locals acknowledge the importance of tourism to their economy overall.

The prehistoric cave paintings at Lascaux in France were being slowly ruined by the breath and bacteria from 200,000 visitors a year. The caves have now been closed to the public and a replica has been built.

Many of great cities of Europe, such as Prague, Rome, and Warsaw, are finding that their historic centers are fast becoming theme parks – tourist ghettos, filled with clicking cameras and whirring camcorders.

Many places that once were remote are now part of package tours. Now many believe that tourism ruins everything that it touches.

VIRTUAL MARKETING

Доп. – Боронезец Д.

Today, you can work with a consultant, a financial planner, or a business coach across the country as easily as someone across town. In the Internet age, prospects often find you (instead of the other way around).

This is the age of the virtual customer. The only way to be truly successful in business is by establishing a good reputation. And understanding the way business has shifted in the Internet age can help you bring the potential of marketing your business into the virtual world.

The Virtual First Impression. Many of us now form "first impressions" of people and companies via our Internet browsers.

From the moment your name and business appear in a Web browser to the moment your Web site loads, your first impression often means the difference between a shot at your prospect's business, or being shut out.

Prospects you've never met are forming opinions about your business at the click of a mouse. Internet first impressions are not just influenced by how your Web site looks, but also by how often your business appears or how high it ranks in a web browser.

Become an Online Center of Influence. We all know people who command rapt attention whenever they speak. Others want to listen to, learn from, and emulate them. They are centers of influence, a distinction you can pursue online by developing the following qualities:

Share inside knowledge with your target market;

Participate, listen, contemplate, and offer thoughtful responses;

Be willing to voice an opinion;

Assume leadership positions in your industry

Start by making your Web site a resource for your industry. Feature lots of useful information, including articles, links, downloadable files, customer resources, and anything else of use to your target market. Be generous and give, give, give!

Create a Virtual Podium with Teleclasses. Teleclasses are a great way for businesses to develop a virtual reputation. They can be promoted easily by email, and provide information to prospects, clients, and customers all over the world, with minimal cost and effort.

Also, it may be just as effective and less effort to participate as a guest lecturer in another professional's class rather than producing your own teleclass.

Placing Articles Online. Online articles draw upon your expertise by providing useful information that Web site visitors are actively seeking out. Online articles position you as an expert in your field and convey a level of authority that establishes trust and sets the stage for sales.

When high-traffic, high-credibility Web sites and newsletters publish your articles, you ride on the coattails of their loyal

relationships with readers. Your articles are seen by visitors as referrals from trusted friends.

Build Online Relationships. Most business networking used to happen when we recommended an associate, swapped business cards, or connected with colleagues over lunch. But increasingly, social networking is migrating to the Internet.

Through social networking Web sites and online discussion lists, entrepreneurs can access virtual communities of prospects and associates while developing virtual "platforms" to generate leads and sales and establish themselves as recognized experts.

Marketing consultant Max Blumberg credits his involvement in Ecademy.com, a business networking Web site, with elevating his business profile and generating new clients.

Blumberg started by posting a profile about his business, then started sharing his knowledge with other Ecademists. The key to building a niche community is identifying your ideal customers and the communities they belong to. By targeting the best, most favorably inclined prospects within a niche, you can become your target market's vendor of choice, and sell more with far less effort.

80-NUCLEAR İ INTEL PROCESSORS

Доп. – Пелепей Р., ИИ-43/1

At a starting in San Francisco this week annual international conference the Integrated Solid State Circuits Conference (ISSCC) company Intel promulgated technical details about a 80-kernel one-chip processor conception of which a company presented on the autumn session IDF 2006. The given processor is developed within the framework of the program of "Tera-scale computing", which is directed on creation of microprocessors with calculable power from one and more than trillion of operations in a second (teraFLOP). Decisions of no today's, as you understand, and even morrow.

The Intel company underlines that a shown her 80 kernel processor – it is no more than a tester ground for rolling of technologies, both a vehicle – for estimation of the real fast-acting and development of optimum architecture of co-operation of mass of

kernels on one crystal between itself and with external periphery, and program – for the "field tests" of new algorithms and ideologies PO in the conditions of multi-core parallel calculations. Otherwise speaking, in that kind, what we can see the Intel development in today, market products are not foreseen: From the practical point of view the Intel approach to creation of microprocessor technologies of morrow is completely pragmatic. All industry moves in the direction of parallel computations by "primitive kernels" (each of kernels of 80- kernel processor has only two blocks of computations of operations with a floating comma). After examples, walking is not necessary far. The Cell processor for the Sony PlayStation 3 cantilever in addition to basic RISC-kernel has 8 kernels. The Japanese company Renesas demonstrates a working one-chip array from 2048 kernels in composition alarm processor. The modern graphic processors of the NVIDIA and ATI companies shortchange the operations with a floating comma by hundred conveyers. In a word, a tendency on the nearest years the five-ten is definite. Other business, that software in the given question began in earnest to fall behind. Yes that there to speak, it clearly even for the two- kernel systems is not optimized. For this reason, giving a report about a 80-kernel processor, a company in the chapter of corner puts development of program base for him. And it is correct. In place of that to drive in PO under instrument room reality, it is better to optimize architecture taking into account maximally effective execution of code.

But also it will not be forgotten about instrument room innovations, continues Intel. On the base of 80- kernel processor a company will work off the spatial or multi-layers three-dimensional structure of microprocessors. In particular, it is suggested to create system memory directly in a semiconductor layer laid on a processor layer – such open sandwich from crystals.

By other important innovation of future level of tera-scale microprocessors adaptation of optical communication channels into a processor and for his communications with periphery will become. A similar approach, besides the frequent increase of data rate, promises sharply to lower consumed by an interface energy. And taking into

account the "primitive" of kernels, as it seems to me, a tera-interface risks to become the basic user of energy for multi- kernel microprocessors. The Intel company, by the way, cites a digit of consumption of the 80- kernel development for a mark a little exceeding 1 teraFLOP – only 62 Vt, that how hardly not half the less consumption four- kernel Xeon X5355 of demonstrating productivity 50-60 gigaFLOP. Nothing surprising herein no. An engineering chip contains a 100 million of transistors only, while the same table Core 2 Duo disposes practically three times by the large number of transistors (due to hash-memory, obviously, which in a 80- kernel processor the minimum).

Additional information about descriptions of the 80- kernel processor Intel can be found out on the TG Daily site: area of crystal (matrix of processors 8 on 10) – 275 kv.mm; construction – LGA with 1248 contacts; frequency – 3.16 GHertz at tension of kernels 0.95 In (every kernel can become disconnected as far as unloading). From data of source, on frequency a 5.1 GHertz processor shows productivity about 1.63 teraFLOP, here the level of energy consumption grows how hardly not three times – to 175 Vt. On frequency a 5.7 GHertz productivity arrives at 1.81 teraFLOP, and the level of energy consumption rises to 265 Vt.

HEALTH, ENVIRONMENT AND ECONOMY

Доп. – Сапич І.В., Е-42

1. Today we have faced with the biggest problem of all humanity – the environmental pollution.
2. There are several ways to decide this problem:
 - * Better defined property rights.
 - * Taxes and tariffs on pollution.
 - * Quotas on pollution.
 - * Environmental regulations.
3. Environmental economics was a major influence for the theories of natural capitalism and environmental finance, which could be said to be two sub-branches of environmental economics concerned with

resource conservation in production, and the value of biodiversity to humans, respectively.

4. Thus, every country must choose the most suitable variant of solving this problem for itself and continue to fight with the environmental pollution.

WHAR ARE HOLLOGRAPHIC INFOEMATION CARRIERS?

Доп. – ЯНКОВ Д.С., ДМ-41

CD was the first optical store. First CD disk was created in 1980 only for music purpose. The capacity of one CD is near 700MB DVD was created in 1995. Rewritable disks were created in 2001. The capacity of single-ply DVD is 4,7GB that is near 6,7 times greater than CD.

Nowadays InPhase Technologies Corporation create a new type of storage called a HOLOGRAPHIC storage

The major challenge to creation holographic storage has been the development of a suitable storage medium. The scientists at Bell Labs worked on media and systems for seven years, and developed the solution that eluded other research teams.

It's likely to be one of the first commercial systems to use "holographic storage," in which bits are encoded in a light-sensitive material as the three-dimensional interference pattern of lasers.

Unlike CDs and DVDs, which store data bit by bit on their surfaces, holographic discs store data a page at a time in three dimensions, enabling huge jump in capacity and access speed.

Holographic storage could even compete with the magnetic hard drive as the computer's fundamental storage unit. And on a larger scale, corporate and government data centers could replace their huge storerooms of server magnetic-tape reels with the quiet drone of holographic disc drives.

But this is no ordinary recording process. The disc has more than 60 times the storage capacity of a standard DVD, while the drive writes about 10 times faster than a conventional DVD burner. That means the disc can store up to 128 hours of video, so you can store there near 100 films.

InPhase earlier this year demonstrated a 300GB prototype at the National Association of Broadcasters using film provided by Turner Broadcasting System.

300GB disk will be available in July this year. 1,6 TB disk expected by 2010.

One 300GB disk can replace approximately 210 000 floppy disks(diskettes) or 430 CDs or 66 single-ply DVDs.

Eventually, if the hardware becomes affordable for consumers, holographic storage could replace DVDs and become the dominant medium for games and movies. Portable movie players and phones that download multimedia from the Web would take off.

But in the meantime, both the Optware and InPhase drives are targeted at the enterprise storage market, with drives priced at approximately \$12,000 and media at \$120.

- THE LATEST DEVELOPMENTS OF MOBILE PHONES

Доп. – Єременко А.А., ФЕ-41

1. The Japanese company Fujitsu has made for Japanese operator NTT DoCoMo watertight mobile telephone F703i.

The Producer guarantees that the owner of this telephone can use his means of mobile communication in any rainstorm, and its water protection makes it possible to keep the telephone under water at the depth of up to one meter for half an hour without any harm.

2. The Company Elek Sen announced a fabrics keyboard for mobile telephone Orange SPV, which is intended for more suitable set of non digital information. The users of Orange mobile telephone will now be able to extend their mobile functional opportunities for those cases, when quick and suitable non digital set is necessary (for example, sms).

3. One of the slimmest mobile telephones is Smart S100 (7.7 millimeter thick). Besides its size this telephone may surprise you with original location of its buttons reminding of a disc telephone. In the centre of this disk there is a Joystick for controlling.

4. The Finnish company Nokia has given its own concept of a mobile telephone, named Aeon. It's a rather slim monoblock. Its

external panel is represented as entire interactive display, which is divided into two parts.

5. The Company Motorola plans to release a line of new models of the RAZR telephone with pictures on their facepanel. It is planned to release devices with various pictures by Ami James. But now only one model has been presented portraying a white dragon against black background.

6. Specialists from HealthPia America Company have created a mobile telephone for people with diabetes. This device is able to measure the level of sugar in its user's blood. The device can also record the results of the analysis and send them as a message (sms) to your doctor. The owner of this telephone can correct his food allowance, counting calories.

7. The NEC Company has released a new mobile telephone NEC N908, which in length and width completely corresponds to the size of a credit card (it's only 12.8 millimeter thick more). There is no digital keyboard in this telephone, instead of it there is a screen keyboard and all this is due to a touchtone screen.

8. The Device developed by the WildCharge Company consists of two built-in parts such as a transmitter and a receiver. The transmitter in its form and size reminds of a small mouse rug. For charging it is necessary only to place the telephone on a small rug.

9. The ISSE Company released the new collection of a luxury-version of mobile telephones named Monaco. . It consists of six models that differ in color and in pictures made of jewels. Pictures are inlaid with diamonds, natural rubies, garnets, topazes. The facepanel is made of gold, silver or platinum. For each ISSE Monaco telephone in Italy jewelry small box with inimitable pictures is hand made of individual pieces of the rare wood.

10. The Sony Ericsson Company and Japanese operator of mobile communication have announced the new model of mobile telephone SO703i. This device is capable of becalming the owner by its aroma. Also this device looks really stylish due to its sixteen removable panels.

ADVERTIZING

Доп. – Хабовська Є.О., МК-41

1. Advertising is any paid form of nonpersonal presentation and promotion of products, services, or ideas by an identifiable individual or organization.

2. Advertising cannot turn a poor product or service into a good one. But what it can do – and does – is to create an awareness about both old and new products and services.

3. Most people do not understand the difference among promotional tool such as advertising, personal selling, publicity, and word-of-mouth.

4. People have the false impression that advertising is not very informative. But the number one medium, newspapers, is full of information about products, prices, features, etc.

5. There are such types of advertising: TV, magazines, press, radio, cinema, posters, direct mail, exhibitions.

6. Different kinds of advertising are used by various organizations to reach different “publics”.

7. Retail advertising – advertising to consumers by various retail stores such as supermarkets and shoe stores.

8. Trade advertising – advertising to wholesalers and retailers by manufactures to encourage them to carry their products.

9. Industrial advertising – advertising from manufactures to other manufactures. A firm selling motors to automobile companies would use industrial advertising.

10. Institutional advertising – designed to create an attractive image for an organization. “We Are Care About You” at Giant Food is an example.

11. The design in advertising either supports the text or carries out marketing problems itself. The design can inform about the features of the goods and make packing remembered and popular. It also can make the company differ from the competitors.

12. Design and creativity are two inseparable satellites which create the difference of the company from its competitors by giving it

a unique and remembered image. The creativity gives an idea; the design makes a stylish embodiment of it.

13. The creative approach in advertising is not free fantasy, but calculation and common sense. For this reason the creativity in advertising is not a fashion but a necessity. You need choose between creative approach and grey similarity to competitors. And you need to decide whether to become a leader or to remain pursuing.

ITP

Доп. – Старжинський А.В.

ITP - the Interactive Telecommunications Program. Founded in 1979 as the first graduate education program in alternative media

ITP has grown into a living community of technologists, theorists, engineers, designers, and artists

ITP is internationally recognized as a unique and vital contributor of new ideas and talented individuals to the professional world of multimedia and interactivity

The department challenges students to apply their creativity and imagination to the latest digital tools and techniques

ITP and AMC have developed an international reputation for pioneering work in demonstration and research in the field of interactive media

Admission is open to students from diverse academic and professional backgrounds. Acceptance into the program is competitive; enrollment is limited to full-time applicants who show exceptional promise and are interested in collaboration and experimentation

The students who attend ITP are those who want more than just a skill. They are excited by the possibilities that emerging interactive technologies offer and want to work at the frontier of a rapidly expanding field.

ITP students represent many different countries forming a vast and vibrant community of people sharing diverse cultures, customs, and approaches to interactive technology. Past students have included

graphic designers, computer scientists, journalists, dancers, photographers, architects, industrial designers, sculptors, painters, carpenters, media theorists, electrical and mechanical engineers, musicians, composers, filmmakers, lawyers, philosophers, anthropologists, zoologists, psychologists, doctors - all with an interest in exploring new forms of communications and expression.

Kind of professors teach in the department

About with students from other departments

Students who have graduate credits that have not already been used towards the completion of a degree may be considered for transfer of credits towards ITP

ITP does not have any online courses and does not have any plans for any in the near future.

ITP regularly hosts special events that are open to current students, alumni and faculty of the department. At least once a week, guest speakers present to the students on various topics related to the industry.

ITP alumni tend to find jobs in all industries doing many different kinds of work. Because they have such a diverse population of students coming from all different backgrounds, the type of work that is available to the ITP alumni is equally diverse.

SNOW CANNON

Доп. – Кобізьський Д.С.

A snow cannon (also called snowgun, snow maker or snow fan) is a device used to produce snow artificially. The term *artificial snow* is mistakenly used for the produced snow; a more accurate term is *man-made snow*. A snow cannon works by atomizing water and allowing it to freeze into snow. The device is often used by ski hills and ski resorts to supplement naturally occurring snow and extend the skiing season. However, for the purposes of skiing, most enthusiasts consider man-made snow to be inferior to naturally occurring snow. This is due to the fact that man-made snow does not form snow flakes like natural snow; instead, man made snow forms crystals that are more dense than natural snowflakes.

Snow cannon constructors have been following these aims:

- to maximize the amount of snow made,
- to extend the period in which snow can be made,
- to minimize the amount of energy needed,
- to minimize the impact on the environment.

With global warming the ability of snow cannons to function in high temperatures has become very important, but it should be noted that their high usage of both water and power are also increasing this effect. Annually, Europe's 3100 snow cannons alone use as much energy as a city of 150,000 inhabitants and about the same amount of water as 1.5 million people in a city like Hamburg.

Homemade snow cannons are gaining in popularity.

There are two main styles of makers: a snow gun and a snow fan. A snow gun is very tall and uses higher pressure water, while a snow fan uses a powerful axial fan to propel the water jet to great distance.

A modern snow fan usually consists of one or more rings of nozzles which turn high pressurized water into small droplets. A further ring of nozzles is fed with a mix of water and compressed air and produces tiny crystals of ice. The small droplets of water and the tiny ice crystals are then mixed and propelled out by a powerful fan, after which they further cool through evaporation in the surrounding air when they fall to the ground. The crystals of ice act as seeds to make the water droplets freeze at 0°C. Without these crystals water would supercool instead of freezing. This method can produce snow when the wet-bulb temperature of the air is as high as -2 °C. The lower the air temperature is, the more and the better snow a cannon can make. This is the main reason snow cannons are usually operated in the night. The mix of all water and air streams and their relative pressures is crucial to the amount of snow made and its quality.

KNOWLEDGE OF MANAGEMENT IN THE NEW WORLD OF BUSINESS

Доп. – Голец Т.М., М-43

The last few years have seen a rapidly growing interest in the topic of knowledge management. Today most large organizations have some form of knowledge management initiative. Many companies have created knowledge teams and appointed CKOs (Chief Knowledge Officers). Knowledge is firmly on the strategic agenda.

The level of interest has been building for several years. Many innovative companies have long appreciated the value for knowledge to enhance their products and customer service. We can indicate several reasons why the level of interest has grown dramatically during recent years: globalization and competition; knowledge can command a premium price in the market; restructuring and downsizing; sharing of best practices; successful innovation. These and other benefits, such as improved customer service, faster problem solving and more rapid adaptation to market changes, have resulted from an explicit focus on corporate knowledge as a strategic resource.

Knowledge management is the explicit and systematic management of vital knowledge and its associated processes of creating, gathering, organizing, diffusion, use and exploitation. It requires turning personal knowledge into corporate knowledge that can be widely shared throughout an organization and appropriately applied.

Our research shows that companies adopt two broad thrusts in applying knowledge management: 1) sharing existing knowledge better - making implicit knowledge more explicit and putting in place mechanisms to move it more rapidly to where it is needed; 2) innovation - making the transition from ideas to commercialization more effective.

Knowledge management programmes typically have one or more of the following activities: 1) appointment of a knowledge leader - to promote the agenda, develop a framework; 2) creation of knowledge teams - people from all disciplines to develop the methods and skills; 3) development of knowledge bases - best practices, expertise directories, market intelligence etc; 4) enterprise intranet portal - a "one-stop-shop" that gives access to explicit knowledge as well as connections to experts; 5) knowledge centres - focal points for knowledge skills and facilitating knowledge flow; 6) knowledge sharing mechanisms - such as facilitated events that encourage greater sharing of knowledge than would normally take place; 7) intellectual asset management - methods to identify and account for intellectual capital.

The biggest challenge reported by those practitioners we have met, is that of changing the culture from "knowledge is power" to "knowledge sharing is power". Other common obstacles are: 1) finding time - with so many initiatives vying for attention, it is easy to sideline more challenging issues like knowledge management. However, those organisations that have committed resources and have knowledge champions have achieved outcomes that far surpass the level of inputs; 2) introversion - afraid to learn from outsiders or expose internal operations to customers; 3) too focused on detailed process - rather than the big picture and the more chaotic process of knowledge creation; 4) treating it as one-off project or quick-win - knowledge management is a commitment to the long-term: the organization's future prosperity; 5) individual disciplines and "turf wars" - knowledge management goes beyond the remit of any single function or discipline. All functions must collaborate; 6) organizational recognition and reward systems usually do not sufficiently recognize knowledge contributions. They are linked to traditional financial measures.

None of these challenges are insurmountable. Implementing successful knowledge management requires a systematic change and project management approach. However, it is more than just a

project. Over time knowledge management changes the way that people work so that their individual knowledge is more effectively harnessed for the benefit of all.

CHOOSING AN ALPHABET

Доп. – Дмитрієв А.В., ПМ-41

In our times the new world of hi-tech devices is rapidly developing. This causes one language to be universal for all terms and scientific documentation.

Dominative role of English language in science and economy of English speaking countries in the world causes Latin char sets to be installed in all new gadgets.

Problems with char sets irritate a lot of people in the world because they prevent them for using their native language.

The most suffering spheres of our each day life are mobile phones and portable players. Often on the displays of our devices we see very strange symbols instead of SMS from your friend or the title of our favorite song.

One solution is to make gadgets for each country separately. This will make possible understanding of the needs of population better. In mobile communication, I think, the standards for Latin char sets are absolute, so others can't be used without price increase.

Other solution: if you have no other way and you can't use Cyrillic in your phone or player use a program Translator. This program translates the words which were written with Cyrillic char set into words in Latin char set.

How does Translator works?

Summary. We must raise the importance of our needs. This we can do only if we are the smartest in the world.

AMATEUR APPROACH TO SATELLITE WEATHER INFORMATION

Доп. – Сулим В., ИМ-43

By now thousands of artificial satellites have been put in near-earth orbit to serve scientific programs, communication, military etc. and to give information about the current state of our planet. Special systems of satellites launched by different countries obtain and process data about the weather conditions all over the earth surface and transmit it to ground weather-stations where it is used to create forecasts.

National Aeronautics and Space Administration (NASA) has been developed polar-orbiting satellites for the United States scientific agency – National Oceanic and Atmospheric Administration (NOAA). NOAA provides National Environmental Satellite, Data, and Information Service which was created to operate this group of satellites serving National Weather Service. The group includes satellites of series NOAA which provide Automatic Picture Transmission (APT).

APT consists of image data and the signal from NOAA's satellites can be received with inexpensive equipment on very high frequencies (VHF) by radio-amateurs. Special receiver and antenna can be ordered or made by hand. In 2002 Russian magazine "Radio" published an article about a high-quality USW FM receiver developed by Austrian radio-amateurs. Through few changes it can be relatively simply assembled and used to receive a coded signal from NOAA's satellites. With the help of PC and special software including the satellite tracking systems the signal can be decoded and transformed to a picture.

THE ENTREPRENEURIAL SPIRIT

Доп. – Токар Ю.С.

1. Personal independence, unlimited profit potential, the opportunity to work at something that they really love and at

hours they choose are some of the reasons people have given for trying entrepreneurship.

2. Assuming risk is a key ingredient of the entrepreneurial spirit. Everybody should accept that starting a business involves an element of risk, but everybody should learn how to manage the risks by understanding what they are.
3. A common way to learn about a businessman, and the opportunities for starting one similar to it, is to learn while working for someone else.
4. People become owners and operators of small business firms in one of three ways: start s new firm, buy or inherit an existing firm.
5. Three words spell success in business: "Just do it!"
6. One of the greatest obstacles to entrepreneurial spirit is getting started without enough start-up capital.
7. If the small business entrepreneur is going to have a growing and successful business, that person must understand how to manage one of the business's most important resources, people.
8. As the firm sells its products or services, it receives money, which it uses to meet its expenses.
9. About 50 percent of entrepreneurs start their business in industries in which they have some experience.
10. Evidence shows that people who come from families whose members were in business themselves are more likely to start their own companies. Unfortunately, the record shows that two out of three new businesses fail within their first four years.
11. The existence of a strong, healthy small business community has always been recognized as the best way to preserve competition, prevent monopolistic control of any industries, and the population of the benefits of competition through better prices and quality products.
12. Nowadays people who go on business travel a lot.
13. Negotiation is an essential part of the every-day business life. It can take place at any time and in any place. Negotiation is a kind of meeting, but contrary to the latter it may be held in

some unexpected and uncomfortable place such as the street or on the stairs.

14. To be a businessman is not an easy thing.

DISCOVERING THE MODEL OF OBJECT RECOGNITION

Доп. – Олешко А., ИИ-51

Наук. кер. – ст.викл. Дунаева М.М.

1. Discovering model at MIT

For the first time, scientists have applied a computer model of how the brain processes visual information to a complex, real world task: recognizing the objects in a busy street scene. The researchers were pleasantly surprised at the power of this new approach.

2. Recognizing scenes

Compared to traditional computer-vision systems, the biological model was surprisingly versatile. Traditional systems are engineered for specific object classes. In the biological model, the same algorithm can learn to detect widely different types of objects.

3. Modeling object recognition

Teaching a computer how to recognize objects has been exceedingly difficult because a computer model has to create a representation for a particular object that is very specific. At the same time the representation must be sufficiently "invariant".

4. Making it more useful

Giving the model the ability to recognize such semantic features will empower it for broader applications, including managing seemingly insurmountable amounts of data, work tasks or even e-mail.

ЕКОЛОГІЧНЕ БУДІВНИЦТВО ЯК ШЛЯХ ДО ГАРМОНІЇ ЛЮДИНИ І НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Доп. – Шишова Юлія, Ф-41

Energetic crisis of 1973-1974 became a strong push to find energy-efficient approaches in building. At that time Arabic countries refused to supply oil on the world market, as the result oil prices increased much.

The answer of western countries was showed by frequent energy-saving projects which seized building and exploitation of constructions. Such terms as sustainable building, intelligent building, bioclimatic architecture, healthy building became widespread very often. Modern technologies give an opportunity to build not precious, careless, reducing negative influence on the environment houses. Such ecohouses require much little natural resources, then simple, besides produce practically no waste.

What is the ecological building, intelligent house? In ideal ecohouse calling to harmonize relationships between human and nature, connect achievements of urbanization and environmental properties. The life in it should be convenient as much and approximately close to the natural existence.

According the world standards we have a right to speak about ecological building just only when the main idea of future house is limited influence on the environment and tendency to save ecological equilibrium.

The main traces of ecohouse are:

- × surrounding environment;
- × energy-efficiency;
- × minimal energy loss;
- × developed system of house management;
- × defense from unnecessary information;
- × using of natural thermal resources;
- × ecological style of design;
- × possibility of remaking the material.

Long but successful way of energy saving and ecological building separately was overcome in western countries during the last three

decades. Results received in practice are so amazing that some specialists call it revolution in house building.

Intelligent building is not a dream yet, it is pleasant reality!!! Let's look around ourselves: at the houses we live in, at the nature surrounded us, -humanity has made too much harm our environment. It is time to correct mistakes. Why won't we start with ecological building?

ЛІНГВІСТИЧНА ПРИРОДА ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ З НУМЕРАЛЬНИМ КОМПОНЕНТОМ (НА МАТЕРІАЛІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ)

Доп. – викл. Сазонова Н.Є.

У статті розглядаються фразеологічні одиниці (ФО) з нумеральним компонентом у лексикографічному аспекті.

Серед ФО значне місце посідають одиниці з нумеральним компонентом – числівником. Вивчення цього об'єкту являє значний онтологічний та гносеологічний інтерес, бо лінгвістичний аналіз ФО(ч) сприяє не тільки глибокому розумінню природи цих складних одиниць, процесу їхньої лексикалізації, сутності компонентів, їх взаємодії при десемантизації, але й аналіз еволюції категорії пізнання, зокрема – категорії кількості.

ФО з нумеральним компонентом можна розділити на три класи.

- 1) ФО з числівниками першого десятку;
- 2) розчленовані одиниці зі значно модифікованим значенням;
- 3) числівого іменникового типу (тисяча, мільйон і т.п.), рідко вживані.

ФО першого десятку служать для опису явищ та процесів за кількісною ознакою:

three day working week – триденний робочий тиждень.

Особливу групу складають ФО(ч) з порядковим числівником: first food – перший новорічний гість. На

інтенсифікацію кількісної сторони часто вказують слова типу *only, but: the last but one* – передостанній; *one and only* – єдиний, унікальний.

Числівник *one* служить для означення цілісної єдності: *one and only, one and the same* – той самий. В цьому значенні числівник *one* зустрічається:

- 1) після найвищого ступеня прикметників;
- 2) після неозначеного артикля, що має значення прикметника “єдиний”;
- 3) після вказівного займенника в однині;
- 4) після неозначених займенників *any, some* та заперечного займенника *no*.

Другий клас ФО(ч) складають розчленовані одиниці зі значно модифікованим значенням нумерального компонента. Серед них виділяються ФО(ч) зі значенням “декілька”: *When three know it, all know it* – коли троє знають це, всі знають це.

Числівники третього класу у ФО(ч) вказують на значення великого числа. До цього підкласу належать ФО(ч) зі значенням перебільшено великої кількості: *to have fifty things to tell somebody* – мати багато новин.

Окрему групу утворюють ФО(ч), що співвідносяться з поняттями малої кількості: *one in a thousand* – один на тисячу; *within a hundred miles* – недалеко, близько.

ФО(ч) здатні вказувати на приблизні числові межі: *hard on (20, 30) years* – далеко за 20; *to be past (10, 20)* – за десять, двадцять...

Для вираження різного ступеня імовірності вживаються ФО(ч) з числівниками різних порядків, значення їх обумовлено значною мірою позицією елементів: *six to one, twenty to one, thousand to one*. В таких випадках спостерігається наступна закономірність – чим більше смислової різниці між числівниками, тим менше імовірність згаданого явища. ФО(ч) цього типу відрізняються від словосполучень, констатуючих

кількісні відносини, де точно описується кількісна сторона явища.

DEFINITION OF PUBLIC RELATIONS

Student: M. G. Toshchev JT-62

EL Advisor: V.E. Pronjaeva

The term Public Relations was first coined by the US President Thomas Jefferson. He used the term during his address to Congress in 1807.

One of the earliest definitions of PR was coined by Edward Bernays. According to him, "Public Relations is a management function which tabulates public attitudes, defines the policies, procedures and interest of an organization followed by executing a program of action to earn public understanding and acceptance. "

According to two American PR professionals Scott M. Cutlips and Allen H. Center, "PR is a planned effort to influence opinion through good character and responsible performance based upon mutual satisfactory two-way communication". Public relations is the art and science of managing communication between an organization and its key constituents to build, manage, and sustain its positive image.

Public relations is the process of aligning the perceptions of targeted audiences (or publics) with the current realities and reasonable prospects of another entity. Public relations is about building public relationships. Public relations is the strategic art and science of connecting your story to the audiences that matter most, i.e.: key constituents, target audiences, thought leaders, and decision makers. Public relations is business advocacy among all publics.

Public relations involves:

Evaluation of public attitudes and opinions.

Formulation and implementation of an organization's procedures and policy regarding communication with its publics.

Coordination of communications programs.

Developing rapport and good-will through a two way communication process.

Fostering a positive relationship between an organization and its public constituents.

Examples include:

Corporations use marketing public relations (MPR) to convey information about the products they manufacture or services they provide to potential customers to support their direct sales efforts. Typically, they support sales in the short and long term, establishing and burnishing the corporation's branding for a strong, ongoing market.

Corporations also use public-relations as a vehicle to reach legislators and other politicians, seeking favorable tax, regulatory, and other treatment, and they may use public relations to portray themselves as enlightened employers, in support of human-resources recruiting programs.

Non-profit organizations, including schools and universities, hospitals, and human and social service agencies, use public relations in support of awareness programs, fund-raising programs, staff recruiting, and to increase patronage of their services.

Politicians use public relations to attract votes and raise money, and, when successful at the ballot box, to promote and defend their service in office, with an eye to the next election or, at career's end, to their legacy. PR has had many definitions over the years and since its early boom days of the 1980s has almost entirely redefined itself. This is probably because most clients these days are far too media-savvy to think that fluffy ideas and champagne parties constitute a good media service (of course this is a good thing, but we do still like a good champagne party).

PR these days is often misunderstood, and it's probably the fault of the PR industry itself that most people aren't sure where PR is supposed to stop and marketing, advertising, branding and all the other media services begin. Put very simply, good PR encourages the media (newspapers, magazines, TV and radio) to say good things about your product/service or whatever it is that you want to promote so that more people buy your product/use your services/think you're great.

Of course, most PR companies have a team that will come from a mixture of media backgrounds and may be able to offer all sorts of PR-related services such as branding, marketing, copywriting and advertising. That can make defining pure PR all the more confusing for the client.

MODERN COMPUTER TECHNOLOGIES

Student: O. Yegorov, In-61

Adviser: T.M. Plohuta

Windows Vista is an example of fast development of modern computer technologies in software.

1. What is Windows Vista?

Windows Vista is the latest release of Microsoft Windows, a line of graphical operating systems. The release of Windows Vista (on January 30, 2007) comes more than five years after the introduction of its predecessor, Windows XP, making it the longest time span between two releases of Windows versions.

2. Development.

Microsoft started work on their plans for Windows Vista ("Longhorn") in 2001, prior to the release of Windows XP. On August 27, 2004 the original "Longhorn," based on the Windows XP source code, was scrapped, and Vista development started anew, building on the Windows Server 2003 codebase. After "Longhorn" was named Windows Vista, an unprecedented beta-test program was started. With the November 8, 2006 announcement of the completion of Windows Vista, Microsoft's most lengthy operating system development project came to an end.

3. The good and the bad of Windows Vista.

Let's identify 20 reasons why users will sing Vista's praises and curse its existence. Do they provide adequate reasons as to why anyone should or should not switch to Vista? That's up to the user. Like every other OS upgrade, the beauty of this version of Windows is in the eye of the beholder.

- + A breath of fresh air.
- + Social security.

- + Performance perks.
- + Digital media party.
- + Lots of options.
- + Windows Flip.
- + Live Taskbar Thumbnails.
- + Explorer windows.
- + Instant Search.
- + Family Safety Settings.
- Different, but not better.
- Back away from Basic.
- System “requirements.”
- Limited upgrade options.
- The cost of new windows.
- Backup.
- Internet Explorer 7.
- Windows Sidebar.
- Speech recognition.
- It’s still Microsoft.

4. Vista variety. Which Windows Vista edition is right for you?

Remember the good old days, when you could choose the right operating system while wearing a blindfold? Those days are gone, thanks to the multiedition approach being employed by Microsoft to sell its new Windows Vista operation system.

- **Vista Home Basic.** It is geared toward the average home user and includes all of the basic functions and features of Vista

- **Vista Home Premium.** It includes the core function set of Home Basic but adds a wealth of additional features that boost aesthetics, mobile support, collaboration, and multimedia usage.

- **Vista Business.** Designed for small and midsized companies, it adds valuable utilities that help businesses protect data and improve connectivity.

- **Vista Ultimate.** Combine Vista Home Premium and Vista Business, sprinkle in exciting extras, and you have Vista Ultimate, which is aimed at high-end (or enthusiast) users, gamers, and multimedia-heavy users.

5. Hardware requirements.

Microsoft provides outlines for two types of computers that can run Windows Vista: a “Windows Vista Capable PC” and a “Windows Vista Premium Ready PC”. Vista requires plenty of horsepower to efficiently run many of its features, including the Aero user interface found in Vista Home Premium and Vista Ultimate. Although most newer PCs easily beat the minimum guidelines for Vista, any PC with less than 1GB RAM will likely encounter sluggishness.

COMPUTER GAMES AND REALITY

Student: B.S. Ilchyshyn, IN-62/2

Adviser: T.M. Plohuta

The most part of users for the first time sit down to computer with the purpose to play a game. And only then they start to use computer in work and in study. Why?

Where is a game and where is reality?

Have you ever observed the person playing the game? Where is a player? Is he in the room or on the other side of the screen?

Why this invented world is so attractive? Probably the answer is that technological progress has simplified conditions of existence of mankind. We got some free time to explore the world around, time for imagination and for creation.

In freakish manner games have occupied our life reality. How much is their influence on it? Researches of different psychologists do not give the unequivocal answer to this question.

It is necessary to analyze the influence of computer games on the reality of people of different age and sexual categories of their consumers.

It is unequivocally possible to tell that computer games have densely filled our life. Virtuality and reality are harmoniously supplementing each other. Heroes of games appear on shelves of shops, games influence fashion and life style. On the other hand, life dictates, whether this or that game will be popular and actual.

But everything is good moderately. To play or not to play – is your choice.

THE BASIC TENDENCIES OF DEVELOPMENT OF MODERN CULTURE

Student: Yulia Yuriivna Kulish, JT-61

Adviser: V.E. Pronjaeva

1. A role and a place of culture in development of a society.
2. A role of youth in development of culture. Occurrence of subcultures.
3. The modern literature. A problematics and subjects of products of young authors. Features of a modern literary language.
4. A problem of publishing and availability of books. A role of the state in occurrence and the decision of this problem.
5. Development of modern musical art. A style variety and a degree of quality of musical production.
6. Problems of musical sphere. Support of the young executor, access to "alive" music and qualitative records.
7. Theatre and a cinema. Change of priorities of the spectator in favour of cinema, decline of theatre.
8. Genre features of modern films, access to them, development of a network of cinemas.
9. A masscult as the characteristic phenomenon of a modern society. Its features: conformity to mass needs (requirements), availability, poor quality, etc.
10. Negative influence of a masscult on on a society as a whole and on each person separately, the reasons and ways of struggle.

11. Use of cultural sphere for reception of incomes as an attribute of crisis and one of the reasons of decrease (reduction) in quality of production.

12. Influence of mass media on formation of tastes and preferences of a society.

13. Ways of the decision of problems to sphere of culture. A role of the state in the decision of these problems.

FESTE UND BRÄUCHE DEUTSCHLANDS UND DER UKRAINE

Student: Julia Nedokus

Lehrer: I.O. Saizewa

Unsere Erde hat ihre lange und schwierige Geschichte. Jedes Land hat ein altersmäßiges Gedächtnis. Es ist ewig. Und die Zeit läuft sehr schnell. Das bestätigt dieses Sprichwort: "Andere Länder, andere Sitten".

Die Menschen sind ein wichtiger Teil der Nationalkultur. Jede Familie hat ihre eigenen Bräuche, die sie pflegt. Wie alle Völker der Welt haben auch Deutschland und die Ukraine die traditionellen Feste und Gedenktage. Sie sind sehr verschiedene. Wir lernen die Kultur, weil das sehr wichtig für das Verständnis die Umgebung ist.

- Advent heißt Ankunft. Advent ist die Zeit vom vierten Sonntag vor Weihnachten bis Weihnachten;
- die Ukraine hat den Advent nicht;
- am 6. Dezember feiert man den Nikolaustag in Deutschland. Er trägt ein prächtiges Gewand, in der Hand den Bischofsstab, auf dem Kopf den Bischofshut;
- am 19. Dezember feiert man den Nikolaustag in der Ukraine. Er trägt eine Pelzmütze und einen langen roten Mantel. Man nennt ihn auch "Weihnachtsmann";
- Weihnachten ist in Deutschland ein Familienfest. Es beginnt mit Heiligabend am 24. Dezember und dauert noch zwei Tage – den 25. und 26. Dezember;
- Weihnachten feiert man in der Ukraine am 7. Januar. Am 6. Januar ist der Heilige Abend;

- der Silvester wird in Deutschland laut und feiert eine Party zu Hause mit Freunden;
- die christliche Kirche im Osten feiert das Neujahr nach dem alten Kalender am 14. Januar. Die Ukrainer nennen diesen Tag "das alte Neujahr";
- in Deutschland feiert man den Fasching in der Zeit vor dem Fasten;
- der Kölner Karneval (er heißt in Köln der "Fastelovend") ist eine große jährlich stattfindende kulturelle Veranstaltung;
- der Kölner Karneval beginnt mit der Weiberfastnacht. Überall finden in der Stadt kostümierte Bälle statt;
- Ostern ist das älteste Fest der christlichen Kirchen. Die Osterzeit besteht aus fünf Feiertagen;
- der Name Ostern ist mit der germanischen Frühlingsgöttin Ostara verbunden;
- zu den traditionellen Attributen des Festes gehören gefärbte Eier und Osterhase;
- Osterhasen bringen vermutlich seit dem 17. Jahrhundert die Eier;
- das Osterfeuer vor der Kirche wird am Nachmittag oder Spätnachmittag, des Karfreitags entzündet und geweiht;
- das Osterwasser besitzt seit jeher als heidnisches Symbol besondere Heil- und Segenskraft und erhält jung und schön;
- das Osterreiten ist ein sehr alter Brauch der Sorben;
- zu Ostern finden in vielen Städten und Gemeinden Deutschlands Ostermärsche statt;
- in der Ukraine ist Ostern der Auferstehung von Jesus Christus gewidmet. Viele Menschen gehen an diesem Tag in die Kirche und weihen Osterkuchen;
- Pfingsten feiert man 40 Tage nach Ostern;
- in Deutschland wird der Muttertag am 2. Sonntag im Mai gefeiert;
- in der Ukraine wird der Frauentag am 8. März gefeiert;
- am 9. Mai feiert man den Tag des Sieges über Faschismus im Zweiten Weltkrieg;
- der 28. Juni ist der Tag der Verfassung der Ukraine;

– der Tag der Unabhängigkeit feiert man in der Ukraine am 24. August;

„Man muß die Feste feiern, wie sie fallen,“ so lautet ein Sprichwort. Wir sollen uns dadurch aber nicht nur entspannen und fröhlich sein, sondern auch durch die Pflege der Bräuche, durch Begegnung mit anderen Menschen unsere Kenntnisse und uns selbst bereichern.

AIR POLLUTION

O.V.Silyuk, MT-51
EL Adviser T.N.Burenko

Air is the most essential element for all living organisms and yet, most humans play a big role on polluting this essential resource. Air pollution may not be as dangerous in its direct outcome as nuclear or water pollution can be, but in the long term it will have an tremendous effect on the environment and health of its organisms living in.

The atmospheric pollutants with the greatest effect onto the environment are the carbon monoxide, carbon dioxide, hydrocarbons, sulfur dioxide, nitrogen oxides, dust particles, radioactive isotopes, and chlorofluorocarbons. The major sources that enable carbon monoxide to enter the atmosphere are the exhausts of cars, the burning of fossil fuels, and the oxidation of natural methane.

Smog or dust dome is most often formed when a layer of cool air is trapped beneath a layer of still warmer air. Besides that optical effect it causes an increase of ozone in the lower atmosphere and the health conditions of the particular organism living in such an area. The ozone enters the leaves of plants turning them brown and makes it difficult for plant to photosynthesize.

The outcome of all those pollutant factors are enormous. The smoke from car engines which contains lead, that causes brain damage in children, stinging eyes, damage of the lung, the death rate of 40.000 asthma patients every year, and the destruction of whole forests includes only a few examples of the effects of air pollution.

There are many ways to control and reduce air pollution and it is not the lack of technology but the unwillingness of the humans to change their attitudes and life styles. Emissions of dust can and should be controlled by filters which remove solid particles before gases are discharged. Low sulphure fuels could be used in order to reduce the sulphure emission from coal-fired power stations. If humans would be less greedy for money and willing to ensure a safe and clean environment for the children of tomorrow, vast improvements could be made that would be beneficial for the whole world.

ENVIRONMENTAL PROTECTION

L. A. Koval, MT-51
EL Adviser T. N. Burenko.

Environmental protection is the main problem facing humanity nowadays. The image of a sick planet has become firmly established in public mind lately. Ten years ago the word "ecology" hardly meant anything for the majority of people. The mankind too slowly approaches to understanding of scales of danger which creates the thoughtless attitude to an environment. Meanwhile the decision, such terrible global problems as ecological, demands urgent vigorous joint efforts of the international organizations, the states, regions, the public.

With the industrial revolution negative influence on Nature began to increase. Big smoky cities with thousands of people, polluting plants and factories can be found nowadays all over the world. Unfortunately, the idea of thinking about planet and about the consequences of human activity appeared not so long time ago as it could be. Nowadays scientists from the different parts of the world try to solve ecological problems, but it isn't enough to do planet clean.

To solve this problem it is necessary for people to combine efforts, to raise safety standards at all industrial facilities, to adequately process by-products of industry, to set up an international space laboratory to monitor the state of environment and set up an

international center for emergency environmental assistance. All these measures will help in solving these important problems and prevent from dangerous illnesses and diseases.

Nowadays there are many different pressure and groups in many countries, which try to find solutions to the problems of pollution at the national and international level. They are groups of people with a common interest in trying to draw the public attention to environment problems, to influence the government decisions.

THE EXTINCTION OF SPECIES

S.O.Gordienko, I-55

EL adviser, S.G. Zolotova

Massive extinctions have occurred five times during the earth's history, the last one was the extinction of the dinosaurs, 65 million years ago. Scientists are calling what is occurring now, the sixth mass extinction. A species that is in danger of extinction throughout all or a significant portion of its range. The main factors that cause species to become endangered are habitat destruction, invasive species, pollution, and overexploitation.

Although they are uncertain of the numbers, most scientists believe the rate of loss is greater now than at any time in the history of the Earth. Within the next 30 years as many as half of the species on the earth could die in one of the fastest mass extinctions in the planet's 4.5 billion years history.

A species that is in danger of extinction throughout all or a significant portion of its range. "Threatened species" is a related term, referring to a species likely to become endangered within the foreseeable future.

Habitat destruction is the single greatest threat to species around the globe. Natural habitat includes the breeding sites, nutrients, physical features, and processes such as periodic flooding or periodic fires that species need to survive. Humans have altered, degraded, and destroyed habitat in many different ways. Logging around the world has destroyed forests that are habitat to many species. This has a great impact in tropical areas, where species diversity is highest.

Although cut forests often regrow, many species depend upon old-growth forests that are over 200 years old; these forests are destroyed much faster than they can regenerate. Agriculture has also resulted in habitat destruction. In the United States, tallgrass prairies that once were home to a variety of unique species have been almost entirely converted to agriculture. Housing development and human settlement have cleared large areas of natural habitat. Mining has destroyed habitat because the landscape often must be altered in order to access the minerals. Finally, water development, especially in arid regions, has fundamentally altered habitat for many species. Dams change the flow and temperature of rivers and block the movements of species up and down the river. Also, the depletion of water for human use (usually agriculture) has dried up vegetation along rivers and left many aquatic species with insufficient water.

The invasion of nonnative species is another major threat to species worldwide. Invasive species establish themselves and take over space and nutrients from native species; they are especially problematic for island species, which often do not have defensive mechanisms for the new predators or competitors. Habitat destruction and invasion of nonnative species can be connected in a positive feedback loop: when habitat is degraded or changed, the altered conditions which are no longer suitable for native species can be advantageous for invasive species. In the United States, approximately half of all endangered species are adversely affected by invasive species.

Pollution directly and indirectly causes species to become endangered. In some cases, pesticides and other harmful chemicals are ingested by animals low on the food chain. When these animals are eaten by others, the pollutants become more and more concentrated, until the concentration reaches dangerous levels in predators and omnivores. These high levels cause reproductive problems and sometimes death. In addition, direct harm often occurs when pollutants make water uninhabitable. Agriculture and industrial production cause chemicals such as fertilizers and pesticides to reach waterways. Lakes have become too acidic from acid rain. Other human activities such as logging, grazing, agriculture, and housing development cause siltation in waterways. Largely because of this

water pollution, two out of three fresh-water mussel species in the United States are at risk of extinction.

In particular, the loss of species is caused by as the growing size of human populations, and the rate at which humans consume resources and cause changing climate. Global warming is already affecting species: migration is accelerating, the timing of the seasons is changing, and animals are migrating, hatching eggs, and bearing young on average five days earlier than they did at the start of the 20th century. In addition, some butterflies have shifted northward in Europe by thirty to sixty miles or more, species' ranges are shifting toward the poles at some four miles a decade, amphibians were spawning earlier, and plants are flowering earlier.

For many endangered species, a significant captive population exists in zoos and other facilities around the world. By breeding individuals in captivity, genetic variation of a species can be more easily sustained, even when the species' natural habitat is being destroyed. Some species exist only in captivity because the wild population became extinct.

DEFORESTATION

Rep. Kolesnik V., E-51

Supervisor Mulina N.I., As. Prof.

Deforestation is the conversion of forested areas to non-forest land use such as arable land, urban use, logged area or wasteland. Generally this removal or destruction of significant areas of forest cover has resulted in a degraded environment with reduced biodiversity. In developing countries, massive deforestation is ongoing and is shaping climate and geography.

Deforestation results from removal of trees without sufficient reforestation; however, even with reforestation, significant biodiversity loss may occur. There are many causes, ranging from slow forest degradation to sudden and catastrophic wildfires. Deforestation can be the result of the deliberate removal of forest cover for agriculture or urban development, or it can be an unintentional consequence of uncontrolled grazing (which can

prevent the natural regeneration of young trees). The combined effect of grazing and fires can be a major cause of deforestation in dry areas. In addition to the direct effects brought about by forest removal, indirect effects caused by edge effects and habitat fragmentation can greatly magnify the effects of deforestation.

While tropical rainforest deforestation has attracted most attention, tropical dry forests are being lost at a substantially higher rate, primarily as an outcome of slash-and-burn techniques used by shifting cultivators. Generally loss of biodiversity is highly correlated with deforestation.

The largest cause as of 2006 is slash-and-burn activity in tropical forests. Slash-and-burn is a method sometimes used by shifting cultivators to create short term yields from marginal soils. When practiced repeatedly, or without intervening fallow periods, the nutrient poor soils may be exhausted or eroded to an unproductive state. Slash-and-burn techniques are used by native populations of over 200 million people worldwide. While short-sighted, market-driven forestry practices are often one of the leading causes of forest degradation, the principal human-related causes of deforestation are agriculture and livestock grazing, urban sprawl, and mining and petroleum extraction. Growing worldwide demand for wood to be used for fire wood or in construction, paper and furniture - as well as clearing land for commercial and industrial development (including road construction) have combined with growing local populations and their demands for agricultural expansion and wood fuel to endanger ever larger forest areas.

Agricultural development schemes in Mexico, Brazil and Indonesia moved large populations into the rainforest zone, further increasing deforestation rates. One fifth of the world's tropical rainforest was destroyed between 1960 and 1990. Estimates of deforestation of tropical forest for the 1990s range from ca. 55,630 km^2 to ca. 120,000 km^2 each year. At this rate, all tropical forests may be gone by the year 2090.

Deforestation alters the hydrologic cycle, altering the amount of water in the soil and groundwater and the moisture in the atmosphere. Forests support considerable biodiversity, providing

valuable habitat for wildlife; moreover, forests foster medicinal conservation and the recharge of aquifers.

Shrinking forest cover lessens the landscape's capacity to intercept, retain and transport precipitation. Instead of trapping precipitation, which then percolates to groundwater systems, deforested areas become sources of surface water runoff, which moves much faster than subsurface flows. That quicker transport of surface water can translate into flash flooding and more localized floods than would occur with the forest cover. Deforestation also contributes to decreased evapotranspiration, which lessens atmospheric moisture which in some cases affects precipitation levels downwind from the deforested area, as water is not recycled to downwind forests, but is lost in runoff and returns directly to the oceans.

Long-term gains can be obtained by managing forest lands sustainable to maintain both forest cover and provide a biodegradable renewable resource. Forests are also important stores of organic carbon, and forests can extract carbon dioxide and pollutants from the air, thus contributing to biosphere stability and probably relevant to the greenhouse effect. Forests are also valued for their aesthetic beauty and as a cultural resource and tourist attraction.

THE INTERNET AS A POWERFUL TOOL IN FOREIGN LANGUAGE ACQUISITION

Rep. Mulin D., ES-51
Supervisor Mulina N.I., As. Prof.

Initially the Internet appeared as the means of communication among American intelligence services, but now it has grown up to the greatest international net. It has subverted the ability of different institutions and factors to control the flow of information. Today any individual, any small group can reach millions of others directly with a message, an ad, an image, a song or a video.

The emergence of the Internet and its rapid gain in popularity has facilitated a change in the medium used in learning foreign languages. As a result, it is common now for anyone to use the

Internet as a language learning platform. Websites are aplenty, many of them offering various forms of learning platforms, facilities and materials.

Some websites specializes on a specific language and caters only to a targeted audience while other language portals present a wide selection of language choices to students. There are many language learning packages that offer a common structured language learning program that is applied onto a range of different languages. For example, the Rosetta Stone website offers language learning packages for almost 30 languages, with each package complete with audio CDs, videos and instructional manuals, all of which can be purchased off the Internet.

Perhaps one of the greatest benefits the Internet has brought is the ability to practice conversing in a foreign language with a native speaker of that language. If you are interested in a particular field you can discuss it with native speakers at different chats, forums or guest books on special sites. You can also use some international-communication programs, such as ICQ, to be in touch with native speakers and to improve your language.

The large volume of material posted on websites over the Internet, which are found in many languages, are a great source of free reading material for language students. Just by surfing and reading website material, students have the opportunity to practice their reading skills. Apart from that, as e-books become more popular, it is relatively quick and easy to obtain books in another language, as they can be purchased and downloaded off the Internet free of charge or with just the use of a credit card.

The distance learning approach in obtaining an education has been enhanced with the power of the Internet. In fact, this channel of learning has been extended to include online language learning through the Internet. Online lectures equipped with lecture notes have already been made possible for distance learning in many other academic fields. Now language lessons are also conducted this way with some portals offering 24 hour discussions with a teacher.

One of the most important and difficult aspects in the foreign language acquisition is its understanding. It isn't enough to know

words to understand the speaker well; you should also practice your listening skills. To help the language students there are a lot of audio materials in the Internet with different speed of speech, different lexical set etc.

There are languages which have many dialects – regional types of a language - and sometimes these dialects differ a lot from the literary language. For people to cope with them is a big problem, and in this case the best helper is the Internet. For example, the Italian language is rich in dialects: southern informal speech dialects such as Neapolitan or Sicilian are different from official Italian, which is taught at schools and universities. They are difficult to understand. There are not many available printed textbooks of these dialects but in the Internet we can find some sources such as manuals, dictionaries which can help get some knowledge. Here are some links: <http://www.duesicilie.eu/index.html> - manual of the Neapolitan dialect, <http://xoomer.alice.it/golfo37/vocabolario.htm> - dictionary of Neapolitan, <http://www.linguasiciliana.org> - manual of Sicilian.

Educators and teachers consider some pros and cons, regarding the Internet use in language learning. No doubt the Internet is an excellent tool for distance courses and homework assignments. It provides easy access to current events, authentic teaching materials, reflects different aspects of the target culture. Nevertheless, the Internet community considers some technical cons as well as language ones. The most evident cons are: computer labs and technology are expensive, maintenance and training is time consuming, the Internet still lacks a speaking feature.

PROTECTION OF INFORMATION

Student: J. Merzlikina, IT-51

FL adviser: L.M.Chuchilina

Rapid development of automation processes and the penetration of the computers in all fields of life have led to appearance of a range of peculiar problems. One of these problems is the necessity of providing effective protection to information and means of its

processing. Information can belong to state or person. Formation of state informational sources is carried out by citizens, state authorities, organizations and social unions. Documented information with limited access is divided into state secret and confidential information. Personal data refers to confidential information. The collection, storage, use and distribution of private information are not allowed. The problem of information security is relatively new. The order of storage mediums should be clearly defined in legal acts and envisage the complete safety of mediums, control over the work with information, responsibility for unsanctioned access to mediums with a purpose of copying, changing or destroying them and so on.

The main purpose of information protection is preventing from the leak, theft, distortion, counterfeit of information; preventing the threat to person's life and social safety, protection of the constitution and so on. The development of computer technology and its wide use have lead to appearance and spread of computer crimes. Computer crime is any action, which goes together with interfering with property rights and fulfilled by means of computers. There are following forms of computer criminality: computer manipulations, economic espionage, sabotage, computer extortion, "hackers" activity. The importance of information protection can't be doubted. Every organization should have a high-quality protection system in order to insure its safety. Everyone needs information protection system for his computers.

THE PRICE OF MUSIC

Student: Polyachenko S.S., EF-53

Supervisor: D.O. Marchenko

In our days show-business became one of the most profitable departments of business. Great producers and their artists are among the richest people in the world, but not every time. For example during the last years, as you know, in our country "stars" change very often. Today we hear or see advertising about a new hit of some "glukoza" and tomorrow we will hear advertising about another new hit and another new singer and will call him "best of the best" and so on. But some singers are known in the whole world for years, for decades.

They are L. Pavarotti, H. Carreras, and P. Domingo, stars of the previous century: Beatles, AC/DC, ABBA and others. Why are radio stations in our country captured by a great number of cheap compositions? Because they don't want to pay for good music of foreign or Ukrainian singers.

Differences in music prices are caused by different formal and informal factors. Formal factors are equilibrium of supply and demand for compositions, popularity of singer or composition in time and space. (Popularity in space means the number of people who want to listen to this music at this moment. Popularity in time means how long a singer or his creation topical for listeners.) Informal factors are individual utility of music for a particular listener and a number of unlicensed and pirates' copies of some product.

Price of music is linked with a yield of the author of composition and the recording company which bought rights for publication of composition. But we will consider the yield of author and records company as one because sum of these elements gives us Total Yield which depends on price. Let's consider equation of economical yield of music producer (with not obtained profit)

$$Y = P_{al}Q_{al} + P_{con}Q_{con} + P_{atr}Q_{atr} - T - P_{pir}Q_{pir}$$

Y – Yield;

$P_{al}Q_{al}$ – price and quantity of sold licensed albums (on CDs, cassettes, etc);

$P_{con}Q_{con}$ - price and quantity of sold tickets to the concerts;

$P_{atr}Q_{atr}$ - price and quantity of sold attributes (for example vests with symbolic pictures and the like);

T – Taxes;

Q_{pir} – quantity of sold pirate copies of product.

As you see a yield of music producers depends on quantity of sold productions too.

The primary thing which shows the place of music on a market is *index of popularity*. It is estimated in the following way:

$$I = \frac{T}{Q^*};$$

T – Time of existence product (album, song and others)

Q^* - Quantity of sold products during this period.

This index helps us make a correction for popularity and urgency of music department in its evaluating.

Speaking about pirates, we must point out that this fact has two sides: the minus side of course is losses of benefit by music producers while the plus side is the advertising which pirates do for producers especially in particular and alternative jets of music. These music producers can't afford expensive advertising themselves. So in this case pirates are of big assistance in spreading information about producers of particular and alternative music.

Another important factor of evaluating of music is a difficulty in performance. For example everyone can sing "Vladimirsky Central" by M. Khrug very much like the original version, very few are capable of imitating H. Carreras or playing Judas Priest.

To sum it up, different researchers of the music markets may define different ways of evaluating music. But the fact is the fact every educated person says that P. Domingo is a better singer than B. Spears and a really good artist is really rich and admitted. And you'll never manage to find a licensed disc of AC/DC or ABBA for the same price as that of Eminem or Verka Serdyuchka.

THE PROBLEMS OF THE ENVIRONMENT PROTECTION

N.O. Shandyba, I-55

EL adviser, S.G. Zolotova

Environment protection is the important way to reduce risk to public health, safety, welfare, environment and, as a second preference, the use of environmentally sound recycling to achieve these some goals. On the other hand, pollution prevention avoids cross media transfers (of wastes and/or pollutants) and is multi-media in scope, adressing all waste and environmental releases to the air, water and land.

Most of the waste generated in Ukraine is currently disposed of in landfills. It is necessary to note that the Sumy region has some contaminated soils with the cumulative effects of industrial development. It is obvious that modern waste management must take

into consideration technical planning of utilization in close connection with biological and social consequences.

Science provides many practical solutions to minimizing the present level environment pollution and remediate (cleaning up) past problems. All of these solutions come with some cost (both societal and monetary). It is no longer acceptable for a waste producer to hand his refuse over to anybody with a truck and say "please take it away and do not tell me where it is going". A waste producer will be responsible for the safe management of his waste.

In our everyday lives, a great deal can be done to minimize pollution if we take care of Earth and act responsibly for waste disposal. Heavily packaged foods, for instance, contain boxes, cartons, bottles etc. made with polluting dyes, many of which are released from groundwater at municipal landfills. It will be added and revised after the introduction of the new international standards because the environmental aspect becomes more and more important.

The object of discussion may be the municipal waste disposal scheme which demonstrates the spheres for minimizing the volume of waste to be landfilled by:

- orderly legal waste disposal;
- pre-treating the incoming municipal waste;
- recycling valuable materials;
- generating of energy from waste.

The use of theoretical models, within the context of the contaminant migration phenomena, is useful for a a deterministic prediction only where an adequate density of data is available, on the other hand simplified calculations carried out with assumed parameter variations can also yield valuable information for sensitivity and preliminary studies for the selection of sites for waste disposal.

The ability to present and foresee environmental data in an interdisciplinary context will be useful for the early detection and prevention of possible pollution from the solid waste disposal sites. The suggested model was employed for analysis the environmental data of technogenic pollution accumulation and redistribution in soils of the non-chernozemic zone. Volumes of fluorine accumulated in

relief depression depend not only on the technogenic fluxes intensity and slope, but also on soil texture, redox conditions, location of site in the system of elementary landscapes.

Even if the theoretical models can be useful for the comparison of different alternatives and trends, the complete definition and the success of a remedial solution for a contaminated area is a very complex combination of aspects including chemical, biochemical, subsoil and aquifer physical parameters. Therefore only experience, monitoring and possible modifications during the activity, can provide the effectiveness of the final result.

Computer simulation may be used for developing the practical issues in risk assessment procedures for the pollution by wastewater sluges or radio-active materials. The role of such kind pollution mapping in order to promote environmental safety associated with chemical spills, under-ground storage tanks exploitation and landfills is also important.

SOME ASPECTS OF HERMETIZATION

Student: E. Boldyriev

English lg. adviser: N. Sazonova

Problems of hermetic sealing have arisen in an extreme antiquity, when the primitive person has started to close up cracks in a cave. In process of development of a civilization these problems became more and more actual and complex. Boats, vessels, dwellings, aqueducts had to condense necessary.

The new stage in development of condensation has begun with the invention of a wheel: plugs of wheels demanded some greasing which would be late in a backlash. There is a prototype of an omentum it is greased hemp.

With development of technics of a problem of hermetic sealing continuously becomes complicated. One of the most important and challenges of modern mechanical engineering is the problem of hermetic sealing of rotors of centrifugal pumps and compressors in which the pumped over liquid or gaseous environment is under greater pressure, thus

it is necessary to prevent its flowing out through inevitable backlashes between a rotating shaft and the motionless case.

Condensation of rotors should satisfy to two main conditions: to possess tightness at high pressure differences and to provide working capacity of mobile connection of a rotor with stator at greater relative speeds. Search of the compromise between these opposite requirements has led to formation of two basic groups of condensation: contact and contactless.

Quality of condensation renders essential influence on cleanliness of an environment, and in many cases on safety of people's lives.

According to the American researchers only in the USA cost of liquids lost through condensation makes nearby 300 million dollars a year.

Considering quantity of the pumps working in all industries, it is easy to present value of condensation not only for preservation of an environment, but also for increase of economic efficiency of various manufactures, for energy and resources savings. In the West these positions for a long time are also strongly acquired, therefore manufacturers of pumps, compressors and others rotor machines do not save money for purchase of reliable condensation, understanding, that such expenses are quickly payed off.

In Ukraine the unique appreciable action promoting development of hydromechanics (a science about problems of hermetic sealing), are on a regular basis spent to Sumy on the basis of faculty of General mechanics and dynamics of machines of the Sumy State University scientific and technical conferences on problems of impermeability, vibration reliability and ecological safety of the pump and compressor equipment. The beginning of these conferences took place in 1976. Since then conferences became international. Also on a speciality "Dynamics and durability" the general rate of lectures on hydromechanics is developed. Bases hydromechanics as separate scientific and technical discipline are generated.

THE PLACE OF SUMY STATE UNIVERSITY AMONG OTHER HIGHER EDUCATIONAL ESTABLISHMENTS OF TECHNICAL SPECIALITIES

Student: A.O. Kumantsev TM-31

Adviser: N.E. Sazonova

Sumy State University takes its founding date as 1948. In 1966 the institution was incorporated as the Sumy Division of Kharkiv Polytechnical Institute. In 1990 the school, which had already become a modern educational complex with a variety of engineering specialities, gained its independence from Kharkiv Polytechnical Institute by state legislative action and began operating as Sumy Institute of Physics and Technology. In August 1993 the Cabinet of Ministers of Ukraine authorized that the name of the institution be changed to Sumy State University, effective September 1, 1993.

Sumy State University is a comprehensive multi-purpose state-supported educational institution in the classical tradition.

The University provides a variety of courses across Mechanical Engineering, Electronics, Mathematics, Information Science, Journalism, Linguistics, Material Science, Medicine, Law, Economics, Business and Management, Environmental Science, Power Engineering, etc. to around 20000 Ukrainian and foreign students.

Today Sumy State University means:

- 14 departments, a medical institute, Institute of Correspondence, Distance, and Part-Time (Evening) Education with its 17 Regional Centres, 2 off-campus institutes in smaller cities of Sumy oblast (region), Konotop and Shostka, comprising 3 colleges: 2 colleges in Konotop (Polytechnical College and College of Industrial Pedagogics) and 1 college in Shostka (College of Chemical Engineering), Bohdan Khmelnytsky Military Institute of Rocket Forces and Artillery, Sumy Machinebuilding College;
- a complex of 40 educational institutions (high schools, colleges, divisions, etc.);
- professional non-degree, undergraduate (junior specialist, bachelor), graduate (specialist, master) training in 25 fields and 52

specialities; doctoral programmes, clinical studies, and advanced military studies; full-time, part-time (evening), correspondence and external studies;

– about 2400 faculty and staff working in 56 academic departments and chairs, including about 60 Professors (Doctor Nauk), 350 Associate Professors (Kandidat Nauk, Dotsent); 10 Honoured Scientists, Medical Doctors, Sportsmen and Educationalists; 4 State-Prize-winners; 14 Academicians and Corresponding Members of native and foreign trade Academies;

– about 30 prize-winners of all-Ukrainian and international competitions in various university disciplines and research projects, this being the best result among Ukrainian universities for the last 10 years;

Research Opportunities

There are 15 special research laboratories and centres providing for investigation and research projects. Some projects are supported by the local community, industrial enterprises, institutions, and companies in the area. Some are of national interest. There are also programs supported by international grants. The University is in possession of intellectual rights for more than 150 innovations.

International Affairs

The University has developed cooperation with other research institutions and schools of higher learning around the world: Institute of Nuclear Physics (Krakow) and University of Technology (Kielce) in Poland; Karaelmas University (Zonguldak) and Mugla Province University in Turkey; the University of Petrosani and Petroleum-Gas University (Ploiesti) in Romania; Plasma Physics University (Prague) in Czech Republic; Lomonosov Moscow State University in Russia; the University of Salford in Great Britain, as well as with other universities in Italy, Greece, Germany, Austria, Hungary, the USA, Belgium, Sweden, Japan, Mexico and other countries.

METHODS OF STUDYING LANGUAGES

V. Verbitskaya, PM-31

N. Sazonova, English Language adviser

This work is devoted to problems of the organization of educational process. Each year a material for mastering becomes more and more interesting. Certainly, to know absolutely all is practically impossible. But to increase volumes of the acquired material by means of correctly organized lesson probably. First of all, it is necessary to understand, that all people are different and approaches to studying languages are always various. The project considers possible variants of educational process, being based on theories of Dr. Howard Gardner.

Dr. Howard Gardner, author of *Frames of Mind* and co-director of Project Zero at Harvard University, has created a Theory of Multiple Intelligences. He points out that education systems often focus on a narrow range of intelligence that involves primarily verbal or linguistic and logical or mathematical skills. While knowledge and skills in these areas are essential for surviving and thriving in the world, he suggests that there are at least six other kinds of intelligence that are important to fuller human development and that almost everyone has available to develop. They include, visual or spatial, bodily or kinesthetic, musical, interpersonal, naturalist and intrapersonal intelligence.

The strongest skills of many learners lie in these six areas, which are frequently undervalued in some traditional universities and schools. The fact is that when pupils have an opportunity to learn through their strengths, they may become more successful at learning all subjects – including the "basic skills." For this reason, I believe that it is important to encourage students to explore and exercise all of their intelligences. Creating a rich, nurturing, and stimulating environment filled with interesting materials, maps, games, and books lays the foundation for healthier, happier, brighter learners.

Taking into account a various orientation of student's groups, it is possible to pick up various forms of realization of a lesson, thus to transform a usual lesson into interesting action. This will help to

make process of studying of a new material more productive and easy for pupils. In the project for each intelligence kinds recommendations about the organization of educational process are given. They will be good practical guidance for all parties involved in training process. Besides, such interesting lesson will leave only positive emotions.

THE "HOLISTIC" DEFINITION OF HEALTH

Student Boyko V. O. JIC-503
E. L. adviser Terletskaya I. N.

Beliefs about health and illness are a major feature of every known culture. Although the term health is used as part of everyday living, no universally accepted definition has been established. WHO, for example, states that health is "a state of complete physical, mental, and social well-being and not merely the absence of disease or infirmity." But health professionals have found this concept problematic because achieving a state of "health" seems to be an unrealistic goal. This definition does not allow for degrees of health or illness, and it fails to reflect the dynamic, ever-changing nature of health. The "holistic" view considers the body, mind, and spirit as interrelated parts of a person's being. The concept of high-level wellness, which considers the needs of the whole person, has led to the growth of holistic health care. In holistic medicine, health is defined as a person's level of wellness. This level of wellness is a process in which a person is striving to attain his or her full potential. Health reflects one's biologic, psychologic, and sociologic state. The biologic (physical) state refers to the structure of body tissues and organs as well as to the biochemical interactions and functions within the body. The psychologic state includes a person's mood, emotions, and personality. The sociologic (social) state involves the interaction between a person and the environment. Factors that affect a person's biologic, psychologic, or social well-being require additional energy and thus alter the level of wellness. Therefore, a high level of wellness is achieved when one's biopsychosocial needs are met.

One of doctor's primary functions is to assist patients in reaching a high level of wellness. Understanding the concept of health and high-level wellness is therefore essential. As doctors assess patients, they must be aware of factors that affect a person's health state and must use doctor's interventions to promote and maintain an optimal level of wellness.

INTERNATIONAL STUDENTS' ADAPTATION TO LIFE AND STUDIES IN UKRAINE

Student Madyar B.V., JIC-503
E.L. adviser Terlets kaya I.N.

Either working as teachers or being students of universities, today's higher education personnel are likely to have contact with international students at many points during their careers. Nowadays both teaching staff and students begin to acknowledge the necessity of learning about this important student population.

Equipped with increased knowledge of international students and their common problems, including language barriers, cultural differences, religious issues, adaptation period, students can begin to concern themselves with ways in which the cross-cultural experience can be improved. How can we help international students through the difficulties they face at our University?

When international students first arrive in Ukraine, every effort should be made to provide them with effective orientation to what awaits them. Practical matters (Where do I shop? How do I sign up for classes? Where do I go to do my banking?) should certainly be covered, but issues of emotional adjustment should also not be neglected. Talking to students about some of the cultural differences they are likely to encounter may help them to recognize these issues when they begin to experience culture shock. Students need to know where and whom they can turn to when they are facing the ups and downs of culture shock. Informing international students of available co-curricular activities and encouraging them to participate is also the way to assist them in establishing meaningful relationships with Ukrainian students, while at the same time helping

them to begin friendships. Also it might give a positive relationship between the participation and international students' self-esteem.

Students who are far from home and unable to communicate with loved ones need support above and beyond. Teaching staff and students who deal with international students should make proactive efforts to meet their special needs and to help them during their adaptation period.

MORPHO-IMMUNOLOGICAL CORRELATIONS AT HELICOBACTER PYLORI RELATED DUODENAL ULCER

Dytko V. V. Group 504 JC
E.L. adviser Simonenko N. O.

Aim: The purpose of the investigation was studying correlation between degree of antral gastritis and contain of proinflammatory IL-1 β and antiinflammatory IL-4 in the blood serum of patients with Helicobacter pylori (HP) related duodenal ulcer.

Materials and methods: 22 patients with HP- related duodenal ulcer and 12 patients without gastroduodenal disease were observed. The diagnosis was verified by endoscopy and morphology researches. The levels of IL-1 β and IL-4 were determined by immunoenzymatic methods. Morphometric research of mucous of antral portion of the stomach and histological determination of contamination of Helicobacter pylori were defined.

Results: 12 patients (first group) had II degree of contamination of HP and 10 patients (second group) had III degree of contamination of HP.

The 78 % patients of the first group had antral gastritis without atrophy and 22 % - atrophic antral gastritis. Atrophic antral gastritis was found in 82 % patients of the second group and only in 18 % - antral gastritis without atrophy.

Concentrations of IL-1 β and IL-4 were true elevated in patients of the first group as compared with patients of the second group and patients without gastroduodenal disease.

Conclusions: 1) Investigation had shown direct dependence between degree of contamination of HP and severity of morphological changes gastric mucous. 2) Content of IL-1 β and IL-4 depends of degree of lesion gastric mucous at HP-related duodenal ulcer.

USING OF POLYOXIDONIUM IN PATIENTS WITH ASTHMA IN COMBINATION WITH METABOLIC SYNDROME

Dytko V.V. Group 504 JIC
E.L. adviser Simonenko N.O.

Clinical and immunological investigation of patients with asthma (the first group) and with asthma and metabolic syndrome (MS) (the second group) using polyoxidonium in complex therapy was carried out.

27 patients with severe asthma and 16 patients with a combination of asthma and MS were investigated. Superficial markers of lymphocytes were studied using monoclonal antibodies sets CD3, CD4, CD8, CD11b, CD16, CD23, CD25, CD54, CD71, CD95, HLA-DR of SLL (Society of limited liability) "Sorbent", Podolsk, Moscow region.

Polyoxidonium was entered in a does of 6 mg intramuscularly.

Statistical processing was carried out by means of methods of variational statistics using students probability criterion.

Changes of cellular immunity in patients of both groups were shown by T-lymphopenia (CD3), decrease of cytotoxic cells (CD16, CD8), markers of readiness to apoptosis (CD95), increase of adhesion molecules (CD11b, CD54), activation markers (CD23, CD25, HLA-DR).

While making a comparison of these parameters more expressed violations were revealed in patients with constellation of asthma and MS. Obviously, it's one of immunological mechanisms of development of a mutual burdening syndrome, strengthening of respiratory airways inflammation.

Application of polyoxidonium contributed to positive clinical dynamics (reduction of seriousness of attacks, increase of FVC, FEV₁, FEV₁ to VC, FEV₁/VLC, MEF, PEF) increase of T-lymphocytes quantity, natural killers, receptors to transferrinum, readiness of mononuclear phagocytes for apoptosis, normalization of helper-suppressor balance. Decrease of integrin Mac-1 (CD11b), adhesion molecules (CD54), markers of lymphocytes activation (CD23, CD25, HLA-DR) was marked also. These changes are evidence of reduction of inflammation activity, amplification of antimicrobial protection.

Thus, inclusion of polyoxidonium in complex therapy of asthma and its combination with MS promotes clinical improvement and normalization of cellular immunity parameters.

THE USAGE OF MODERN MULTIMEDIA TECHNOLOGIES IN STUDYING THE DISCIPLINE "HISTORY OF UKRAINE"

Silka O.

EL adviser: Podolkova S.V.

The fast rates of ICT and telecommunication technologies development make enable to use more new forms of education that are different from traditional methods. It's also helps to improve existing education methods.

During the last years universities of many countries have paid the attention to the opportunity of usage computer telecommunication technologies for the organization of distant education. These technologies provide effective feedback, which is used in organization of teaching materials and during the dialogue with the teacher, who supports a training course. Last years such educational system has received the name "distant education" unlike well-known correspondence formation.

In the conditions of distant education student gets an access to the teaching materials that he need to download from the Internet. Therefore one of the priority tasks which are stand before the developers is to provide qualitative and fast access to the teaching materials in a format accessible to each user.

The integration of modern ICT into the process of different educational disciplines teaching and active usage of Internet opportunities, multimedia content and CDs conducts to the creation of powerful didactic features not only for system of high school formation, but also for improvement of professional skill system.

The discipline "History of Ukraine" is traditionally studied with the usage of historical maps. They give a complete perception of the studied material, act as a demonstration of different historical campaigns and events. Certainly it promotes better mastering of knowledge by pupils or students and results increasing the interest of studying.

Before the laboratory of distant education developers of Sumy State University has been put a task to create a distant course of the discipline "History of Ukraine". Having analyzed some problems in the creation process of interactive multimedia historical maps the developers send to an idea that the most effective representation of the graphic information to the user is a usage of wide opportunities of

FLASH-technologies and vector graphics. Such method provides a little file-size and conveniences of its usage, brings a focus to evident aspect during the education.

It has allowed to develop a complex of interactive historical maps that have essential differences in comparison with traditional static maps. For example the displaying of some historical campaigns on traditional maps is represented in the form of static arrows, but on interactive multimedia maps it was possible to realize animation of these events.

Interactive multimedia maps can be used in distant education. Their format and the size allow to upload them quickly from the Internet. The another way of such maps' usage is inclusion to the demonstration of these cards during lectures in condition of presence a multimedia projector. Every pupil or student also can download these maps and use themselves for the preparation and fastening of knowledge on the discipline "History of Ukraine".

BIRTH DEFECTS

Byeda O., JIC-404

EL adviser Horobchenko N. G.

Nowadays the cases of birth defects have increased. It is connected with the environment contamination and genetic factors.

Birth defects are defined as abnormalities of structure, function, or body metabolism that are present at birth. These abnormalities lead to mental or physical disabilities or are fatal. There are more than 4,000 different known birth defects ranging from minor to serious, and although many of them can be treated or cured, they are the leading cause of death in the first year of life. Birth defects can be caused by genetic, environmental, or unknown factors.

Structural or metabolic defects are those that result when a specific body part is missing or formed incorrectly or when there is an inborn problem in body chemistry. The most common type of major structural defects are heart defects, which affect one in 100 babies. Some other common structural defects include spina bifida and hypospadias. Metabolic defects affect one in 3,500 babies and usually involve a missing or incorrectly formed enzyme.

Defects caused by congenital infections result when a mother gets an infection before or during the pregnancy. Examples of infections that can cause birth defects are rubella, syphilis, toxoplasmosis, cytomegalovirus, encephalitis, parvovirus and rarely chicken pox.

Other causes of birth defects include alcohol abuse by the mother and Rh disease, which can occur when the mother's and baby's Rh factors are different. Although a few medications can cause problems, of the 200 most commonly prescribed drugs, none is associated with a significant risk of birth defects.

Genetics play a role in some birth defects – an error in the number or structure of chromosomes can cause a baby to be born with too few or too many chromosomes, or with a damaged chromosome. Birth defects caused by chromosome problems include

Down syndrome. The risk of this type of birth defect increases with the age of the mother.

PRINCIPLES OF HYGIENE AND INFECTION CONTROL IN CHILDREN

Lysenko N., JIC-402
EL adviser Horobchenko N.G.

From birth to adolescence, children live in a world in which viruses, bacteria and other microorganisms greatly outnumber human beings. Most of these germs live in harmony with humans, but others (pathogens) can cause disease. In the 17th century scientists discovered microbes and began investigating the role they play in causing human disease. The search for microbes continues today. Several factors help determine whether an encounter between host and microbe will result in disease. One is the intrinsic capacity of an organism to cause disease. A second important determinant is the number or "doze" of microorganisms. A third factor is the status of the individual child.

As for the stages of immune system development one can say that the child's immune system undergoes roughly three stages of development: the newborn period, the infant-toddler period, and the school-age period. Childhood diseases can be caused by viruses, bacteria, and other microorganisms. Distinguishing between viral and bacterial organisms is often the key issue in diagnosing and treating disease, largely because bacteria respond to antibiotic treatment and viruses do not. With the discovery of viruses, bacteria and other microorganisms the scientific community shifted its attention to germs and their strategies for survival. It became evident that different infectious diseases had different degrees of communicability and different modes of transmission. The concept of contagion – the spread of disease causing microorganisms – led to the development of antibiotics and vaccines, both of which play a critical role in controlling disease. Certain other historical developments also help control infection, although their contributions often go unappreciated. Perhaps the most important

sanitary precaution is hand washing. A young child's oral habits, poor hygiene contribute to the spread of enteric diseases. It is the responsibility of physicians, nurses, and laboratories to diagnose, treat, and report infectious diseases that are classified as reportable.

КАФЕДРА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

ПУТИ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ ФИЗИЧЕСКОГО ВОСПИТАНИЯ В ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЯХ

Докл. – доц. Берест Ю.К.

Практика показывает, что резервы повышения эффективности физического воспитания студентов вуза имеются. В этом плане еще далеко не исчерпаны все возможности занятий по физическому воспитанию. На занятиях по физическому воспитанию еще слабо решаются такие задачи, как привитие студентам умений самостоятельно заниматься физическими упражнениями, повышение образовательной и воспитательной направленности занятий, увеличение материальной плотности занятий с помощью метода круговой тренировки, который в настоящее время недостаточно используется в учебных и самостоятельных занятиях по физическому воспитанию со студентами вузов.

Повышение эффективности физического воспитания студентов в большей степени зависит от формы организации занятий физическими упражнениями. Чем лучше организация, тем выше плотность и эффективность учебного процесса. Качество и эффективность занятий будет выше там, где преподаватель сможет найти пути для массового одновременного выполнения упражнений с учетом индивидуальных возможностей студентов.

Важно научить студентов работать самостоятельно, определяя нагрузку по силам и подготовленности; выполнять такие упражнения, которые разносторонне воздействуют на

организм, укрепляя не только мышцы, но и развивая внутренние органы; систематически проверять результаты воздействия выполняемых упражнений. Именно этими возможностями и обладает круговая тренировка.

Современные занятия должны не только решать задачи повышения моторной плотности занятий. Они ещё обязаны формировать устойчивый интерес к физической культуре и привычку самостоятельно заниматься физическими упражнениями в свободное время.

Интерес студента к предмету возможно создавать применения творческие методы обучения, активизируя процесс учения с помощью проблемного обучения, которое вызывает стремление к поиску. Ключом к самостоятельным занятиям физическими упражнениями служат систематические домашние задания по физической культуре, которые являются еще и мощным резервом повышения двигательного режима студентов. К сожалению на эту тему для высших учебных заведений имеется мало разработок и преподаватели вузов этому вопросу мало уделяют внимания. Между тем в данное время четко прослеживается тенденция к организации домашних занятий со всеми студентами, поскольку успешно осилить нормативные требования учебной программы и тестов только за счет учебных часов не представляется возможности.

Научные исследования подтверждают, что домашние задания по физической культуре являются не дополнительной нагрузкой, а разгрузкой студентов, переключением их с умственной работы на физическую. Они способствуют снятию усталости, напряжения, повышению жизненного тонуса и работоспособности. Практика также показывает, что в наибольшей степени стимулирует студентов к самостоятельным занятиям проведение систематических спортивных соревнований и спортивных праздников.

Повышению двигательной активности студентов весьма эффективно способствуют такие интересные формы работы, как клубы любителей бега, спортивные лагеря, туристические

походы, занятия аэробикой, Дни здоровья и др. виды соревнований.

Думается, что перечисленные резервы и средства повышения двигательной активности вместе с использованием интересных нетрадиционных форм организации занятий физическими упражнениями во внеурочное время могли бы значительно активизировать двигательный режим студентов, предупредить и ликвидировать генофиномию, а также способствовать значительному повышению работоспособности и производительности труда студентов.

В своём сообщении мы остановимся на трех важнейших, на наш взгляд, путях повышения эффективности физического воспитания в вузе:

- организация кругового метода тренировки на учебных занятиях, средствах и методики внедрения домашних заданий, организации нестандартных форм внеклассной работы.

На основании анализа нашего опыта работы по физическому воспитанию в вузе целесообразно сделать следующие выводы и практические рекомендации:

1. Применение метода круговой тренировки на учебных занятиях и при выполнении домашних заданий специально подобранными комплексами упражнений не только повышает моторную плотность занятий, двигательную активность, но и строго индивидуализирует нагрузку в зависимости от физической подготовленности студентов.
2. Наш опыт показал, что для повышения эффективности физического воспитания в вузе необходимо увеличить число самостоятельных занятий под контролем преподавателей, которые должны находиться в единой системе планирования учебных и внеклассных занятий.
3. При внедрении домашних заданий на первом году обучения лучше давать их по одному-двум упражнениям. На втором году обучения, целесообразны комплексные задания с использованием метода круговой тренировки.

4. По времени домашние задания по физической культуре должны выполняться в режиме дня в зависимости от поставленных задач: сразу после окончания учебных занятий или в перерывах между подготовкой к занятиям, или во время утренней гимнастики.
5. Домашние задания, являясь логическим продолжением и дополнением к занятиям физической культурой.
6. Ведение специальной тетрадки учета выполнения домашних заданий по физической культуре будет способствовать не только развитию спортивного интереса, но и эстетическому воспитанию.
7. Систематический контроль за выполнением домашних заданий целесообразно осуществлять как на занятиях физического воспитания, так и при проведении массовых спортивных соревнований.
8. Несмотря на то, что вначале подготовительная работа по внедрению домашних заданий в режиме дня студентов отнимает у преподавателя много времени, затраченные усилия в дальнейшем окупаются значительным повышением двигательной активности студентов и эффективности занятий

ЗНАЧЕННЯ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ В ПІДГОТОВКИ СУЧАСНОГО СПЕЦІАЛІСТА

Доп. – Котов В.Ф., Бурла А.О., Сідоренко О.Р.

Анотація. Наукове обґрунтування процесу формування майбутнього спеціаліста у вищій школі потребує усвідомлення реальної життєдіяльності студентів, їх способу життя. Спосіб життя – це соціальне обличчя студента.

Постановка проблеми. Ефективне управління процесами навчання і виховання неможливе без достатньо повного уявлення про об'єкт і суб'єкт педагогічної діяльності студента, про ті соціальні і психофізіологічні риси його особливості, єдність яких характеризує те типове, що властиве

студентству. Студент як особистість характеризується наявністю наступних, найбільш основних, компонентів [1, 4, 7]:

– соціальна компонента, яка проявляється в особистості студента завдяки включення його в студентське середовище, виконання ним функцій, передбачених процесом виховання і навчання у ВНЗ;

– психологічна компонента являє собою єдність психічних процесів, станів і властивостей особистості. Головне в ній – психічні властивості (спрямованість, темперамент, характер, здібності тощо), від яких залежить протікання психічних процесів;

– біологічна компонента включає тип вищої нервової діяльності, будову аналізаторів, функціональний стан, фізичне здоров'я тощо. Біологічна компонента в основному зумовлена генетично, але в певних межах змінюється під впливом умов життя і цілеспрямованого виховання і самовиховання [3, 7, 8].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Фізична культура є сферою масової самодіяльності важливим фактором встановлення активної життєвої позиції, оскільки соціальна активність, яка розвивається на її основі, переноситься на інші сфери життєдіяльності – соціально-політичну, навчальну, трудову. Входячи в фізкультурно-спортивну діяльність, студент накопичує соціальний досвід, що призводить до підвищення його соціальної активності. В ряді досліджень встановлено, що у студентів, які систематично займаються фізичною культурою і спортом виробляється певний стереотип режиму дня, більш висока емоційна стійкість, витримка, оптимізм, енергія. Цій групі студентів властиві відчуття обов'язку, вони успішно взаємодіють в роботі, яка вимагає послідовності та напруження, вільно вступають в контакти, більш винахідливі, тощо [5, 6].

Мета роботи: визначити роль фізичної культури і фізкультурно-спортивної діяльності як необхідної частини здорового способу життя студентів.

Завдання роботи:

1) визначити значення фізичної культури в адаптації до умов навчання студентів у вищій школі;

2) вивчити вплив фізичних вправ на встановлення здорового способу життя студентів, збереження фізичного та соціального здоров'я.

Фізична культура виступає як необхідна частина забезпечення здорового способу життя студентів.

Фізкультурно-спортивна діяльність є одним із ефективних механізмів злиття громадського і особистого інтересів, формування суспільно необхідних індивідуальних потреб.

Студентський вік характеризується інтенсивною роботою над формуванням своєї особистості, виробленням стилю поведінки. Формування особистості, свого «я» іде від зовнішності до того, що визначає ядро, стержень особистості – характеру, світогляду [4].

В цьому віковому діапазоні організм зберігає водночас високу працездатність, загальний високий рівень функціональної активності [2].

Соціально-психологічна адаптація означає інтеграцію особистості в студентське середовище, прийняття його цінностей, норм, стандартів поведінки.

Дидактична адаптація розглядається як підвищення рівня логічної і інтелектуальної готовності студента до особливостей навчання. Низький рівень цієї готовності на початку призводить до психічної втоми, ослаблення пам'яті, мислення.

Професійна адаптація включає ідентифікацію самого студента з обраною спеціальністю, з соціальним запитом та завданням. Серед засобів адаптації до умов навчання у вищій школі значне місце належить фізичній культурі. Успішність дидактичної адаптації через фізичні вправи забезпечується такою організацією життєдіяльності, яка сприяє встановленню здорового способу життя, збереженню фізичного та соціального здоров'я. В повній мірі це належить і до формування професійної працездатності студентів. Пізнавальна активність студентів розвивається засобами фізичної культури через вдосконалення відчуття, сприйняття інформації, уваги, пам'яті [6, 7].

Для прикладу наводимо таблицю, в якій зведені дані вивчення тижневої пам'яті в чотирьох групах студентів одного курсу. Відмічено вірогідне покращення результатів у двох групах студентів /першої та другої/. Закономірність зростання результатів пов'язана з розширенням адаптаційних можливостей організму студентів за рахунок збільшення обсягів фізичних навантажень протягом семестру, особливо силового характеру та вправ аеробно-анаеробної спрямованості.

Як видно з даних, представлених у таблиці I, чітко прослідковується вірогідна розбіжність між студентами, котрі мають високий рівень фізичної працездатності (I і 2 гр.) та студентами з низькими її показниками, що підтверджує необхідність застосування фізичних вправ для покращення фізичного здоров'я та показників розумової працездатності. Суттєвим компонентом здорового способу життя студентів є оптимізація рухової активності та розподілу тижневого часу студентів на види діяльності (Магльований А.В., Сафронова Г.Б., Галайтатий 1997), котрі представлені в наступних таблицях 1, 2, 3, 4.

Таблиця 1

Динаміка показників тижневої пам'яті ($x \pm m$; $p < 0,05$)

Гр уп а	На початку семестру			В кінці семестру		
	Прослух ано слів	Відновлено слів	Індекс КТП%	Прослухан о слів	Відновлено слів	Індекс КТП %
I	30	7,89±0,70	26,3	30	8,80±0,33	29,3
II	30	6,44±0,36	21,4	30	8,22±0,46	27,4
III	30	4,56±0,29	15,2	30	5,00±0,38	16,6
IV	30	5,89±0,39	19,6	30	5,89±0,39	19,6

Таблиця 2

Характеристика показників тижневого модульного витрату часу студентами (хв, $x \pm m$; $p < 0,05$)

Група	Види тижневого модульного фізичного навантаження					
	РГГ, ФХв, ФП	Кросові	Силові	Ігрові	Плавання	Всього
I	96,7±20,6	45,0±9,0	113,3±24,7	115,6±15,2	25,6±2,4	395,3±24,7
II	30,7±4,0	22,6±3,2	40,0±3,2	40,0±5,4	15,6±1,6	148,9±5,4
III	77,2±16,1	50,6±13,6	145,6±4,8	87,8±15,3	5,6±2,3	361,2±16,1
IV	42,2±10,3	9,4±3,8	86,1±41,9	42,8±10,9	1,91,9	192,4±41,9

Таблиця 3

Характеристика показників тижневого позамодульного витрату часу студентами $x \pm m$; $p < 0,05$)

Група	Розумові навантаження	Ходьба	Інші види фізичних навантажень	Сон	Невраховані витрати часу
I	1657,8±295,6	975,6±128,9	202,2±31,5	3472,2±78,7	3378,0±54,6
II	1332,5±124,6	1285,6±486,6	30,6±3,9	2725,8±313,9	4556,8±59,1
III	891,1±123,5	986,7±184,0	162,2±32,9	3305,6±67,5	4356,7±101,3
IV	726,7±148,0	763,3±89,0	52,2±8,9	3171,1±83,7	5185,0±114,3

Таблиця 4

Характеристика показників самопочуття студентів під впливом навчальних навантажень (% до кількості опитаних)

Медична група	Самопочуття в кінці навчальних занять	Ступінь втоми	
		помірний	Сильний
Основна	в кінці дня	23,5	4,5
	в кінці тижня	28,2	16,6
Підготовча	в кінці дня	31,8	18,2
	в кінці тижня	39,9	27,7
Спеціальна	в кінці дня	38,4	26,1
	в кінці тижня	46,7	39,1

Авторами встановлено, що студенти-відмінники навчання з високим рівнем фізичної працездатності (ФП) (1 гр.) та студенти з високим рівнем ФП (3 гр.) втрачали вдвічі більше часу на види фізичних модульних навантажень ніж студенти з низьким рівнем ФП (2 гр. і 4 гр.). Позамодульні витрати часу (табл. 2) мали ще більшу розбіжність, це свідчить про значну різницю у рівні тижневого розподілу часу на рухову активність, що приєє покращенню показників розумової працездатності студентів.

Наведені дані свідчать, що великий об'єм навантажень легше переносять студенти з більш міцним фізичним здоров'ям. Ступінь відновлення працездатності студентів до наступного навчального дня також вірогідно різний. В спеціальній медичній групі відновлення не спостерігалось у 19,4% студентів, підготовчій – 10,7%, загальній – 5,2%. До початку наступного тижня невідновленими залишилось 28,3%, 12,9%, 6,4% студентів відповідно.

Висновки

Ефективна підготовка спеціалістів у ВНЗ потребує створення умов для інтенсивної і напруженої творчої праці без перевантаження і перевтоми, у сполученні з активним відпочинком і фізичним вдосконаленням, що сприятиме підтриманню достатньо високої і стійкої навчально-трудової активності і працездатності студентів. Використання засобів фізичної культури і спорту у процесі підготовки спеціалістів є важливою частиною забезпечення здорового способу життя студентів.

Література:

1. Глазирін І.Д., Глазиріна В.М., Середенко М.М. Особливості фізичного розвитку студентів / Індивідуальні психофізіологічні особливості людини та професійної діяльності.–Київ – Черкаси, 2001:Матеріали наук. конф. – 24 с.
2. Дембо А.Г. Врачебный контроль в спорте. – М.: Медицина, 1988. – 288 с; ил. ISBN-225-00212-9.
3. Левків В.І. Шляхи оптимізації фізичного виховання в освітніх закладах / Актуальні проблеми організації фізичного

виховання студентської та учнівської молоді. – Львів, 2001. – С. 56 – 58.

4. Організм і особистість. Діагностика та керування / Магльований А., Белов В., Котова А. – Львів; Медична газета України, 1998 – 250 с.
5. Основи фізичної реабілітації / Мухін В.М., Магльований А.В., Магльована Г.П. – Львів, 1999 – 120 с.
6. Працездатність студентів: оцінка, корекція, управління / Магльований А.В., Сафронова Г.Б., Галайтатий Г.Д., Белова Л.А. – Львів, 1997. – 126 с
7. Психолого-педагогічні проблеми удосконалення навчального процесу / І.К Попеску, А.В. Магльований, І.В. Бесклубенко, І.М. Фостяк. – Львів, 1998. – 59 с.
8. Рудниченко М.М. Оздоровче значення рухової активності студентів і учнів шкіл / Актуальні проблеми організації фізичного виховання студентської та учнівської молоді. – Львів, 2001. – С. 56 – 58.

ПРОГНОЗУВАННЯ І ВІДБІР У СПОРТІ

Доп. – Лисенко О.В.

Наук. кер. – канд. пед. наук, доц. Бурла О.М.

Анотація. *Прогнозування в спорті може стосуватися суб'єкта діяльності (спортсмена), предмету діяльності (навчально-тренувального процесу) і, певною мірою, середовища дії.*

Проблема полягає в тому, що для досягнення високих результатів у спорті, в тому числі і в легкій атлетиці, недостатньо мати генетичну прихильність до певного виду спортивної спеціалізації, необхідно мати здатність до «навчання і тренуємості», тобто володіння спортивною технікою і розвитку рухових якостей.

Навчання визначається часом і кількістю повторів, які були необхідні для оволодіння технікою, тренуємість – часом, який був витрачений для досягнення необхідного рівня підготовленості.

Аналіз останніх досліджень свідчить, що проблемою відбору і прогнозування займалися багато учених [1,4,5,6], які, як правило, основними факторами для досягнення високих результатів називають генетичні дані і фізіологічні показники, що визначають можливість успішних занять певним видом спорту. Малодослідженими ще залишаються, на наш погляд, такі якості спортсмена, як цілеспрямованість, готовність витримувати великі фізичні навантаження і психологічні напруження, здатність долати зовнішні та внутрішні труднощі.

Метою нашої роботи є вивчення природних, генетичних здібностей до занять легкою атлетикою і здібності до «навчання і тренуємості» в обраному виді.

Завдання роботи:

1) визначити взаємозв'язок фізіологічних показників і морфологічних даних, які визначають можливості організму до успішної спортивної діяльності у легкій атлетиці;

2) дослідити вплив високого рівня психічної підготовки спортсмена на досягнення високих спортивних результатів.

Прогнозування – це передбачення, засноване на певних даних.

Прогнозування в спорті може стосуватися суб'єкта діяльності (спортсмена), предмету діяльності (навчально-тренувального процесу) і, певною мірою, середовища дії.

За тимчасовими відрізками прогнозування може бути:

- короткостроковим – у спорті – у межах від кількох хвилин до кількох годин, коли в процесі конкретного заняття або змагання робляться спроби передбачати можливості спортсмена і шляху вирішення виконавських завдань;

- середньостроковим – у межах тижня і місяця, коли намагаються визначити можливий рівень розвитку тренуваності спортсмена, досягнення встановлених результатів;

- довгостроковим – у межах від одного-двох до трьох-чотирьох років, коли проводиться відбір спортсменів для участі у пропонуванних змаганнях, їх орієнтування на досягнення встановленого результату і визначення плану навчально-тренувального процесу;

- надстроковим – від 6-10 до 15-20 років, коли намагаються виявити тенденції розвитку спорту в країні, перспективи розвитку його окремих видів, можливих результатів, шляху вдосконалення методики спортивної підготовки, зміни спортивної техніки, якості спортивного обладнання, інвентарю тощо.

У спортивній педагогіці ці питання розв'язуються у взаємозв'язку. Прогнозування вирішує два завдання. Перше, коли тренер здійснює набір спортсменів; друге – коли він відбирає кандидатів для участі в змаганнях.

Питання про відбір для занять різними видами легкою атлетикою важливий тому, що подальші результати багато в чому залежать від завдатків спортсмена, його рухових здібностей і рис характеру.

Із двох однаково кваліфікованих тренерів успіху досягне той, кому вдалося знайти спортсмена талановитого в руховому відношенні. При всьому старанні тренер не може привести рухово не обдарованого учня до тих результатів, яких досяг перший.

Навчання і тренуємість – це завдатки, що визначають можливість швидшого оволодіння спортивною технікою і розвитком рухових якостей. Навчання визначається за часом і кількістю повторень, які були необхідні для оволодіння технікою, тренуємість – за часом (з урахуванням кількості повторень та інтенсивності рухів), який був потрібний для досягнення даного рівня підготовленості.

Тренуємість можна розглядати як здібність адаптації організму спортсмена до тренувальних навантажень, які застосовуються. Чим вищих результатів досягнув легкоатлет, використовуючи відносно невисокі ступені навантажень і за короткий термін занять, тим, як правило, більше підстав припускати про його можливості досягти більшого успіху в обраному виді.

Аналіз вікових даних свідчить про те, що за останні 25 років вік сильних легкоатлетів світу – величина майже постійна. У різних видах вона коливається в межах 18-40 років.

Чітка стабілізація віку, або навіть «постаріння», спостерігається в 70% випадків. Гасло загального омолодження легкоатлетів, здатних досягти видатних результатів, виявилось помилковим. Вік світових рекордсменів у чоловічих видах легкої атлетики у 68% випадків знаходиться в діапазоні 25-38 років, а 75% всіх рекордів належать жінкам, вік яких коливається від 26 до 33 років.

Оптимальний вік для початку спеціалізованих занять більшістю швидко-силових видів легкої атлетики – 13-15 років. Виняток становлять легкоатлетичні багатоборства, де цей вік знаходиться в межах 18-20 років, за умови, що техніка ряду вправ, які входять у багатоборство, була засвоєна раніше.

З морфологічних даних головними критеріями, що визначають можливість досягнення високих результатів в легкій атлетиці, є зросто-вагові показники, співвідношення розмірів деяких частин тіла, співвідношення жирової і м'язової (худої) маси тіла.

У табл. 1 подані усереднені дані про зросто-вагові показники сильніших легкоатлетів світу.

Таблиця 1

Показники зросту і ваги сильніших легкоатлетів світу
(Сіріс П.З., 1983)

Вид легкої атлетики	зріст, см см		вага, кг кг	
	М	Ж	М	Ж
Біг на 100 м	186	167	73	55
Біг на 400-800 м	182	169	70	53
Біг на 1500-3000 м	175	164	67	50
Бар'єрний біг на 100, 110 і 400 м	185	170,5	75	58

Стрибок у висоту	185-195	175-185	75-80	60-65
Стрибок в довжину і потрійний	184	170-177	72	65
Стрибок з жердиною	183-188	–	75	–
Штовхання ядра	186-190	178-183	100-110	80-85
Метання диска	182-192	174-178	100-110	80-85
Метання списа	180-185	168-174	80-90	68-75
Багатоборство	180-185	168-173	75-80	65-70

У цілому, високі і такі, що швидко ростуть, підлітки, які відстають в показниках маси тіла, швидше і успішніше опановують техніку.

Довші ноги – перевага для бігунів і стрибунів у висоту, довжину і потрійного; розмах рук, що перевищує зростання на 4-6 см у чоловіків, 3-5 см у жінок – перевага, перш за все, для метальників диска.

Із фізіологічних показників головне, що визначає можливість успішних занять спортом, – це параметри, які характеризують стан здоров'я спортсмена, а для представників різних видів легкої атлетики – особливості в розвитку і стані окремих функцій організму.

Визначення латентного часу довільного розслаблення м'язів служить підставою для припущення про успішність занять у всіх складнокоординованих видах легкої атлетики. Біопсія м'язів, що характеризує кількість м'язових волокон, що швидко і поволі скорочуються, дає можливість, в одному випадку, визначити дані для занять швидко-силовими видами легкої атлетики, в іншому – бігом на середні і довгі дистанції.

Визначення латентного часу довільного розслаблення м'язів служить підставою для припущення про успішність занять у всіх складнокоординованих видах легкої атлетики. Біопсія м'язів, що характеризує кількість м'язових волокон, що швидко і поволі скорочуються, дає можливість, в одному випадку, визначити дані для занять швидко-силовими видами легкої атлетики, в іншому – бігом на середні і довгі дистанції.

Успішність оволодіння технікою стрибків, метань і ряду інших видів легкої атлетики пов'язана з деякими особливостями сенсорики – зорового аналізатора, тактильної і м'язово-суглобової чутливості, оцінкою просторових відносин та інтервалів часу.

Завдатком для оволодіння складно-координаційними видами легкої атлетики, досягнення високих результатів у цих видах є здатність запам'ятовувати образ руху самим руховим апаратом.

Що стосується типів вищої нервової діяльності, то перевага в досягненні високих спортивних результатів у складнокоординаційних видах легкої атлетики мають особи, які відносяться до сильного, урівноваженого, рухомого типу вищої нервової діяльності [5].

Рухова обдарованість спортсмена певною мірою залежить від генетичної схильності. Діти видатних спортсменів у 50% випадків також досягають високих результатів у якомуньбудь виді спорту, найчастіше не схожому на обраний їх батьками [4].

Висновки

1. Усе викладене з приводу визначення ознак, за якими можна прогнозувати можливості для занять різними видами легкої атлетики (тобто здійснити відбір), має відношення до тих випадків, коли необхідно встановити дані спортсмена, який починає тренуватися. Що стосується спортсменів, які є професіоналами, то головним критерієм їх спортивних можливостей є результати, досягнуті ними на заздалегідь проведених змаганнях, прикидках.

2. Досвідчений і вдумливий тренер без проведення спеціально організованих випробувань, керуючись своєю інтуїцією і спостережливістю, може дати більш-менш правильну оцінку можливостей спортсмена, що починає тренуватися, особливо того, хто обрав як спеціалізацію складнокоординовані види легкої атлетики. На його висновок вплинуть, перш за все, враження від фізичних (зросто-вагових, конституційних) даних спортсмена, який починає тренуватися, результати спостереження за характером його рухів під час ігор і занять різними спортивними вправами.

Література

1. Баландин В.И., Блудов Ю.М., Плахтиенко В.А. Прогнозирование в спорте. – М.: Физкультура и спорт, 1986. – 193 с.
2. Булгакова Н.Ж. Проблема отбора в процессе многолетней тренировки: Автореф. дис. ... д-ра пед. наук. – К., 1996. – 50 с.
3. Волков Л.В., Филин В.П. Спортивный отбор. – М.: Физкультура и спорт, 1983. – 176 с.
4. Запорожанов В.А., Платонов В.Н. Прогнозирование и моделирование в спорте // Теория спорта. – К.: Вища шк., 1987. – С. 350 – 371.
5. Сирис П.З., Гайдарска П.М., Рачев К.И. Отбор и прогнозирование способностей в лёгкой атлетике. – М.: Физкультура и спорт, 1983. – 103 с.
6. Шустин Б.Н. Моделирование и прогнозирование в системе спортивной подготовки // Современная система спортивной подготовки. – М.: СААМ, 1995. – С. 226 – 237.

ВЗАИМОСВЯЗЬ ТЕХНИЧЕСКОЙ И СКОРОСТНО-СИЛОВОЙ ПОДГОТОВКИ СПРИНТЕРА

Докл. – Лысенко А.В.

Науч. рук. – канд.пед.наук, доц. Бурла А.М.

Аннотация. Физиологические и педагогические резервы скорости в беге на короткие дистанции следует искать в рациональной взаимосвязи технической и силовой подготовке.

Целью работы является изучение техники спринтерского бега во взаимосвязи с физической подготовкой спортсмена на этапе предварительной базовой подготовки.

Спринт – это емкое динамичное слово, которое олицетворяет драматическую смену ситуаций спортивной борьбы, острые психологические поединки, силу, молодость, мужество. Спринт – интереснейшее соревнование легкой атлетики всех времен. Десятые и сотые доли секунды, зафиксированные в судейских протоколах, – по сути дела, спрессованные годы труда, сомнений, поисков и многого другого, что входит сейчас в обобщенное понятие «учебно-тренировочный процесс». [1,2,3]

Актуальность работы. Со спринтерским бегом знакомы все спортсмены без исключения: можно ни разу в жизни не стрелять из лука, не прыгать на лыжах с трамплина, не фехтовать или не играть в хоккей, но быстро бегать приходилось всем. Нет необходимости говорить о том, насколько важна скорость бега для футболиста и баскетболиста, прыгуна в длину, барьериста или многоборца. Спринт широко используется в тренировке представителей самых различных видов спорта как прекрасно средство развития скоростных возможностей человека [5,6].

В последнее время в нашей спортивной литературе появились работы, в которых раскрываются вопросы технической подготовленности бегунов на короткие дистанции, организации отбора и начальной подготовки, построения и планирования тренировочного процесса. Однако в целом вопросы совершенствования системы подготовки спринтеров высокого класса обобщены пока недостаточно.

Спринт предъявляет чрезвычайно высокие требования к физическим и психическим качествам человека. Бегун на короткие дистанции должен обладать прекрасной реакцией, показывать высокий уровень мощности, владеть самой совершенной техникой бега и стартового разгона. Поэтому тренеру и спортсмену необходимо использовать на практике результаты последних научных разработок в области биомеханики, физиологии и других наук, имеющих отношение к системе подготовки в спринтерском беге.

Анализ последних исследований и публикаций. Постоянное внедрение нового в тренировочный процесс – необходимое, но не всегда достаточное условие успеха. В поиске наилучших путей достижения цели тренеру довольно часто приходится вставать на путь проб. В этом случае особую значимость приобретает опыт предшественников, позволяющий избежать возможных просчетов.

В настоящее время имеется достаточно много публикаций обобщающий опыт, накопленный нашими предшественниками, позволяющий сформировать определенную систему взглядов на теорию и методику подготовки бегунов на короткие дистанции. В последнее время рекорды мира в спринте меняются очень редко, что можно, прежде всего, объяснить стабильностью применяемой методики тренировки. Однако сложившиеся взгляды, по-видимому, в целях достижения определенного прогресса требует пересмотра.

Задачи:

1. Провести анализ тактики бега у сильнейших спринтеров мира.
2. Провести исследование формирования техники спринтерского бега посредством направленного развития силы отдельных мышечных групп.

Технику спринтерского бега можно описать как двигательное действие, связанное с функционированием опорно-двигательного аппарата человека (будем рассматривать только скелет и мышцы пояса нижних конечностей), под управлением центральной нервной системы (модель объекта

исследования). В технике бега принято выделять опорную и маховую ноги [4,5].

Маховая нога после отрыва от опоры «складывается», выносится вперед, разгибается для начала взаимодействия с опорой. Мышцы-сгибатели тазобедренного сустава определяют скорость (продолжительность) выноса маховой ноги вперед. Если увеличить силу только этих мышц, то скорость выноса ноги будет больше, время полета должно сократиться, следовательно, можно будет зафиксировать рост темпа бега при некотором уменьшении длины шага.

Опорная нога работает в фазах амортизации и отталкивания. Очевидно, что наибольшее значение для достижения высокой спринтерской скорости имеют мышцы-разгибатели тазобедренного сустава (большая ягодичная, двусуставные мышцы задней поверхности бедра). Эти мышцы имеют малое плечо действия силы (от 0 до 5-7 см), а точка приложения внешней силы (опорной реакции) находится на расстоянии длины ноги (80-95 см), поэтому даже при малой скорости сокращения мышц (1 м/с) линейная скорость движения стопы или, наоборот, тела по отношению к стопе на опоре может достигать до 10 и более м/с. Если увеличить силу только этих мышц, то должна вырасти скорость перемещения ОЦМТ (общего центра массы тела) и, следовательно, длина шага без существенного роста темпа бега. Одновременное увеличение силы как сгибателей, так и разгибателей тазобедренных суставов должно дать одновременное увеличение длины шагов и темпа бега. Для развития силы мышцы необходимо в мышечных волокнах увеличить количество миофибрилл.

Параметры выполнения упражнения должны обеспечить условия для синтеза миофибрилл. Ими являются:

- интенсивность сокращения мышц должна быть больше 80% максимальной, тогда будут рекрутированы все мышечные волокна (МВ);

- интенсивность упражнения (бега) должна быть около максимальной (80-95%);

- продолжительность упражнения – до отказа (до исчерпания запаса креатинфосфора (КрФ), создания стресса, вызывающего увеличение концентрации в крови анаболических гормонов), бег должен длиться 8-20 с;

- интервал активного (1л O₂/мин) отдыха должен составлять 5-10 мин для устранения H⁺ и Z_a, которые в основном образуются в гликолитических мышечных волокнах в ходе первой минуты восстановления при ресинтезе КрФ;

- количество повторений зависит от подготовленности и может составлять 3-15 раз.

Очевидно, что такая тренировка может привести к росту силы (миофибрилл) только в гликолитических МВ, поскольку в окислительных мышечных волокнах (ОМВ) ионы водорода не накапливаются, они поглощаются митохондриями. Поэтому в ОМВ нет одного из основных факторов, стимулирующих синтез миофибрилл.

Выводы:

1. Подводя итоги необходимо отметить что рост результатов спортсмена можно достигнуть самыми разнообразными способами. Именно поэтому современному тренеру необходимо тщательно изучать опыт предшественников с тем чтобы предложить своему ученику оптимальную программу ведущую к постоянному совершенствованию техники бега и улучшению силовой подготовки.
2. Увеличение силы мышц-разгибателей тазобедренного сустава приводит к росту длины шага. Увеличение силы сгибателей тазобедренного сустава ведет к сокращению времени опоры и росту темпа бега. Лишь выполнение спринтерского бега продолжительностью от 8 до 20 с не менее двух раз в неделю до признаков явного локального утомления стимулирует рост силовых показателей.

Список использованных источников

1. Вовк С.И. Специальная физическая подготовка бегуний на короткие дистанции на этапе спортивного совершенствования: Автореф. дис. ... канд. пед. наук. – М., 1987.
2. Левченко А.В. Специальная силовая подготовка бегунов на короткие дистанции в годичном цикле: Автореф. дис...канд. пед. наук. М., 1982, 23 с.
3. Легкая атлетика: Учебн. для ин-тов физ. культ. /под ред. Н.Г. Озолина, В.И. Воронкина, Ю.Н. Примакова. – Изд. ; - е, перераб. и доп. – М.: Физкультура и спорт, 1989, 671 с.
4. Селуянов В.Н., Тураев В.Т. Вклад медленных мышечных волокон в мощность, развиваемую в спринтерском беге. // Теор. и практ. физ. культ., 1995, №4, с. 43-45.
5. Алабин В.Г. Юшкевич Т.И. Спринт. Минск: Беларусь, 1995.
6. Борзов В.Ф. Секреты скорости. М.: Физкультура и спорт. 1985.
7. Борзов В.Ф. 10 секунд-целая жизнь. М.: Физкультура и спорт.1982.
8. Валик Б.В. Тренерам юных легкоатлетов. М.: Физкультура и спорт. 1986.
9. Максименко Г.Н. Табачник Б.И. Тренировка бегунов на короткие дистанции. К.: Здоровье. 1985.

ПРЕДУПРЕЖДЕНИЕ СПОРТИВНОГО ТРАВМАТИЗМА НА ПРАКТИЧЕСКИХ ЗАНЯТИЯХ ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРОЙ И СПОРТОМ

Докл. - Моисеенко Н.П.

Аннотация. Все многообразие причин возникновения травм у занимающихся физической культурой и спортом принято делить на объективные (экзогенные) и субъективные (эндогенные).

Проблема заключается в том, что часто причиной получения травм на занятиях физической культуры бывает

неудовлетворительное состояние спортивного оборудования, инвентаря, обуви, пренебрежительное отношение к групповым и индивидуальным средствам защиты.

Целью нашей работы является изучения причин травматизма и предупреждения их.

Задачи работы:

1. Определить организационно – методические ошибки преподавателей физической культуры при проведении практических занятий.
2. Изучить причины нарушения техники безопасности спортсменами при проведении учебно-тренировочных занятий.

Основными причинами возникновения травм на учебно-тренировочных занятиях являются ошибки преподавателя физической культуры, тренера, обусловленные низким уровнем их теоретической подготовленности, недостаточным практическим опытом, личностными особенностями. Одной из причин является недостатки методического характера: нарушение принципов постепенности, непрерывности, цикличности проведения учебно-тренировочного процесса, несовершенства и нарушения правил врачебного контроля.

Организационно-методические погрешности проявляются уже на этапе отбора спортсмена. Одна из наиболее часто встречающихся ошибок – несоответствие возможностей начинающего спортсмена требованиям избранного вида спорта, что впоследствии пагубно отражается на состоянии его здоровья.

Кроме того, изучение травматизма среди спортсменов выявило, что основной причиной травм и перенапряжений опорно-двигательного аппарата являются технические погрешности при выполнении специальных приемов и упражнений.

Профилактика спортивного травматизма – это комплекс организационно- методических мероприятий, направленных на постоянное совершенствование материально-технического

обеспечения, улучшение условий проведения учебно-тренировочных занятий и соревнований, постоянное повышение квалификации тренерско-педагогического состава, соблюдение правил врачебного контроля.

Профилактика спортивного травматизма – это неуклонное и постоянное совершенствование организационно-методических принципов многолетней подготовки спортсменов.

Наиболее уязвимым звеном в настоящее время остается коленный сустав. Далее следует голеностопный сустав. Около 10% патологий приходится на поясничный и грудной отделы позвоночника. Большой удельный вес патологии стопы и голени, составившей 6%. Около 5% патологий приходится на область бедра, плечевого сустава и кисти. На область локтевого сустава приходится около 3,5% патологий.

Причинами спортивного травматизма могут быть:

1. Неправильная организация учебно-тренировочных занятий и соревнований.
2. Неудовлетворительное состояние мест занятий, оборудования, спортивного инвентаря, одежды и обуви спортсмена.
3. Неблагоприятные санитарно-гигиенические и метеорологические условия при проведении учебно-тренировочных занятий и соревнований.
4. Нарушение правил врачебного контроля и его недостаточность.
5. Нарушение спортсменом дисциплины и установленных правил во время тренировок и соревнований.
6. Низкое качество трасс, плохое качество ограждений мест, где происходят соревнования часто такие являются причиной травматизма.

На нижние конечности спортсмена приходится наибольшая нагрузка. От правильного выбора обуви зависят результаты спортивных выступлений. Хорошо подогаданная обувь является средством предупреждения травм стопы. Задник спортивной обуви должен обладать определенной степенью

жесткости, чтобы хорошо «держаться» пятку, его внутренняя часть должна быть изготовлена из мягкого материала (кожи). Верх ботинка должен быть достаточно жестким. Мягкий верх ботинка допускает смещение стопы в ботинке. Шнуровка должна прочно фиксировать обувь на ноге, но не быть слишком тугой.

Спортивная одежда должна соответствовать требованиям данного вида спорта, быть удобной, прочной, должна удерживать тепло, защищать от холода, ветра.

Спортсмены используют защитные средства. Защитные средства для головы должны использоваться в боксе, хоккее с шайбой и мячом, велосипедном, конном, горнолыжном спорте, в авто- и мото- спорте. Существуют головные шлемы. Защитные средства лица имеют большое значение, так как оберегают глаза, лицевые кости, ушные раковины и зубы. Защитные приспособления для зубов бывают двух типов: одни прикрепляются во рту на верхних зубах, другие – перед ртом спортсмена.

Выполнение спортсменами правил личной гигиены, соблюдение режима, в период тренировок или во время соревнований – необходимые (соревнования) условия, помогающие предотвратить травму.

Выводы.

Основными причинами травматизма на учебно-тренировочных занятиях является недостаточно продуманная организация занятий, плохое оборудование мест занятий, трасс для соревнований и соблюдения техники безопасности самими занимающимися, а также низкий уровень специальной физической и технологической подготовки спортсменов.

Литература:

1. В.Ф. Банекиров. Комплексная реабилитация спортсменов после травм опорно-двигательного аппарата. – М.: «Физкультура и спорт», 1984г.

2. Бирюков А.А., Кафаров К.А. Средства восстановления работоспособности спортсмена. – М.: «Физкультура и спорт», 1979г.
3. Башкиров В.Ф. Профилактика травм у спортсменов. – М.: «Физкультура и спорт», 1987г.
4. Васильева В.Е. Лечебная физическая культура. – М., 1970г.

ТЕХНИКА И МЕТОДИКА ОБУЧЕНИЯ ПЛАВАНИЮ СПОСОБОМ БАТТЕРФЛЯЙ (ДЕЛЬФИН)

Докл. - Малыгин А.А., Демиденко А.Г., СУ-42

Проблема: Отсутствие должного внимания к плаванию способом баттерфляй в секции плавания СумГУ и на занятиях по физвоспитанию.

Цель: Определить оптимальный вариант техники плавания баттерфляем и методику обучения этим стилем.

Задачи работы:

1. Анализ современной технике плавания способом баттерфляй.
2. Изучить методику обучения и совершенствование техники плавания способом баттерфляй.

Скоростные возможности при плавании тем или иным способом зависят от множества факторов, в частности от характера действий движущих сил и соответственно от колебаний внутрицикловой скорости. В баттерфляе при гребке создается большая поступательная скорость, которая во время проноса рук над водой значительно утрачивается. Большие перепады внутрицикловой скорости (кстати говоря, предъявляющие повышенные требования к специальной силовой подготовке спортсменов) являются главной причиной отставания спортивных результатов в баттерфляе от результатов в кроле.

Известный американский тренер Дж. Хейнс, «рекордсмен» по количеству учеников – призеров олимпийских игр, считает,

что после проноса рук над водой в баттерфляе кисти должны входить в воду приблизительно на ширине плеч. При этом первыми погружаются в воду кончики пальцев, большие пальцы слегка обращены вниз, локти направлены вверх и кнаружи. После погружения кистей в воду гребок начинается сразу же без какого-либо скольжения. Чтобы быстро выполнить захват, локти должны находиться выше кончиков пальцев при их погружении в воду, утверждает Хейнс. Затем, благодаря небольшому выпрямлению локтей, кисти двигаются вперед к другому концу бассейна. Руки при этом полностью вытягиваются. Это движение совпадает с первым ударом ногами. При выполнении захвата кисти рук слегка согнуты в запястьях. Основная часть гребка начинается с того момента, когда горизонтальная составляющая скорости руки превышает скорость обтекающего потока. Движение кистей продолжается снаружи к средней линии тела. Ладони разворачиваются внутрь, локти — вверх-кнаружи.

Как указывает известный австралийский тренер Форбс Карлайл, в баттерфляе, как и в кроле на груди, нужно следить за вращением предплечий. Его можно выполнить при условии, что локоть поднят и зафиксирован. Почти до фазы отталкивания руки двигаются под туловищем, близко к средней линии тела.

Хейнс отмечает, что сведение кистей вместе является ошибкой. В конце основной части гребка кисти должны находиться на расстоянии друг от друга, немного внутри от наружной поверхности бедер. Отталкивание, или завершающая фаза движения рук под водой, совпадает со вторым ударом ногами и выполняется под углом к бедрам, что облегчает пронос рук над водой. Чтобы помочь кистям выйти из воды в конце отталкивания, следует акцентировать удар ногами вниз, что является отличительной чертой одного из современных вариантов техники плавания баттерфляем. Во время выполнения захвата, основной части гребка, локти следует держать выше кистей. Большинство сильнейших баттерфляистов мира выполняют довольно низкий пронос с немного приподнятыми локтями. Начинается он с выхода кистей из воды, причем

первыми появляются на поверхности мизинцы. Примерно в течении одной трети движения кисти над водой мизинец находится впереди. После первой трети проноса начинается небольшой подъем локтей и поворот рук и кистей вперед. В этот момент кисти следует немного повернуть ладонями кнаружи. Во второй фазе проноса локтя направленный вверх и немного кнаружи. Они занимают более высокое положение по отношению к кистям на протяжении всего проноса. Чтобы облегчить вход рук в воду с высоко поднятыми локтями, Хейнс считает возможным приподнимать плечи. По-видимому, эту деталь техники могут взять на вооружение прежде всего пловцы с «легкими» ногами, так как подъем плечевого пояса неизбежно вызовет опускание ног, увеличивая площадь лобового сопротивления.

Согласование движений при плавании баттерфляем важную роль играет ритм дыхания. Хейнс советует во время захвата и основной части гребка поднимать подбородок вперед и вверх по отношению к поверхности воды. Если поднимать голову и подбородок только вверх, то в конечном счете спортсмен будет не плыть, а «карапкаться», особенно в конце дистанции.

Для того чтобы спортсмен во время вдоха «не лез в гору», Карлайл рекомендует:

- делать вдох на каждый второй гребок, выдвигая подбородок вперед, если даже голова опущена;
- сохранять высокое положение бедер, особенно во время гребка без дыхания;
- держать плечи высоко; выполняя вдох, поднимать только голову, а не плечевой пояс и верхнюю часть туловища.

В начале проноса рук над водой голова начинает опускаться – это облегчает движение рук по воздуху чтобы тело приняло обтекаемое положение во время первого удара ногами, лоб должен погрузиться в воду в конце проноса, вначале вытягивания рук и захвата. Выдох выполняется главным образом через рот. Его следует начинать как раз перед подъемом головы к поверхности воды.

Методика обучения плаванию способом баттерфлей (дельфин)

Плавание с помощью движений ног с неподвижным положением рук

1. Руки впереди на ширине плеч, туловище и ноги совершают волнообразные движения. Упражнение выполняется сначала на коротких отрезках с задержкой дыхания, затем пловец пробует делать вдох на несколько циклов движения. Надо следить чтобы движения при плавании были непрерывными и волнообразными. Более сложным вариантом упражнения будет плавание с приподнятой над водой головой. Оно служит для устранения излишних колебаний плечевого пояса.

2. Правая рука впереди, левая вдоль туловища.

3. Левая – впереди, правая вдоль туловища.

4. Руки вытянуты вдоль туловища. Сначала спортсмен проплывает короткие отрезки с задержкой дыхания, затем по мере овладения упражнением производит один вдох в несколько циклов движений.

5. Руки лежат на доске. При плавании с доской положение плеч и верхней части туловища несколько фиксируется поэтому данное упражнение рекомендуется давать после овладения первым и четвертым упражнениями.

6. На левом боку, правая рука вдоль туловища, левая впереди.

7. На правом боку, левая рука вдоль туловища, правая впереди. Упражнения 6, 7 способствуют освоению правильного волнообразного движения.

8. На левом боку руки вдоль туловища.

9. На правом боку руки вдоль туловища. Упражнения 8, 9 можно затем выполнять вытянув руки вперед, что значительно труднее.

Плавание с помощью движения ног дельфином с различными движениями руками (без гребков).

10. И.П. – руки вдоль туловища. На счет «раз» левую руку пронести по воздуху вперед; на счет «два» левую руку пронести в И.П.; 3, 4 – держать в И.П.

11. И.П. – то же что в упражнении 10. На счет «раз» правую руку пронести по воздуху вперед; на счет «два» правую руку пронести в И.П.; на счет «три», «четыре» руки в И.П.

12. На четыре счета руки вдоль туловища, на следующие четыре счета пронести руки по воздуху вперед, продолжая движение ногами дельфином.

Плавание с помощью движения ног дельфином в согласовании с гребками рук (без гребков).

13. И.П. – руки впереди на ширине плеч. На счет «раз» гребок правой рукой до бедра; на счет «два» гребок левой рукой до бедра; на счет «три» пронос рук по воздуху вперед; на счет «четыре» сохранять И.П.

14. Гребки правой рукой, левая вытянута вперед.

15. Гребки левой рукой, правая вытянута вперед.

16. Гребки правой рукой, левая вытянута вдоль туловища.

17. Гребки левой рукой, правая вытянута вдоль туловища.

18. На счет «раз» гребок правой; на счет «два» пронос по воздуху правой руки; на счет «три» гребок левой; на счет «четыре» пронос по воздуху левой руки.

19. Плавание баттерфляем с выполнением трех ударов ногами во время наплыва и трех ударов после гребка, когда руки вытянуты вдоль бедер. Это упражнение может выполняться с одновременными движениями рук и ног.

20. Плавание баттерфляем с полной координацией движений, с задержкой дыхания на вдохе. Ф.Карлайл считает, что при обучению баттерфляю на второй удар ногами можно не обращать внимания.

21. Плавание баттерфляем с полной координацией движений, с поднятой головой. Упражнение способствует выработке высокого темпа движений, предотвращает «заныривание» плечевого пояса.

22. Движение ногами дельфином, руками – кролем.

23. Движение ногами кролем, руками – баттерфляем.

Упражнение рекомендуется для овладения техникой плавания в быстром темпе.

24. Движение ногами дельфином, одновременные гребки руками в положении на спине. Движение рук могут выполняться с отдельной координацией. Тогда то или иное число ударов ног совпадает с наплывом рук или паузой после гребка (когда руки вытянуты вдоль бедер). Движения могут выполняться одновременно. При этом один из ударов ног снизу-вверх должен совпадать с окончанием гребка руками, а второй с проносом рук над водой и входом их в воду.

25. Плавание трехударным и четырехударным дельфином. Помимо овладения техникой движений ног и туловища данное упражнение способствует совершенствованию согласования первого удара ног с движением спортсмена вперед во время наплыва.

Плавание с помощью движения одних рук баттерфляем.

26. С неподвижными ногами.

27. С надетым на ноги резиновым кольцом.

28. С захватом между ног пенопластовой доской. По мнению Карлайла на ранних этапах обучению плавания способом баттерфляй основное внимание нужно обращать на плавание с помощью движения одних рук

Выводы: Сходство техники кроля и баттерфляя приводит к тому, что некоторые кролисты с минимальными затратами времени на тренировку показывают хорошие результаты при плавании баттерфляем и наоборот: большинство баттерфляистов добиваются успехов переключаясь на кроль.

Практические рекомендации: Перед началом обучению плавания баттерфляем необходимо 20 – 30 минут выполнять в зале специальные гимнастические упражнения для развития гибкости.

ОЗДОРОВИТЕЛЬНОЕ ПЛАВАНИЕ ДЛЯ ВСЕХ

Докл. - Марченко А.В.

Современные условия жизни сокращают физические нагрузки, но не уменьшают человеческой потребности в них. Человеку как воздух необходимы разнообразные физические нагрузки, поддерживающие оптимальный функциональный рабочий тонус всех органов и систем, укрепляющие, сохраняющие и совершенствующие высокую работоспособность нервной и сердечно-сосудистой систем, дыхательного и пищеварительного аппарата, мышц и суставов. Поэтому часть свободного времени люди должны ежедневно отводить разнообразным движениям. Иначе наступает преждевременное увядание организма, снижение общей работоспособности, развиваются различные заболевания. Вот почему в наши дни профилактика болезней не может обойтись без активных занятий физкультурой, в первую очередь без использования таких широкодоступных и полезных средств, как ходьба, бег, плавание, передвижение на лыжах.

Нет надобности подчеркивать, что в любой стране самым массовым является оздоровительное плавание, доступное каждому маломальски здоровому человеку, начиная от грудных младенцев и кончая глубокими старцами. Однако пользоваться им нужно умело, по определенным правилам.

В чем заключается оздоровительная роль плавания, специфическая его роль в укреплении здоровья и предупреждении заболеваний? Если, скажем, во время бега на человека благотворно воздействуют быстро чередующиеся движения, то в плавании к ним прибавляется еще разнообразное воздействие воды, связанное с ее физическими, термическими, химическими и механическими свойствами.

Интересующие нас физические свойства воды были разгаданы еще задолго до нашей эры. Архимед открыл закон, гласящий, что на всякое тело, погруженное в жидкость, действует выталкивающая сила, направленная вверх и равная вытесненной

им жидкости. Благодаря этому плывущий в воде человек находится почти в невесомом состоянии, притом еще и в горизонтальном положении. В таких необычных условиях функции его организма протекают иначе, чем в положении стоя на земле или при передвижении по ней. При плавании на центры головного мозга воздействует целый поток новых раздражителей, вызванных движениями в полувесомости, особым положением тела, более глубоким дыханием, давлением воды на кожный покров и область грудной клетки, массирующим действием воды, прохладой и др. На все эти раздражители посылаются из соответствующих центров головного мозга новые ответные реакции. А те части головного мозга, которые активно функционировали в наземных условиях, теперь отдыхают, восстанавливаются. Поэтому, выйдя после умеренного плавания на берег, человек чувствует себя обновленным, помолодевшим.

К этому добавляется еще термическое воздействие воды на кожные покровы плывущего — отличное закаливающее средство. Вода, в которой плавает человек, обычно имеет более низкую температуру, чем его тело. И регулярное плавание в такой воде приобретает большое профилактическое значение, предупреждающее разнообразные простудные и кожные заболевания. Закаливающая роль плавания усиливается благодаря механическому воздействию воды. Даже легкое ее течение в реке или на море, волны массируют поверхность тела плывущего человека, укрепляя сосуды кожи и заложенные в ней периферические нервные окончания.

Это активизирует «игру сосудов», повышает обмен веществ, облегчает отток крови, укрепляет нервную систему.

Особенно ярко механическое воздействие воды сказывается на состоянии и развитии дыхательного аппарата. Оказывая давление на всю поверхность грудной клетки, вода облегчает выдох, но затрудняет вдох. При проплывании такой доступной дистанции, как 800 — 1000 м, человек успевает сделать 500 — 600 быстро повторяющихся дыханий, причем каждое — с максимальным вдохом и полным выдохом. Можно

себе представить, как ежедневное повторение таких дыханий укрепляет и развивает дыхательную мускулатуру и специфическую легочную ткань. Не случайно у пловцов-спортсменов жизненная емкость легких достигает 6000—7000 куб. см, превышая в 2 раза средние нормы здорового, но не занимающегося спортом человека. Глубокие, ритмичные дыхания вовлекают в активный дыхательный акт всю легочную ткань. Дыхание пловца «полной грудью» препятствует оседанию и развитию различных бактерий и вирусов в верхушках и в других отделах легких. Таким образом, плавание является эффективным средством против легочных заболеваний.

В морской или речной воде обычно содержатся минеральные, химические вещества, оказывающие на плавающего человека дополнительное положительное влияние.

Мы упомянули выше лишь о некоторых наиболее характерных для плавания целебных свойствах, делающих плавание своеобразным специфическим оздоровительным средством, которое невозможно полностью заменить другими физическими упражнениями.

Это необходимо знать каждому, чтобы сознательно, целеустремленно стремиться к занятиям плаванием и уметь извлечь из этих занятий максимум пользы для своего здоровья.

О правилах оздоровительного плавания. Оздоровительная роль плавания была известна еще древним римлянам, строившим для укрепления здоровья и развлечений огромные термы с крытыми бассейнами. Но до самых последних лет оздоровительное плавание развивалось стихийно. Провозглашали его повсюду, но практически пользовались им бессистемно, не задумываясь над тем, как и сколько нужно плавать, чтобы получить максимум эффекта для здоровья. Многие люди еще и сейчас считают, что окунулся раз, другой в морской воде, проплыл 10—15 метров — и укрепил здоровье. Конечно, и несколько окунаний и одноминутный проплыв приносят какую-то пользу для здоровья, но она минимальна. Оздоровительные возможности плавания гораздо шире и больше. Проведенные медицинским комитетом ФИНА на

протяжении последних 10 лет социологические обследования на крупнейших пляжах мира показали, что в среднем 95% отдыхающих на различных побережьях занимаются оздоровительным плаванием неумело, плавают мало или в основномкупаются, не отрывая ног от дна. А это означает, что из каждых 100 отдыхающих на пляжах только 5 более или менее эффективно, полноценно используют плавание для укрепления своего здоровья. Стало очевидным, что большинство людей, пришедших на пляж с целью отдохнуть и оздоровиться, не знают, как это сделать с максимальной эффективностью.

Как? На этот вопрос бюро ФИНА (Международной федерации любителей плавания) поручило ответить своему медицинскому комитету, предложив ему разработать понятные для всех «Правила оздоровительного плавания». Работа над правилами продолжалась несколько лет. Нужно было собрать и обобщить накопившиеся в различных странах результаты научных исследований, материалы пяти конгрессов медицинского комитета ФИНА, накопленный у нас в стране богатейший опыт проведения в бассейнах занятий с многотысячной армией любителей плавания пожилого и старческого возраста, тренирующихся в «группах здоровья». Выяснить, какое место занимает плавание в режиме жизни известных по двадцатым и тридцатым годам ветеранов отечественного спортивного плавания. Пригодился и 50-летний личный опыт автора по врачебно-спортивной работе в области плавания. На основе этих данных были разработаны весной 1983г. первые в мире «Правила оздоровительного плавания», рассчитанные на практически здоровых людей в возрасте от 13—14 до 70—75 лет и старше, прошедших курс начального обучения плаванию, т. е. способных самостоятельно проплыть не менее 25м. Познакомимся с основными положениями этих правил.

Какова оптимальная дистанция оздоровительного плавания и какой способ плавания выбрать?

Правила предусматривают, что оптимальной дистанцией оздоровительного плавания является: для пловцов в возрасте

13—50 лет — 1000 м, 51—60 лет — 800—700 м, 61—70 лет — 600—500 м, 70 лет и старше — 400—300 м. Такая «норма здоровья» проплывается всеми любым способом, в умеренном темпе, с равномерной скоростью на всей дистанции (без ускорений, рывков) и безостановочно. Для лиц старше 50 лет, ранее никогда не тренировавшихся в плавании, при преодолении оздоровительной дистанции могут допускаться один-два кратковременных (по 1,5—2 мин) перерыва для отдыха. Бывшие пловцы-спортсмены любой возрастной группы должны стремиться выработать (а вернее, восстановить) у себя способность преодолевать оздоровительную дистанцию без остановок для отдыха.

Положительные результаты от одного проплыва оздоровительной дистанции, повышающие готовность организма к новым нагрузкам, сохраняются от 2 до 3 суток. Поэтому для получения максимального эффекта таких проплывов необходимо на протяжении всей жизни повторять их минимум 2—3 раза в неделю, а лучше (особенно в летние месяцы, во время отпуска) — 4—5 раз в неделю.

В тех случаях, когда занятия оздоровительным плаванием проводятся не в искусственном бассейне, имеющем точные размеры, а в открытых водоемах, дистанция проплыва определяется по каким-либо постоянным ориентирам на берегу, находящимся друг от друга на любом расстоянии (80—100—150 м). Перед проплывом она измеряется шагами с примерной точностью («шаг» 80—85 см). Во время проплыва вдоль берега установленное расстояние между ориентирами преодолевается определенное число раз, соответствующее длине всей оздоровительной дистанции.

Оздоровительные проплывы полезнее всего выполнять одним из спортивных способов — кролем на груди или брассом, потому что в их основе лежат, по крайней мере, три особенности, повышающие оздоровительную роль плавания и усиливающие его профилактическое воздействие:

— во-первых, специфическое «дыхание пловца» — с предельно глубоким вдохом через рот и полным выдохом в воду

через рот и нос в согласованном ритме с гребковыми движениями руками — развивает и укрепляет дыхательный аппарат, совершенствует деятельность сердечно-сосудистой системы;

— во-вторых, чередование во время выполнения каждого гребка в воде напряжения мышц (в момент его рабочей части) с их расслаблением (отдыхом в подготовительной к гребку части) позволяет на протяжении десятков минут плыть безостановочно, не чувствуя большого утомления;

— в-третьих, рациональность (экономность и эффективность) всех гребковых движений руками и ногами, оптимально горизонтальное положение тела в воде не только обеспечивают равномерное и быстрое скольжение по поверхности воды, но и способствуют всестороннему физическому развитию, положительному воздействию на важнейшие функции организма, оказывают гигиеническое влияние.

Вот почему для получения максимального оздоровительного эффекта от плавания важно научиться плавать правильно кролем или брассом на груди и на спине.

Иной человек не плохо плавает каким-либо другим способом, например имитирующим движения в воде животного («по-собачьи») или в положении на боку, а возможно, и еще каким-либо «своим» способом. В таких случаях целесообразно усовершенствовать его, приблизить к кролю или брассу, стремясь правильно выполнять перечисленные выше три особенности рационального плавания: без этого будет трудно освоить безостановочное плавание всей оздоровительной дистанции.

Если же по каким-либо причинам у пожелавших заняться оздоровительным плаванием не будет возможностей переделывать свой способ плавания на кроль или брасс, то можно и без этого попытаться освоить оздоровительную дистанцию. И если это получится, то в дальнейшем можно преодолевать ее своим способом, хотя при подобном упрощении несколько снизится эффект в укреплении здоровья.

Так какой же способ плавания лучше всего избрать для оздоровительного плавания — кроль или брасс? Лица в возрасте до 30—40 лет могут избрать кроль, а более старшие — брасс. Лучше же всего изучать оба способа. Научившись плавать кролем и брассом в положении на груди и на спине, можно в процессе оздоровительных проплывов чередовать их, повышая тем самым разносторонность влияния на свой организм.

Даже для хорошо подготовленного и совершенно здорового человека одноразовое оздоровительное плавание может продолжаться от 25 до 45—50 мин. Однако те лица, которые применяют один из самобытных способов плавания, обычно плывут медленно, и для преодоления оптимальной оздоровительной дистанции (особенно 1000-метровой) им может понадобиться больше времени. В таких случаях оптимальной нормой оздоровительного плавания нужно считать не длину дистанции, а временной показатель, т. е. надо плавать безостановочно в возрасте: до 50 лет — 45—50 мин, 51—60 лет — 35—40 мин, 61—70 лет и старше — 25—30 мин. При этом тем, кто относится к последней возрастной группе, можно сделать в середине занятия 2-минутный перерыв (стоя на дне или держась за бортик бассейна), выполняя во время него глубокие дыхания с медленными выдохами в воду, повторив их 15—20 раз.

При плавании только в летних открытых водоемах возобновлять занятия оздоровительным плаванием рекомендуется, когда вода нагреется до 17—18° по Цельсию, ограничивая наполовину общую продолжительность плавания. Лишь когда вода нагреется до 19—20°, можно проплывать полную оздоровительную дистанцию. Заканчивать сезон плавания в открытых водоемах возможно в более прохладной воде (при температуре 16—17° по Цельсию).

Приступая к занятиям оздоровительным плаванием, главное, что нужно твердо усвоить занимающимся, — это то, что нужно правильно (в соответствии со своим самочувствием, физическим и душевным состоянием) осуществлять дозировку плавательной нагрузки на организм. На каком бы этапе ни

проводились занятия оздоровительным плаванием, в каком бы возрасте ни был занимающийся, основным правилом дозировки всегда должна быть доступность, посильность получаемой при плавании физической нагрузки, категорическое недопущение перегрузок. Это достигается постоянной регулировкой дозировки.

КОРРИГИРУЮЩАЯ ГИМНАСТИКА ПРИ СКОЛИОЗЕ

Докл. – Долгова Н.А.

Самое действенное средство предупреждения и устранения дефектов осанки – физические упражнения. В последнее время в лечебных целях специалисты рекомендуют упражнения *ритмической гимнастики*. Главная причина такого предпочтения – в эмоциональности этих упражнений, в том, что они благотворно влияют на психическую сферу человека с отклонениями в состоянии здоровья. Студенты с большим удовольствием занимаются веселыми упражнениями, чем упражнениями заведомо известными как лечебные. Именно поэтому ритмическую гимнастику следует рассматривать и как важнейшее средство обязательного комплекса физкультурно-оздоровительных мероприятий для школьников с нарушениями осанки.

В целях профилактики и устранения сколиоза упражнения ритмической гимнастики наибольшую пользу приносят тогда, когда их проводят по группам, комплектуемым соответственно выявленным типам осанки, а также с учетом пола, возраста и уровня физического развития учащихся. В таких группах всегда есть возможность предложить каждому занимающемуся выполнение комплекса тех упражнений, которые ему наиболее необходимы в данный момент. Поэтому, организуя занятия, преподаватель физкультуры и врач должны тщательно обследовать каждого с тем, чтобы правильно отнести его к той или иной группе и разработать для каждой группы соответствующий ее задачам комплекс упражнений.

При стойких нарушениях осанки занятия следует проводить в специальных группах корригирующей гимнастики под наблюдением врача. В группах корригирующей ритмической гимнастики, где занимаются с функциональными нарушениями осанки, присутствие врача на каждом занятии обязательно. Однако он обязан и в них осуществлять систематический медицинский контроль, оказывая помощь преподавателю физической культуры в обеспечении, дифференцированного подхода к решению задач, стоящих перед каждой группой.

Методика составления комплексов упражнений корригирующей ритмической гимнастики аналогична методике построения комплексов для уроков с элементами ритмической гимнастики. Следовательно, каждый такой комплекс должен состоять из трех частей.

В подготовительную часть включают несложные общеразвивающие и корригирующие упражнения, соответствующие типу нарушения осанки. Темп выполнения – медленный, умеренный и средний. Оптимальная дозировка упражнений – 6–8 повторений.

Основную часть насыщают собственно корригирующими упражнениями, большинство из которых должно выполняться в положении лежа на спине, на боку и на животе. В этих положениях легче следить за выпрямленным положением тела, мышцы не испытывают длительной статической нагрузки, как при удержании тела в положениях стоя и сидя. Темп выполнения – медленный, умеренный и средний. Дозировка зависит от самочувствия студентов, их физической подготовленности и усвоенности материала. В среднем упражнения повторяют 8–16 раз. Все упражнения обязательно выполняются в обе стороны.

Заключительная часть строится из упражнений на расслабление, выполняемых в исходных положениях лежа на спине, дыхательных и специальных упражнений на ощущение правильной осанки.

Выполняя упражнения, студенты должны дышать через нос, не задерживая дыхание. Следует учитывать также, что формированию правильной осанки способствуют упражнения с предметами. С помощью их можно усилить эффект воздействия на отдельные мышечные группы.

Идеальный вариант занятий ритмической гимнастикой для студентов с нарушениями осанки предполагает наличие в помещении зеркал, которые дают возможность каждому следить за своей осанкой как в статике, различных исходных положениях, так и в движении. Все это облегчает разучивание комплекса, а также увеличивает лечебный эффект гимнастики. Комплексы корригирующей ритмической гимнастики должны быть интересными, увлекательными, желательно имитационного характера, тогда их будут выполнять охотнее.

Сколиоз - это боковое искривление позвоночника во фронтальной плоскости. Реберный горб, который при этом наблюдается, образует деформацию с выпуклостью вбок и кзади - кифосколиоз.

Причины, которые могут привести к нарушениям осанки (сколиозу), многочисленны. Отрицательное влияние на формирование осанки оказывают неблагоприятные условия окружающей среды, социально-гигиенические факторы, в частности длительное пребывание ребенка в неправильном положении тела. В результате неправильного положения тела происходит образование навыка неправильной установки тела. В одних случаях этот навык неправильной установки тела формируется при отсутствии функциональных и структурных изменений со стороны опорно-двигательного аппарата, а в других - на фоне патологических изменений в опорно-двигательном аппарате врожденного или приобретенного характера. В основе нарушений осанки часто лежит недостаточная двигательная активность (гиподинамия) или нерациональное увлечение однообразными физическими упражнениями, неправильное физическое воспитание.

Кроме того, появление неправильной осанки (сколиоза) связано с недостаточной чувствительностью рецепторов,

определяющих вертикальное положение позвоночника или ослабленностью мышц, удерживающих это положение, с ограничением подвижности в суставах, акселерацией современных студентов.

Причиной сколиоза могут быть также нерациональная одежда, заболевания внутренних органов, снижение зрения, слуха, недостаточная освещенность рабочего места и др.

В 90-95 % случаев нарушения осанки являются приобретенными, чаще всего встречаются у студентов астенического телосложения. Нарушения осанки ухудшают внешний облик человека, способствуют развитию ранних дегенеративных изменений в межпозвоночных дисках и создают неблагоприятные условия для функционирования органов грудной клетки и брюшной полости. Нарушения осанки, как правило, не сопровождаются грубыми изменениями в позвоночнике.

СИЛОВАЯ ПОДГОТОВКА СТУДЕНТОВ, ЗАНИМАЮЩИХСЯ В ОТДЕЛЕНИИ ПСМ ПО ПЛАВАНИЮ

Докл. – Саркисян В.Х., СУ-42
Науч. рук. – преп. Малыгин А.А.

Аннотация: Усложненные условия «силового плавания» могут быть достигнуты двумя путями: создавая дополнительную опору для рук во время гребка (ручные ласты – лопатки, плавание с опорой о дорожку или специально протянутый в воде канат); создавая повышенное сопротивление движению тела пловца в воде (плавательные упражнения, выполняемые с «тормозами», плавание с растягиванием резинового шнура, плавание с «блоками» и т.п.).

Рабочая гипотеза: использование упражнений «силового плавания» позволит более эффективно реализовать в спортивный результат силовые качества, без использования специализированных тренажеров.

Цель работы: разработка методики развития физических качеств пловца, используя «силовое плавание».

Задача работы:

1. Повышение эффективности гребка.
2. Разнообразить тренировочный процесс с помощью «силового плавания».

В последние годы в подготовке сильнейших пловцов широкое применение находит плавание с лопатками (ручными ластами). Смысл применения лопаток состоит в том, что они обеспечивают повышенную опору о воду, а следовательно, создают условия для более эффективного проявления и выработки силовых качеств.

Лопатки изготавливаются, как правило, из тонкой (3-4 мм) пластмассы и крепятся к ладони при помощи резиновых трубок. Для тренировки используются лопатки самых разнообразных форм и размеров. Экспериментальными исследованиями установлено, что форма лопаток принципиального значения не имеет, существенной является только площадь гребущей поверхности. Подбор лопаток зависит от того, какая задача ставится в процессе тренировки.

При плавании с лопатками решаются две основные задачи:

- а) совершенствование техники гребка, добиваясь наиболее эффективного положения и движения ладони в воде;
- б) развитие специальной силы и повышение мощности гребковых движений.

Плавание с лопатками включается в программу тренировки на всех этапах подготовки. Для решения первой задачи выполняются те же упражнения и серии упражнений, что и без лопаток (10-16x100 м, 6-8x400 м и т.д.). весьма эффективным бывает также чередование отрезков с лопатками и без них в одной серии. В этих упражнениях следует постоянно обращать внимание на правильность положения кисти во время отработки гребка: ладонь с лопаткой не должна соскальзывать в сторону. В каждой фразе гребка с начала до конца необходимо отчетливо прочувствовать, что лопатка создает хорошую повышенную опору для руки. Специальные лопатки

применяются для отработки начальной фазы гребка, которая должна начинаться с энергичного сгибания в кистевом суставе — захвата воды кистью.

Вторая задача — развитие специальной силы — решается, как правило, в коротких, спринтерских упражнениях. Здесь обычно применяются лопатки большого размера, а продолжительность каждого упражнения не превышает 20-35 с. Эти тренировочные отрезки должны всегда выполняться с максимальным усилием, т.е. надо плыть либо с максимальной скоростью (на время), либо с максимальной силой гребка (плавание на время с уменьшающимся количеством гребков).

Наиболее распространенной ошибкой является такое применение лопаток, когда спортсмен выполняет серии длинных отрезков с лопатками (или чередуя плавание с лопатками и без них), не ставя перед собой ни одной из указанных выше задач. Подобное «бездумное» и длительное применение лопаток не только не приносит пользы, но, напротив, создает благоприятные условия для развития и закрепления технических ошибок. Дело в том, что при плавании с лопатками существенно нарушается техника, и особенно такие ее элементы, как продолжительность фазы гребка и фазы проноса руки, поперечное смещение кисти, и др. (М. Сайгин, 1983г.). Особенно это касается тех спортсменов, техника которых недостаточно стабильна.

Для создания повышенного сопротивления в воде широко применяется различного рода «тормоза». Они делятся на две группы: «тормоза», укрепленные на теле пловца (различные щитки, «карманы» на купальниках, дополнительно надеваемая одежда и т.п.), и «тормоза», буксируемые за пловцом.

Самый простой «тормоз» — дополнительная одежда (второй купальник, футболка, рубашка и т.п.). Простым и удобным тормозящим приспособлением является металлическая или пластмассовая пластинка, которая крепится на животе (при плавании кролем, дельфином и брассом) или на спине (при плавании на спине) поперек направления движения.. все

распространенные конструкции «тормозов» весьма просты, их легко сделать даже в домашних условиях. Основание «тормоза» может быть склеено из плексигласа, жесткого пластика или сварено из нержавеющей стали, дюраля. На внутреннюю часть основания наклеивается слой резины. Тормозные пластины различных размеров и формы проще всего изготовить из плексигласа.

Крепится «тормоз» с помощью пояса с пряжкой, что очень удобно, так как такой пояс совершенно не мешает привычным движениям.

Разновидностью плавания с «тормозом» является буксировка «якоря». Из плотного брезента (лучше двойного) шьется мешочек-«якорь» размером 15-20х25 см с завязками. Его набивают крупным, хорошо промытым песком (можно дробью) и длинным прочным канатиком соединяют с кольцом тренировочного пояса. Длина канатика подбирается в зависимости от глубины бассейна с таким расчетом, чтобы мешочек буксировался за пловцом по дну бассейна. Желательно иметь 3-4 мешочка различного веса. Наиболее простым и распространенным буксируемым «тормозом» является мягкий поролон диаметром 12-25 см.

Хороший тормозной эффект дают надувные резиновые круги, надеваемые на ноги.

Методика применения упражнений с тормозными приспособлениями в основном одинакова. Для развития силовой выносливости рекомендуется включать в тренировку проплывание длинных отрезков (200-800 м) в равномерном темпе, с малой силой сопротивления (с малым «тормозом»).

Для увеличения мощности гребка, повышения темпа, иными словами для развития скоростных качеств, в конце подготовительного и в соревновательном периодах рекомендуется тренировка по принципу «контраста усилий», которая строится следующим образом. Вариант А (проводится 1-2 раза в неделю в конце тренировочного занятия):

2х25 м с максимальной скоростью, интервал отдыха – 1-2 мин;

4x25 м с максимальной скоростью с большим «тормозом», обращая особое внимание на мощность гребка и не стремясь к максимальному темпу;

4x12-15 м в максимальном темпе, с такой же тормозной пластинкой;

25 м с максимальной скоростью (без «тормоза»), интервал отдыха 1-2 мин;

4x25 м в максимальном темпе с малым «тормозом»;

4x12-15 м в максимальном темпе с малым «тормозом»;

1-2x25 м с максимальной скоростью (без «тормоза»).

Вариант Б (проводится 2-3 раза в неделю как самостоятельная часть занятия). Состоит из 4 серий, каждая из которых включает следующие упражнения:

25 м с максимальной скоростью без «тормоза»;

25 м на мощность гребка с большим «тормозом»;

12-15 м в максимальном темпе с таким же «тормозом»;

25 м с максимальной скоростью без «тормоза»;

25 м на мощность гребка с малым «тормозом»;

12-15 м в максимальном темпе с таким же «тормозом»;

25 м с максимальной скоростью без «тормоза».

Интервал отдыха между отрезками — 1-2 мин, между сериями — 2-3 мин.

В последние годы многие сильнейшие пловцы мира включают в свою тренировку плавание с резиновым шнуром. Это упражнение заключается в следующем. Спортсмен, соединенный со стенкой бассейна эластичным резиновым шнуром, выполняет плавательное упражнение, пытаясь при этом растянуть шнур на заданное или максимальное расстояние.

Эффективность тренировки с резиновыми шнурами определяется несколькими моментами. Во-первых, растягивание шнура создает дополнительное сопротивление в воде, а следовательно, способствует росту силовых качеств. Во-вторых, плавая с растягиванием шнура, спортсмен очень быстро начинает чувствовать свои ошибки в согласованности движений рук и ног. Иначе говоря, при недостаточной слитности движений, т.е. при «раздельной» работе рук в кроле или при

неправильном согласовании в работе рук и ног в брасе и баттерфляе, спортсмен чувствует, что он не может растянуть шнур на необходимое расстояние. Напротив, всякое улучшение этой согласованности наглядно сказывается на увеличении длины растяжения шнура. Наконец, в-третьих, применение шнура позволяет внести определенное разнообразие в тренировку в воде, т.е. способствует снижению монотонности работы и связанного с этим психического утомления.

Регулярное использование в тренировке резинового шнура приводит к значительному увеличению силы тяги. Так, например, в наших экспериментах 10 тренировок по 30 мин со шнуром привели к увеличению силы тяги в среднем на 1,6-1,8 кг. Это благоприятно отразилось на скорости плавания, вызвав рост результатов на 50-метровых отрезках в среднем на 0,3,-0,6 сек.

Вывод: как известно тренировка по плаванию весьма монотонна. Это обстоятельство позволяет предполагать, что применение в тренировке упражнений «силового плавания» окажет положительное воздействие на психику и работоспособность.

Практические рекомендации:

1. Упражнение «силового плавания» желательно применять в конце тренировки, поскольку теряется так называемое «чувство воды».
2. В период непосредственной подготовки к основным соревнованиям упражнения «силового плавания» следует исключить из тренировочного процесса.

ВЗАЄМОЗ'ЯЗОК ОСНОВНИХ СТРІЛЕЦЬКИХ ДІЙ БІАТЛОНІСТІВ ПІД ЧАС ЗМАГАНЬ

Доп. – Бойко В.М.

Анотація. *Значимість стрільби при визначенні кінцевого результату змагань з біатлону дуже велика. Підсумки виступів спортсменів високої кваліфікації на змаганнях показують, що при незначній різниці у швидкості гонки й часу перебування на*

вогневих рубежах кінцевий результат визначає прицільна стрільба.

Проблема полягає у тому, що питання вдосконалення методики підготовки біатлоністів знаходиться у центрі уваги тренерів і дослідників, що дозволяє нашим українським спортсменам досягати високих результатів на міжнародних змаганнях.

Слід зазначити, що особливу увагу в національних командах приділяють збільшенню швидкості в гонці, покращенню якості стрільби при дуже високій швидкострільності за різних метеорологічних умов.

Для лижної гонки біатлоністів характерні тривала робота змінної інтенсивності, для стрільби – спокій і концентрація уваги, раціональне напруження окремих груп м'язів у момент прицілювання і пострілу. Результат виступу біатлоніста визначається не тільки штрафними хвилинами, нарахованими за промахи при стрільбі, але і тимчасовим знаходженням на вогняних рубежах. Виходи на рубежі і стрільба порушують ритм і темп гонки, а носіння зброї і боеприпасів ускладнює її.

До програми сучасного біатлону включені гонки на лижах зі стрільбою: у чоловіків – 20 км зі стрільбою на чотирьох вогневих рубежах, спринтерська гонка на 10 км і естафета 4 x 7,5 км; у юніорів – 15 км зі стрільбою на трьох вогневих рубежах, спринтерська гонка на 10 км і естафета 3 x 7,5 км; у жінок і юніорок – 15 – 10 км зі стрільбою на чотирьох вогневих рубежах, спринтерська гонка на 7,5 км і естафета 4 x 7,5 км. У спринтерській гонці та в естафетах стрільба ведеться на двох вогневих рубежах у всіх вікових групах. Стрільба ведеться на дистанцію 50 м по 5 мішеням на кожному вогневому рубежі. За промах біатлоніст в індивідуальній гонці штрафується 1 хв. штрафу, а в спринтерській і естафетній гонках – пробіганням штрафного кола 150 метрів.

Сучасній біатлон відрізняється гострою боротьбою учасників змагань, високим рівнем спортивних досягнень, а з введенням нових дисциплін до програми змагань – пасьюта –

гонка переслідування, масовий старт, командна гонка – зросла їх видовищність.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Значимість стрільби при визначенні кінцевого результату змагань з біатлону дуже велика. Підсумки виступів спортсменів високої кваліфікації на змаганнях показують, що при незначній різниці у швидкості гонки й часу перебування на вогневих рубежах кінцевий результат визначає прицільна стрільба.

Як указують багато авторів, виконання стрілкових вправ завжди пов'язано з подоланням певних несприятливих факторів, які негативно впливають на їх результати. Такими чинниками можуть бути виняткове збудження, різноманітне освітлення мішеней і, як наслідок, – погана їх видимість тощо. У біатлоні ж таких факторів набагато більше, адже стрільба ведеться після виконання великого за обсягом і інтенсивністю навантаження на фоні значного стомлення [1,2,6,8].

Мета дослідження: виявити взаємозв'язок основних стрілецьких дій юних біатлоністів на етапі поглибленої спортивної спеціалізації під час змагальної діяльності.

Завдання дослідження:

1. Провести аналіз основних дій біатлоністів при підході до вогневого рубежу.

2. Визначити середні часові характеристики параметрів стрільби юних спортсменів у спринтерській гонці й естафеті.

Для вирішення поставлених завдань використовувались такі **методи дослідження:** аналіз і узагальнення науково-методичної літератури, педагогічні спостереження, опитування, анкетування і хронометраж.

Аналіз педагогічних спостережень дозволив зробити висновок, що більшість опитаних біатлоністів (75%) знижують швидкість пересування перед вогневим рубежем за 80 – 100 м. За даними Афанасьєва В.Т. (1989), 75% біатлоністів, які брали участь у анкетуванні, відчувають втому перед стрільбою, а 58% спортсменів думають про стрільбу під час пересування по дистанції. Із аналізу даних анкетування і опитування найбільш поширеним способом стрільби по мішені є спосіб зліва –

направо. Усі біатлоністи вказали на важливість першого пострілу. Багато спортсменів, які брали участь у анкетуванні, роблять перепідготовку після третього пострілу. На думку більшості спортсменів, на якість стрільби впливають зовнішні подразники: шум глядачів, суперник, який знаходиться на рубежі тощо. Усі учасники анкетного опитування вказали, що у сучасному біатлоні за відносно рівної швидкості пересування на лижах вирішальним фактором є стрільба.

Проведені нами на чемпіонаті України серед юнаків (м. Суми, 2007 р.) дослідження часових характеристик компонентів, які складають стрільбу із положення лежачи і стоячи, подані у таблиці 1.

Таблиця 1

Середні часові характеристики параметрів, які складають стрільбу у біатлоністів 16 – 18 років

Показники		Стрільба лежачи, с	Стрільба стоячи, с
		M±m	M±m
1	Час стрільби, с	44,9±2,1	40±1,4
2	Час, який витрачений на підготовку до першого пострілу с моменту приходу на стрільбище	22,2±1,6	13,6±1,8
3	Час, який витрачений на підготовку до другого пострілу	5,1±1,0	4,5±1,0
4	Час, який витрачений на підготовку до третього пострілу	5,8±0,3	4,5±0,6
5	Час, який витрачений на підготовку до четвертого пострілу	5,4±0,6	4,0±0,4
6	Час, який витрачений на підготовку до п'ятого пострілу	6,4±0,5	4,0±0,3
7	Відносна точність стрільби	70%	60%

Хронометрія основних дій біатлоністів на вогневому рубежі спринтерської гонки показала, що у швидкості виконання елементів, які складають стрільбу, є певна різниця. У юнаків середній час, який витрачається на стрільбу стоячи менший, ніж лежачи. Це складається із більш тривалого часу напоготів та інтервалу між пострілами.

Ритм стрільби стоячи відносно стрільби лежачи вищий, що пояснюється більшою складністю стрільби із положення лежачи через невеликі розміри мішені (-40 мм).

Схожим у цих двох видах стрільби є те, що до кінця стрільби час, витрачений на підготовку і постріл, скорочується, і на останній постріл витрачається менше часу, ніж на перший.

Порівнюючи отримані нами результати в стрільбі у кваліфікованих біатлоністів з циклограмою стрільби лежачи за Севастьяновим (1987), помітно, що середні величини, одержані в ході досліджень, перевищують літературні дані. Зниження часу на стрільбу відбувається за рахунок зменшення ритму стрільби і скорочення часу на підготовку. Це пояснюється тим, що в останні роки проводиться посилена робота щодо пошуку резервів підвищення результатів у біатлоні. Саме в результаті багаторазових тренувань з відробітку елементів стрільби в біатлоні можна помітно скоротити час перебування на вогняному рубежі без зниження якості стрільби.

В ході аналізу дій біатлоністів на вогненному рубежі нами так само була досліджена послідовність стрільби по мішенях.

Порівнювалися два способи: перший – зліва – направо, другий – справа – наліво, оскільки вони є найбільш часто вживаними. Отримані результати подані в таблиці 2.

Таблиця 2

Порівняльні показники послідовності проведення стрільби по мішенях різними способами

№ п/п	Показники	Справа – наліво		Зліва – направо	
		Лежачи	стоячи	лежачи	стоячи
1	Кількість точних пострілів	19	16	8	11
2	Відносна точність стрільби	85	9	59	75
3	Середній час, витрачений на стрільбу	44	39	45	48
4	Чиста стрільба, с	19,8	20,9	24,0	28
5	Середній час підготовки	5,7	7,1	4,9	5,2
6	Середній час підготовки вдалого пострілу, с	5,3	5,1	4,4	5,1
7	Середній час напготів, с	18,6	17,6	23,5	20

Як ми бачимо, при стрільбі по мішенях справа – наліво з положення лежачи поліпшуються показники попадання в порівнянні з іншим варіантом, що співпадає з даними Н.В. Астаф'єва, 1985. Проте триваліша стрільба компенсується точністю попадання, особливо відмічений високий відсоток попадання першого пострілу – 83%. Це можна пояснити тим, що на стійкість зброї менший вплив має коливання тіла, що створюються ЧСС.

Час поготову при стрільбі лежачи способом справа – наліво – так само (18,6 с. проти 23,5). Дані дослідження показують, що при стрільбі з положення лежачи ефективнішим способом перенесення вогню є стрільба справа – наліво, результати якої подані вище (р 0,05).

В той же час при стрільбі стоячи спостерігається зворотне явище. Відносна точність стрільби способом зліва – направо вища, ніж при стрільбі в іншій послідовності (73% проти 56%). Процентне співвідношення попадання першого пострілу при стрільбі зліва – направо так само показує перевагу цього порядку ведення вогню над іншим способом. Це можна пояснити тим, що коливання тіла, що викликаються ЧСС, компенсуються в першому випадку «скручуванням» тулуба спортсмена в лівий бік. І хоча тимчасові показники поступають в першому випадку, проте точність стрільби при таких невеликих тимчасових відхиленнях відіграє вирішальну роль при виборі способу ведення вогню з положення стоячи.

Дані дослідження показують, що при стрільбі з положення стоячи ефективнішим способом перенесення вогню є стрільба зліва – направо.

Висновки

Із проведених досліджень тактики стрільби юних біатлоністів очевидно, що найбільш оптимальним варіантом є послідовна стрільба з однією з крайніх мішеней, оскільки в цьому випадку величина кутів переміщення дульної частини стовбура гвинтівки в горизонтальній площині буде мінімальною. В той же час у цьому випадку виникає необхідність виконання як мінімум одного «перекладання» –

переміщення таза або ноги у бік, протилежний переміщенню дульної частини стовбура гвинтівки.

Література

1. Афанасьев В.Т., Акимов В.І. Повышение результативности соревновательной деятельности путём оптимизации режима стрельбы в биатлоне. – Алма-Ата, 1985. – С. 73 – 76.

2. Безмельницын Н.Т. Экспериментальное исследование основных факторов, влияющих на результаты и время стрельбы в биатлоне; – М.: 1972. – 190 с.

3. Баранов Л.С. Совершенствование навыков стрельбы у лыжников-биатлонистов: Автореф...дис.канд.пед.наук. – К.: 1987. – 24 с.

4. Кинль В.А. Исследование стрелковой подготовки биатлонистов: Полярск, 1985. – 107 с.

5. Кашерцев Ю.А. Распределение времени на огневых рубежах при стрельбе из пневматической и малокалиберной винтовки // Лыжный спорт, 1979. – С. 20 – 21.

6. Привалов А.В., Пятало К.Е., Пимонов А.Н. Стрелковая подготовка биатлонистов. Лыжный спорт. – М.: Физкультура и спорт, 1976. – Вып. № 2. – С. 8 – 10.

ЗМІСТ

Кудояр Л.М. ЦІЛЕПОКЛАДАННЯ У ВИХОВНІЙ СИСТЕМІ А. С. МАКАРЕНКА.....	3
Стрелец А.В. ИССЛЕДОВАНИЕ ОТНОШЕНИЯ СТУДЕНТОВ К ВОПРОСАМ ЛЮБВИ И СЕКСУАЛЬНОСТИ.....	6
Найденко М.С. СТАН ДОСЛІДЖЕННЯ МОЛОДІЖНИХ ПРОБЛЕМ ТА НЕОБХІДНІСТЬ РОЗВИТКУ СОЦІОЛОГІЇ МОЛОДІ.....	7
Божко О. ДО ПРОБЛЕМИ ДЕМОГРАФІЧНОЇ СИТУАЦІЇ В УКРАЇНІ.....	10
Омельяненко В. ОСОБЛИВОСТІ ПОЛІТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ (на прикладі студентів сумських ВНЗ).....	14
Павленко Г. КОРУПЦІЯ У ПОЛІТИЧНІЙ СИСТЕМІ ЗАХОДУ ТА СХОДУ.....	17
Деркач Ж. МЕТОДЫ ОБЩЕНИЯ С ЛЮДЬМИ И СПОСОБЫ ОКАЗАНИЯ ВЛИЯНИЯ НА НИХ.....	19
Сахно П.И. ПРОФОРИЕНТАЦИОННАЯ РАБОТА – ШАГ К ПРОФЕССИОНАЛЬНОМУ СТАНОВЛЕНИЮ	23
Марочко С.С.СОЦІОЛОГІЯ СІМ'Ї ЯК АКТУАЛЬНА ПРОБЛЕМА СУЧАСНОСТІ.....	27
Вакал Ю. ЛИЧНОСТЬ КАК ПРОДУКТ ОБЩЕСТВЕННО-ИСТОРИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ.....	29
Сметюхова И. РОЛЬ БРАКА В ФОРМИРОВАНИИ ОБЩЕСТВЕННОЙ СИСТЕМЫ.....	33
Хребтова І. УКРАЇНСЬКА СІМ'Я У СУЧАСНОМУ СОЦІУМІ – РАЕЛІЇ И ТЕНДЕНЦІЇ.....	35
Шевченко Г.Ю. ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ СПОРТУ В Україні.....	38
Шевцов С. В. БІДНІСТЬ – ЯК ГЛОБАЛЬНА ПРОБЛЕМА ЛЮДСТВА.....	42
Чабада В. ТОРГІВЛЯ ЛЮДЬМИ ЯК ПРОБЛЕМА СУЧАСНОСТІ.....	44
Бедрина Е., Гібнер Л.К. МОВА ВЗАЄМОВІДНОСИН ЧОЛОВІКА ТА ЖІНКИ.....	47
Сапун Д. НАСИЛЬСТВО В СІМ'Ї.....	49

Волков О. ВИВЧЕННЯ ГЕНДЕРНИХ МЕНТАЛЬНИХ РЕПРЕЗЕНТАЦІЙ.....	51
Колісник Л.О. ПРОБЛЕМА АЛЕКСИТИМІЇ В ЖИТТІ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА	53
Вировець Л.В. ПСИХОЕМОЦІЙНЕ БЛАГОПОЛУЧЧЯ СТУДЕНТІВ-ПЕРШОКУРСНИКІВ ЯК ПОКАЗНИК ЇХ АДАПТАЦІЇ У ВНЗ.....	55
Масалітова А. О. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЮНАКІВ СХИЛЬНИХ ДО СУЇЦИДУ	57
Філоненко С. ІНДИВІДУАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПОВЕДІНКИ ЛЮДИНИ В НАТОВПІ.....	59
Соловйова О. МОЖЛИВОСТІ ЗАХИСТУ ВІД МАНІПУЛЮВАННЯ У СПІЛКУВАННІ.....	61
Соколенко Д.С. СУПЕРЕЧНОСТІ ВСТУПУ УКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ.....	62
Лыскова Л.А., Хакимова Е.Р. ФЕМИНИЗМ.....	64
Кулик О. ВПЛИВ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ НА РОЗВИТОК ЕМОЦІЙНО-ВОЛЬОВОЇ СФЕРИ ОСОБИСТОСТІ.....	66
Щербак Ю.В. ВПЛИВ ТЕЛЕБАЧЕННЯ НА ПОВЕДІНКУ ПІДЛІТКІВ.....	68
Щербак Ю.В. ВПЛИВ ТЕЛЕБАЧЕННЯ НА ФОРМУВАННЯ ЕСТЕТИЧНИХ СМАКІВ У ПІДЛІТКІВ.....	71
Корякін О. О. ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ.....	73
Панченко А.І. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПОЛІТИЧНИХ ПАРТІЙ В ДЕМОКРАТИЧНОМУ СУСПІЛЬСТВІ.....	75
Shiashenko Nataliya MANAGEMENT OF AN INSTITUTION OF HIGHER LEARNING POTENTIAL.....	77
A.V. Lyulyev SYNERGETIC.....	78
Melnik E.S. ECO – TECHNOLOGICAL PROCEDURE OF THE WASTE WATER AND SLUDGE TREATMENT OF THE GALVANIC PROCESS.....	79
Alexander Popov PROBLEMS OF MARKET FOR INFORMATIONAL GOODS.....	81

O.A. Seraya ENVIRONMENTAL-ECONOMY INTERACTION WITHIN THE ENVIRONMENTAL-ECONOMY SYSTEM.....	82
Anna Snopchenko BUSINESS FINANCING STRATEGIES OF RECYCLING COMPANIES.....	83
Storchaka N. NECESSEY TO CONSIDER INTO ACCOUNT ENVIROMENTAL FACTOR.....	85
E.Vishnitskaya ENVIRONMENT AND GLOBALIZATION.....	87
A.E.Artyukhov RESEARCH OF FALSE BOILING LAYER FUNCTIONING IN VORTICAL GRANULATOR.....	89
Iryna Burlakova ETHIC APPROACHES IN ECONOMY.....	91
T. Goncharova MECHANISM OF WASTES MANAGEMENT.....	92
Н.М. Гулевська THE PRINCIPLES OF SUSTAINABLE TOURISM.....	94
Іщенко Н.В. SOLAR ENERGY IN A SUSTAINABLE FUTURE.....	96
Marina Sartawi ELECTRONIC BUSINESS.....	98
A.G.Senko INNOVATION POLICY AND STRATEGY OF UKRAINIAN ENTERPRISES.....	99
Sergey Opanasyuk NANOTRIBOLOGY: MICROSCOPIC MECHANISMS OF FRICTION.....	100
Kozinets T.V. THE USE OF NEWTON'S METHOD FOR LINEAR PROGRAMMING.....	102
Косяненко Н.Н. ENERGY RESOURCES.....	103
Лепетюха Л.В. ENERGY SAVING AND ALTERNATIVE SOURCES OF ENERGY.....	104
Мареха І.С. BE AWARE OF TOURISM.....	106
Боронезец Д. VIRTUAL MARKETING.....	107
Пелепей Р. 80-NUCLEAR İ INTEL PROCESSORS.....	109
Сапич І.В. HEALTH, ENVIRONMENT AND ECONOMY.....	111
Янков Д.С. WHAR ARE HOLLOGRAPHIC INFOEMATION CARRIERS?.....	112
Єременко А.А. THE LATEST DEVELOPMENTS OF MOBILE PHONES.....	113

Хабовська Є.О. ADVERTIZING.....	115
Старжинський А.В. ІТР.....	116
Кобізький Д.С. SNOW CANNON.....	117
Голец Т.М. KNOWLEDGE OF MANAGEMENT IN THE NEW WORLD OF BUSINESS.....	119
Дмитрієв А.В. CHOOSING AN ALPHABET.....	121
Сулим В. AMATEUR APPROACH TO SATELLITE WEATHER INFORMATION.....	122
Токар Ю.С. THE ENTREPRENEURIAL SPIRIT.....	122
Олешко А. DISCOVERING THE MODEL OF OBJECT RECOGNITION.....	124
Шишова Ю. ЕКОЛОГІЧНЕ БУДІВНИЦТВО ЯК ШЛЯХ ДО ГАРМОНІЇ ЛЮДИНИ І НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА.....	125
Сазонова Н.Є. ЛІНГВІСТИЧНА ПРИРОДА ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ З НУМЕРАЛЬНИМ КОМПОНЕНТОМ (на матеріалі англійської мови).....	126
M. G. Toshchev DEFINITION OF PUBLIC RELATIONS.....	128
O.Yegorov MODERN COMPUTER TECHNOLOGIES.....	130
B.S.Ilchyshyn COMPUTER GAMES AND REALITY.....	132
Yulia Yuriivna Kulish THE BASIC TENDENCIES OF DEVELOPMENT OF MODERN CULTURE.....	133
Julia Nedokus FESTE UND BRÄUCHE DEUTSCHLANDS UND DER UKRAINE.....	134
O.V.Silyuk AIR POLLUTION.....	136
L. A. Koval ENVIRONMENTAL PROTECTION.....	137
S.O.Gordienko THE EXTINCTION OF SPECIES.....	138
Kolesnik V. DEFORESTATION.....	140
Mulin D. THE INTERNET AS A POWERFUL TOOL IN FOREIGN LANGUAGE ACQUISITION.....	142
J. Merzlikina PROTECTION OF INFORMATION.....	144
Polyachenko S.S. THE PRICE OF MUSIC.....	145
N.O. Shandyba THE PROBLEMS OF THE ENVIRONMENT PROTECTION.....	147
E. Boldyriev SOME ASPECTS OF HERMETIZATION.....	149

A.O. Kumantsev THE PLACE OF SUMY STATE UNIVERSITY AMONG OTHER HIGHER EDUCATIONAL ESTABLISHMENTS OF TECHNICAL SPECIALITIES.....	151
V. Verbitskaya METHODS OF STUDYING LANGUAGES.....	153
Boyko V. O. THE "HOLISTIC" DEFINITION OF HEALTH.....	154
Madyar B.V. INTERNATIONAL STUDENTS' ADAPTATION TO LIFE AND STUDIES IN UKRAINE.....	155
Dytko V. V. MORPHO-IMMUNOLOGICAL CORRELATIONS AT HELICOBACTER PYLORI RELATED DUODENAL ULCER.....	156
Dytko V.V. USING OF POLYOXIDONIUM IN PATIENTS WITH ASTHMA IN COMBINATION WITH METABOLIC SYNDROME.....	157
Silka O. THE USAGE OF MODERN MULTIMEDIA TECHNOLOGIES IN STUDYING THE DISCIPLINE "HISTORY OF UKRAINE"	158
Byeda O. BIRTH EFECTS.....	160
Lysenko N. PRINCIPLES OF HYGIENE AND INFECTION CONTROL IN CHILDREN.....	161
Берест Ю.К. ПУТИ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ ФИЗИЧЕСКОГО ВОСПИТАНИЯ В ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЯ.....	162
Котов В.Ф., Бурла А.О., Сідоренко О.Р. ЗНАЧЕННЯ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ В ПІДГОТОВКИ СУЧАСНОГО СПЕЦІАЛІСТА.....	165
Лисенко О.В. ПРОГНОЗУВАННЯ І ВІДБІР У СПОРТІ.....	171
Лысенко А.В. ВЗАИМОСВЯЗЬ ТЕХНИЧЕСКОЙ И СКОРОСТНО-СИЛОВОЙ ПОДГОТОВКИ СПРИНТЕРА.....	178
Моисеенко Н.П. ПРЕДУПРЕЖДЕНИЕ СПОРТИВНОГО ТРАВМАТИЗМА НА ПРАКТИЧЕСКИХ ЗАНЯТИЯХ ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРОЙ И СПОРТОМ.....	182
Мальгин А.А., Демиденко А.Г. ТЕХНИКА И МЕТОДИКА ОБУЧЕНИЯ ПЛАВАНИЮ СПОСОБОМ БАТТЕРФЛЯЙ (ДЕЛЬФИН).....	186

✓ Марченко А.В. ОЗДОРОВИТЕЛЬНОЕ ПЛАВАНИЕ ДЛЯ ВСЕХ.....	192	7A
✓ Долгова Н.А. КОРРИГИРУЮЩАЯ ГИМНАСТИКА ПРИ СКОЛИОЗЕ.....	199	7A
Саркисян В.Х. СИЛОВАЯ ПОДГОТОВКА СТУДЕНТОВ, ЗАНИМАЮЩИХСЯ В ОТДЕЛЕНИИ ПСМ ПО ПЛАВАНИЮ.....	202	
✓ Бойко В.М. ВЗАЄМОЗ'ЯЗОК ОСНОВНИХ СТРІЛЕЦЬКИХ ДІЙ БІАТЛОНІСТІВ ПІД ЧАС ЗМАГАНЬ.....	207	7A

Наукове видання

**МАТЕРІАЛИ
НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ВИКЛАДАЧІВ,
СПІВРОБІТНИКІВ, АСПРАНТІВ І СТУДЕНТІВ
ГУМАНІТАРНОГО ФАКУЛЬТЕТУ
Частина третя**

Відповідальний за випуск доц. Л.П.Валенкевич
Комп'ютерне верстання С.М.Кищик

Підписано до друку 17.04.2007.

Формат 60x84/16. Папір офс. Гарнітура Times New Roman Суг. Друк офс.
Ум. друк. арк. 12,79. Обл.-вид. арк. 13,28.

Тираж 100 пр.

Зам. № 372.

Видавництво СумДУ при Сумському державному університеті.

40007, м.Суми, вул. Римського-Корсакова, 2

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
ДК № 2365 від 08.12.2005 р.

Надруковано у друкарні СумДУ

40007, м.Суми, вул. Римського-Корсакова, 2